

**Sprawozdanie z realizacji
w 2022 r.
Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych
dla Powiatu Wołomińskiego do roku 2025**

Wołomin 2023 r.

Spis treści

I. WSTĘP.....	4
II. ZAŁOŻENIA STRATEGII ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH DLA POWIATU WOŁOMIŃSKIEGO.....	5
CELE PRIORYTETOWE.....	5
CELE DŁUGOFALOWE.....	6
III. REALIZACJA STRATEGII ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH DLA POWIATU WOŁOMIŃSKIEGO W 2022 ROKU.....	7
A. ZATRUDNIENIE	7
1. Cel: 1. Poprawa sytuacji mieszkańców poprzez zatrudnienie.....	7
2. Cel 2. Zwiększenie liczby szkoleń/kształcenia zawodowego osób bezrobotnych odpowiednio do zapotrzebowania powiatowego rynku pracy.....	14
3. Cel 3. Działania skierowane do osób bezrobotnych oraz pracujących chcących przekwalifikować się, z wykorzystaniem ich potencjału i zasobów.....	16
4. Cel 4. Utworzenie na terenie powiatu nowych warsztatów terapii zajęciowej (dla osób z niepełnosprawnością intelektualną).....	18
5. Cel 5. Utworzenie na terenie powiatu nowego środowiskowego domu samopomocy (typ B dla osób z niepełnosprawnością intelektualną).....	20
6. Cel 6. Współpraca gminnych ośrodków pomocy społecznej z Powiatowym Urzędem Pracy.....	21
B. FUNKCJONOWANIE RODZIN.....	24
1. Cel 1. Modernizacja instytucjonalnej pieczy zastępczej i dostosowanie placówki opiekuńczo-wychowawczej do obowiązujących przepisów prawa oraz rozwój rodzinnych form pieczy zastępczej na rzecz powrotu dzieci do środowisk naturalnych z terenu powiatu wołomińskiego.....	24
2. Cel 2. Organizacja specjalistycznego poradnictwa, blisko miejsca zamieszkania, dla rodzin w trudnej sytuacji.....	34
3. Cel 3. Rozbudowa systemu wsparcia rodziny, dzieci i młodzieży.....	36
4. Cel 4. Organizacja punktów terapii w sprawach opiekuńczo-wychowawczych dla rodzin i osób samotnie wychowujących dzieci.....	38
5. Cel 5. Utworzenie bazy informacyjnej dotyczącej zjawiska przemocy w rodzinie.....	39
6. Cel 6. Wykorzystanie istniejącego potencjału aktywności społecznej na terenie gmin powiatu.....	40
C. ZDROWOTNE.....	51
1. Cel 1. Rozszerzenie działań w zakresie profilaktyki zdrowotnej i programów zdrowotnych oraz dostępnego i skuteczniejszego leczenia i rehabilitacji.....	51
2. Cel 2. Zwiększenie zatrudnienia terapeutów rodzinnych i dziecięcych oraz zatrudnienie psychiatry dziecięcego.....	55
3. Cel 3. Poprawa warunków życia dla osób z długotrwałą lub ciężką chorobą i ich rodzin.....	56
4. Cel 4. Zapobieganie wykluczeniu społecznemu rosnącej liczbie osób niepełnosprawnych oraz podjęcie działań wyrównujących szanse tych osób na pełniejsze funkcjonowanie w społeczności lokalnej.....	64
D. SYTUACJA DZIECI I MŁODZIEŻY.....	74
1. Cel 1. Przeciwdziałanie zachowaniom dysfunkcyjnym (samookaleczenia, zażywanie dopalaczy, cyberprzemoc, nieletnie matki, uzależnienie od komputera, telefonu) – wśród uczniów gimnazjów oraz młodszych dzieci.....	74
E. STAROŚĆ.....	76

1. Cel 1. Organizacja wsparcia dla osób starszych w formach: dziennych domów pobytu, klubów dla osób starszych oraz dzieci i młodzieży, uniwersytetów trzeciego wieku (poza Tluszczem, Wołominem i Zielonką), usług opiekuńczych, pobytu w dps, szczególnie w gminach Zielonka, Strachówka, Jadów, Wołomin.....	76
2. Cel 2. Usprawnienie systemu organizacji usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych oraz kierowania do domów pomocy społecznej.....	82
F. UBÓSTWO, BIEDA, NIEDOSTATEK.....	82
1. Cel 1. Tworzenie programów pomocowo-wspierających z udziałem gmin oraz organizacji pozarządowych, uczestnictwo w programach regionalnych i krajowych.....	82
2. Cel 2. Wsparcie rodzin poprzez system ulg i zniżek, pomoc w naturze oraz pomoc w trudnej sytuacji materialnej.....	86
IV. PODSUMOWANIE.....	90

I. WSTĘP

Uchwałą NR XXVI - 264/2016 Rady Powiatu Wołomińskiego z dnia 17 listopada 2016 r. została przyjęta do realizacji Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Powiatu Wołomińskiego do roku 2025.

Strategia wyznacza kierunki działań mających na celu przeciwdziałanie szeroko rozumianym problemom społecznym występującym na terenie powiatu wołomińskiego. Okres realizacji celów strategicznych zawartych ww. dokumencie przewidziany został na 10 lat. Zgodnie z założeniami poszczególne zadania mają być realizowane adekwatnie do możliwości finansowych jednostek samorządowych w danym roku budżetowym i w miarę pozyskiwanych środków zewnętrznych oraz z wykorzystaniem wszystkich sił społecznych.

Monitoring i ewaluację, w ramach realizacji Strategii 2025, zgodnie z zapisami art. 19 pkt 1 oraz art. 112 ust. 1 i 9 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2021 r. poz. 2268), prowadzi Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wołominie, jest w ścisłej współpracy ze specjalistami z różnych wydziałów Starostwa Powiatowego w Wołominie oraz jednostek organizacyjnych pomocy społecznej powiatu i gmin. PCPR raportuje okresowo, do dnia 30 czerwca każdego roku, poziom realizacji działań w ramach przyjętych celów strategicznych dla poszczególnych obszarów społecznych, ujętych w harmonogramie. Monitorowanie Strategii 2025 i jej aktualizacja konieczne są dla adekwatnego programowania działań w danym roku uwzględniając aktualną sytuację społeczną, ekonomiczną i zmieniające się wymogi prawne. Sprawozdanie jest przedstawiane Zarządowi Powiatu, a następnie Radzie Powiatu Wołomińskiego.

Monitoring realizacji Strategii 2025 prowadzony jest w odniesieniu do wskaźników osiągnięcia celu, które zostały opisane w dokumencie oraz w oparciu o harmonogram realizacji celów, stanowiący Załącznik nr 2 do Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Powiatu Wołomińskiego do roku 2025.

Informacja z realizacji Strategii 2025 sporządzona została w oparciu o sprawozdania przysłane przez:

- ośrodki pomocy społecznej z 12 gmin powiatu wołomińskiego;
- Powiatowy Urząd Pracy;
- Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Zielonce;
- Poradnie Psychologiczno-Pedagogiczne w Wołominie, Tłuszczu, Zielonce;
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wołominie
- Wydział Spraw Obywatelskich Starostwa Powiatowego w Wołominie;
- Wydział Ochrony Zdrowia i Polityki Społecznej Starostwa Powiatowego w Wołominie.

II. ZAŁOŻENIA STRATEGII ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH DLA POWIATU WOŁOMIŃSKIEGO

Główne priorytety Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Powiatu Wołomińskiego do 2025 roku wytyczone zostały w oparciu o diagnozę i ocenę zasobów gminnych jednostek organizacyjnych pomocy społecznej i powiatowych jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, rynku pracy oraz niektórych powiatowych jednostek organizacyjnych oświaty.

Po określeniu problemów społecznych występujących w powiecie wołomińskim wyznaczono cele strategiczne dla rozwiązywania problemów na rzecz społeczności powiatu. Dokonano jednocześnie opracowania działań prowadzących do realizacji celów oraz wskazania podmiotów i koordynatorów współrealizujących poszczególne zadania, źródła finansowania oraz ogólnego harmonogramu tych działań. Obszary realizacji Strategii 2025, cele strategiczne wraz z proponowanymi działaniami w ramach przyjętych wcześniej obszarów kwestii społecznych przedstawiono poniżej.

CELE PRIORYTETOWE

ZATRUDNIENIE

1. Poprawa sytuacji mieszkańców poprzez zatrudnienie.
2. Zwiększenie liczby szkoleń/kształcenia zawodowego osób bezrobotnych odpowiednio do zapotrzebowania powiatowego rynku pracy.
3. Działania skierowane do osób bezrobotnych oraz pracujących chcących przekwalifikować się, z wykorzystaniem ich potencjału i zasobów.
4. Utworzenie na terenie powiatu nowych warsztatów terapii zajęciowej (dla osób z niepełnosprawnością intelektualną).
5. Utworzenie na terenie powiatu nowego środowiskowego domu samopomocy (typ B dla osób z niepełnosprawnością intelektualną).
6. Współpraca gminnych ośrodków pomocy społecznej z Powiatowym Urzędem Pracy.

FUNKCJONOWANIE RODZIN

1. Modernizacja instytucjonalnej pieczy zastępczej i dostosowanie placówki opiekuńczo-wychowawczej do obowiązujących przepisów prawa oraz rozwój rodzinnych form pieczy zastępczej na rzecz powrotu dzieci do środowisk naturalnych z terenu powiatu wołomińskiego.
2. Organizacja specjalistycznego poradnictwa, blisko miejsca zamieszkania, dla rodzin w trudnej sytuacji.
3. Rozbudowa systemu wsparcia rodziny, dzieci i młodzieży.
4. Organizacja punktów terapii w sprawach opiekuńczo-wychowawczych dla rodzin i osób samotnie wychowujących dzieci.
5. Utworzenie bazy informacyjnej dotyczącej zjawiska przemocy w rodzinie.
6. Wykorzystanie istniejącego potencjału aktywności społecznej na terenie gmin powiatu.

ZDROWOTNE

1. Rozszerzenie działań w zakresie profilaktyki zdrowotnej i programów zdrowotnych oraz dostępnego i skuteczniejszego leczenia i rehabilitacji.
2. Zwiększenie zatrudnienia terapeutów rodzinnych i dziecięcych oraz zatrudnienie psychiatry dziecięcego.
3. Poprawa warunków życia dla osób z długotrwałą lub ciężką chorobą i ich rodzin.
4. Zapobieganie wykluczeniu społecznemu rosnącej liczbie osób niepełnosprawnych oraz podjęcie działań wyrównujących szanse tych osób na pełniejsze funkcjonowanie w społeczności lokalnej.

CELE DŁUGOFALOWE

W Strategii założono poza celami priorytetowymi również cele długofalowe.

Cele długofalowe są równie ważne, mimo że zostały sklasyfikowane w dalszej kolejności.

ŚRODOWISKO

1. Rozwój sieci dróg i komunikacji na terenie powiatu ułatwiający dostęp do usług społecznych.
2. Rozwój infrastruktury agroturystycznej

SYTUACJA DZIECI I MŁODZIEŻY

1. Przeciwdziałanie zachowaniom dysfunkcyjnym (samookaleczenia, zażywanie dopalaczy, cyberprzemoc, nieletnie matki, uzależnienie od komputera, telefonu) – wśród uczniów gimnazjów oraz młodszych dzieci.

STAROŚĆ

1. Organizacja wsparcia dla osób starszych w formach: dziennych domów pobytu, klubów dla osób starszych, uniwersytetów trzeciego wieku, usług opiekuńczych, pobytu w dps, szczególnie w gminach Zielonka, Strachówka, Jadów, Wołomin.
2. Usprawnienie systemu organizacji usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych oraz kierowania do domów pomocy społecznej.

UBÓSTWO, BIEDA, NIEDOSTATEK

1. Tworzenie programów pomocowo-wspierających z udziałem gmin oraz organizacji pozarządowych, uczestnictwo w programach regionalnych i krajowych.
2. Wsparcie rodzin poprzez system ulg i zniżek, pomoc w naturze oraz pomoc w trudnej sytuacji materialnej

DEMOGRAFICZNE

1. Zwiększenie zakresu działań w gminach Jadów i Strachówka w rozwiązywaniu problemu demograficznego, jakim jest starzejąca się i zmniejszająca się liczebnie społeczność.

Strategia 2025 stanowi podstawę lokalnej polityki społecznej, której zadaniem jest zbudowanie w miarę spójnego i skutecznego systemu ochrony bezpieczeństwa socjalnego mieszkańców powiatu wołomińskiego tak, aby dać im możliwość i gwarancję zaspokojenia różnorodnych potrzeb, dążeń, aspiracji i oczekiwań.

III. REALIZACJA STRATEGII ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH DLA POWIATU WOŁOMIŃSKIEGO W 2022 ROKU

A. ZATRUDNIENIE

1. Cel 1. Poprawa sytuacji mieszkańców poprzez zatrudnienie.

Działania:

- 1) *Wspieranie inicjatyw służących tworzeniu warunków do rozwoju inicjatyw gospodarczych.*
- 2) *Wzrost liczby ofert zatrudnienia, przekwalifikowania i szkoleń zgodnych z zapotrzebowaniem powiatowego rynku pracy.*
- 3) *Uczestnictwo mieszkańców w Programach dających możliwości zatrudnienia również w formie prowadzenia działalności gospodarczej.*

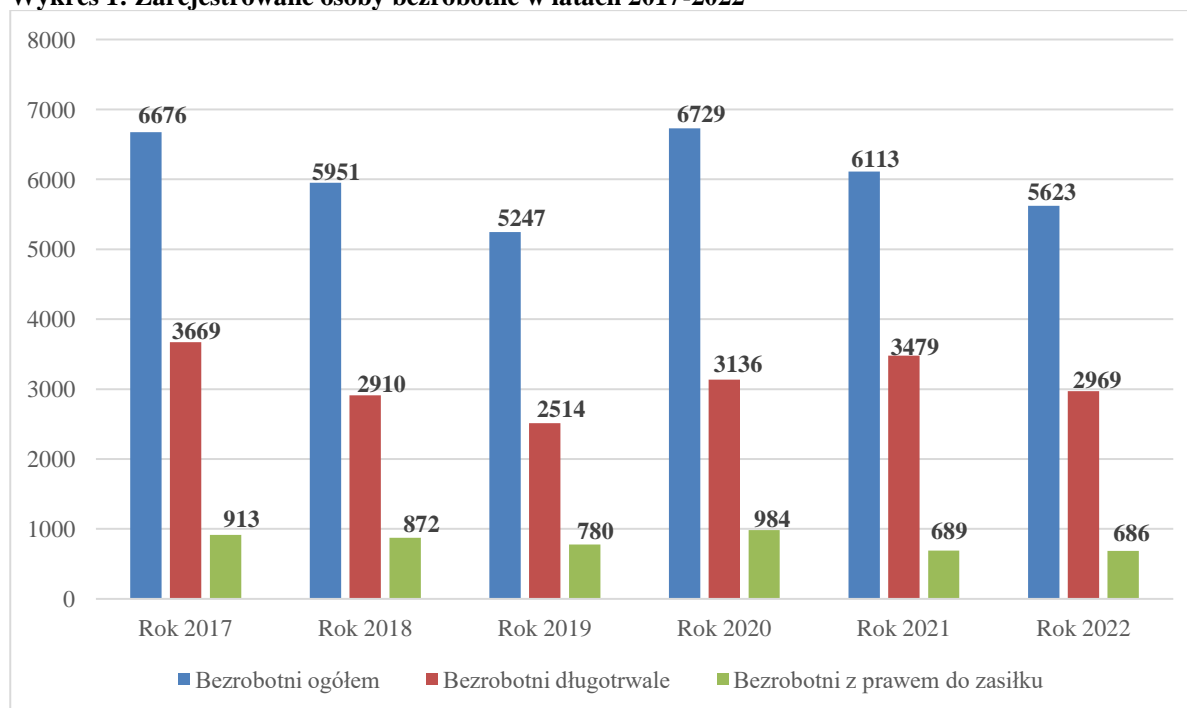
Koordinator - PUP;

Współrealizatorzy - Forum Gospodarcze Powiatu Wołomińskiego; lokalne kluby biznesu; samorzady gmin i powiatu, LGD RW, podmioty gospodarcze w ramach programów regionalnych, ośrodki szkolenia i kształcenia zawodowego

Realizacja: 2017-2025

Na koniec 2022 roku liczba zarejestrowanych bezrobotnych w powiecie wołomińskim wynosiła 5 623 osoby. Liczba osób z prawem do zasiłku według stanu na 31.12.2022 r. wynosiła 686 osób. Liczba długotrwale bezrobotnych wyniosła 2 969 osób.

Wykres 1: Zarejestrowane osoby bezrobotne w latach 2017-2022

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań z działalności PUP w Wołominie za lata 2017-2022

W latach 2018-2019 oraz w roku 2021 i 2022 odnotowano spadek liczby bezrobotnych (rok do roku) odpowiednio: **w 2018 r. o 725 osób, w 2019 r. o 704 osoby, a w 2021 r. o 616 osób i w 2022 r. o 490 osób.** Natomiast w 2020 roku nastąpił wzrost liczby osób bezrobotnych w stosunku do roku poprzedniego o **1 482** osoby - wpływ na powyższe miała sytuacja panująca na rynku pracy spowodowana zagrożeniem epidemicznym związanym z chorobą COVID-19 wywołaną wirusem (SARS- CoV-2).

Tabela 1: Liczba osób bezrobotnych w poszczególnych gminach

Gmina	Liczba zarejestrowanych bezrobotnych, w okresie 2016-2022							w tym z prawem do zasiłku						
	31.12. 2016	31.12. 2017	31.12. 2018	31.12. 2019	31.12. 2020	31.12. 2021	31.12. 2022	31.12. 2016	31.12. 2017	31.12. 2018	31.12. 2019	31.12. 2020	31.12. 2021	31.12. 2022
Wołomin	2336	1779	1471	1299	1563	1413	1204	280	241	183	185	203	147	136
Zielonka	558	394	384	348	430	413	321	61	51	58	49	66	47	42
Ząbki	782	576	549	438	623	581	535	123	95	88	75	116	67	70
Marki	863	669	624	561	825	697	704	127	117	107	99	128	82	92
Radzymin	980	751	698	570	790	732	727	125	91	115	103	140	100	93
Dąbrówka	310	225	196	152	191	165	178	45	27	32	34	36	20	22
Kobyłka	792	557	605	500	641	555	476	93	64	79	67	80	61	44
Poświętne	228	166	162	142	176	176	177	37	35	31	24	21	20	31
Thuszcz	970	770	607	602	710	679	643	118	103	95	79	109	69	87
Klembów	449	353	273	265	336	308	297	52	46	36	30	45	42	33
Jadów	433	328	302	304	363	311	293	37	29	34	26	26	25	29
Strachówka	159	108	80	66	81	83	68	12	13	14	10	11	9	7
RAZEM	8860	6676	5951	5247	6729	6113	5623	1110	912	872	781	981	689	686

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań z działalności PUP w Wołominie za lata 2016-2022

Na koniec grudnia 2022 r. liczba zarejestrowanych bezrobotnych w powiecie wołomińskim wynosiła 5 623 osoby (w tym kobiet 2 669). Szczegółową strukturę osób bezrobotnych przedstawiono w tabeli nr 2.

Tabela 2: Struktura osób bezrobotnych w powiecie wołomińskim

Osoby	Stan bezrobocia na koniec danego roku							% (ogółu bezrobotnych)						
	31.12. 2016 r.	31.12. 2017 r.	31.12. 2018 r.	31.12. 2019 r.	31.12. 2020 r.	31.12. 2021 r.	31.12. 2022 r.	31.12. 2016 r.	31.12. 2017 r.	31.12. 2018 r.	31.12. 2019 r.	31.12. 2020 r.	31.12. 2021 r.	31.12. 2022 r.
z prawem do zasiłku	1110	913	872	780	984	689	686	12,5%	13,7%	14,7%	14,9%	14,6%	11,3%	12,20%
bez prawa do zasiłku	7750	5757	5079	4467	5745	5424	4937	87,5%	86,03%	85,4%	85,1%	85,4%	88,7%	87,80%
poprzednio pracujący	7363	5575	5043	4449	5753	5278	4826	83,1%	83,5%	84,7%	84,8%	85,5%	86,3%	85,83%
dotychczas niepracujący	1497	1101	908	798	976	835	797	16,9%	16,05%	15,3%	15,2%	14,5%	13,7%	14,17%
mieszkało w mieście	5470	4070	3773	3259	4247	3822	3430	61,7%	61%	63,4%	62,1%	63,1%	62,5%	61%
mieszkało na wsi	3390	2606	2178	1988	2482	2291	2193	38,3%	39%	36,%	37,9%	36,9%	37,5%	39%
cudzoziemców	43	42	40	45	66	61	121	0,5%	0,6	0,7%	0,9%	0,9%	1%	2,15%
osoby niepełnosprawne	218	186	175	155	173	215	218	2,5%	2,8%	2,9%	3,0%	2,6%	3,5%	3,88%
będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy	7578	5667	4824	4238	5293	5085	4635	85,5%	84,09%	81,1%	80,8%	78,7%	83,2%	82,43%
Razem	8860	6676	5951	5247	6729	6113	5623	x	x	x	x	x	x	x

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań z działalności PUP w Wołominie za lata 2016-2022

Na poziom bezrobocia w poszczególnych okresach mają wpływ dwie wielkości: liczba osób rejestrujących się w danym okresie „napływ” i liczba osób wyłączonych z ewidencji z różnych powodów „odpływ”. Z danych dotyczących „napływu” bezrobotnych wynika, że w 2022 r. 4 419 osób powróciło do ewidencji po raz kolejny, a 2 024 osoby zarejestrowały się po raz pierwszy. W 2022 r. zarejestrowały się 34 osoby, które powróciły po pracy z zagranicy. „Odpływ” bezrobotnych na rynku pracy jest jednym z elementów charakteryzujących działalność Powiatowego Urzędu Pracy. W ciągu 2022 r. z ewidencji Urzędu wyłączono ogółem 6 933 osoby. Przyczyny wyłączeń zostały przedstawione w tabeli nr 3.

Tabela 3: Przyczyny „odpływu” osób bezrobotnych z ewidencji Powiatowego Urzędu Pracy

Przyczyny	Rok						
	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Podjęcie pracy	5701	5299	3924	3783	3509	4 229	3 564
Rozpoczęcie szkolenia	238	141	81	49	32	58	63
Rozpoczęcie stażu	683	434	476	182	237	277	325
Odmowa przyjęcia propozycji odpowiedniej pracy lub innej formy pomocy	473	765	435	377	93	45	84
Niepotwierdzenie gotowości do podjęcia pracy	3802	3739	2758	2714	886	1 256	1 844
Rezygnacja ze statusu osoby bezrobotnej	520	495	431	389	184	162	264
Prace społecznie użyteczne	236	182	150	120	84	82	69
Inne przyczyny	1043	945	969	675	556	658	720
Razem	12696	12000	9224	8289	5584	6 767	6 933

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań z działalności PUP w Wołominie za lata 2016-2022

Najważniejszym i najczęstszym czynnikiem odpływu bezrobotnych z ewidencji Urzędu w 2022 r. było podjęcie pracy i dotyczyło to 3 564 osób, co stanowiło 51,41% ogółu osób wyłączonych. Równie częstą przyczyną wyrejestrowania był brak gotowości do pracy i z tego tytułu status osoby bezrobotnej utraciło 1 844 osoby, co stanowiło 26,60% ogółu osób wyłączonych. Bilans „napływ” / „odpływ” w 2022 r. zamknął się nadwyżką odpływu w liczbie 490 osób.

W 2022 r. Powiatowy Urząd Pracy podjął działania aktywizacyjne, w celu poprawy sytuacji osób bezrobotnych i poszukujących pracy oraz wspierania inicjatyw służących tworzeniu warunków do rozwoju inicjatyw gospodarczych.

Zrealizowano następujące formy wsparcia: szkolenia, studia podyplomowe, prace interwencyjne, roboty publiczne, prace społecznie użyteczne, staże, refundacje kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowisk pracy dla skierowanych bezrobotnych, środki na podjęcie działalności gospodarczej, bony na zasiedlenie, zwrot opłacanych składek ZUS dla spółdzielni socjalnych, inne wydatki. Łącznie na ww. formy aktywizacji przeznaczono kwotę **13 354 221,82 zł** (w tym: 6 264 232,29 zł - wydatki z Funduszu Pracy/Agorytmu/, 3 379 442,84 zł - wydatki z Projektu PO WER, 3 569 331,48 zł - wydatki z Projektu RPO WM, 141 215,21 zł z Projektu POWER Szansą dla młodych).

Tabela 4: Liczba osób bezrobotnych objętych wsparciem w 2022 roku w podziale na poszczególne gminy

Nazwa formy wsparcia	Ogółem	Wołomin	Kobyłka	Zielonka	Ząbki	Poświętne	Tłuszcz	Klęmbów	Jadów	Strachówka	Marki	Radzymin	Dąbrówka
Prace interwencyjne	257	52	22	13	18	8	32	22	15	4	21	34	16
Roboty publiczne	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Staż	324	101	24	10	28	9	46	16	20	11	13	36	10
Jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej	164	31	19	11	14	8	11	7	5	1	31	23	3
Wyposażenie i doposażenia stanowiska pracy	91	18	7	5	6	8	12	4	5	0	5	16	5
Prace społecznie użyteczne	61	28	7	4	0	0	10	5	5	2	0	0	0
Szkolenia	63	14	7	2	9	1	7	3	0	1	10	7	2
Studia podyplomowe	14	3	1	1	1	0	4	0	0	0	0	3	1
Bony na zasiedlenie	9	1	1	1	1	0	1	0	0	1	2	1	0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdania z działalności PUP w Wołominie za 2022 r.

Pośrednictwo pracy jest jedną z podstawowych usług rynku pracy. Polega ono w szczególności na pozyskaniu ofert pracy i udzieleniu pomocy bezrobotnym i poszukującym pracy w uzyskaniu odpowiedniego zatrudnienia oraz pracodawcom w pozyskaniu pracowników o poszukiwanych kwalifikacjach zawodowych.

Celem poprawy sytuacji osób bezrobotnych i poszukujących pracy, Powiatowy Urząd Pracy w Wołominie organizuje giełdy pracy i targi pracy.

Giełdy pracy organizowane są w sytuacjach, gdy istnieje potrzeba skontaktowania pracodawcy z większą liczbą bezrobotnych zainteresowanych zatrudnieniem, a tym samym umożliwiają bezpośredni kontakt pracownika z pracodawcą. W 2022 r. zorganizowano 5 giełd pracy, na które zaproszono 104 osoby bezrobotne. Zorganizowano giełdy w następujących zawodach: pracownik fizyczny; sprzedawca; elektromonter/montażysta lub pomoc montażysty systemów oddymiania; pracownik magazynu, pracownik sprzątający, pracownik produkcji; kasjer-sprzedawca; wsparcie sklepu.

Powiatowy Urząd Pracy w Wołominie w roku 2022 zorganizował cztery edycje targów pracy. Targi Pracy mają na celu promocję aktywności zawodowej oraz upublicznienie ofert pracy zarówno wśród obywateli naszego kraju, jak i obywateli Ukrainy, którzy zamieszkują na terenie powiatu wołomińskiego.

W trakcie targów pracy osoby bezrobotne i poszukujące pracy miały możliwość zapoznania się z zakresem/profitem działalności firm, wolnymi ofertami pracy, ofertami szkoleń zawodowych, zasadami składania dokumentów aplikacyjnych oraz zaprezentowania się we wstępnych rozmowach kwalifikacyjnych.

Pracodawcy poszukiwali m.in. sprzedawców, spawaczy, doradców klienta, pracowników produkcyjnych, magazynierów, specjalistów w zakresie informatyki, marketingu, fachowców w zakresie prac budowlanych, agentów nieruchomości, pracowników biurowych, pracowników ochrony, przedstawicieli handlowych, ślusarzy, tokarzy i wielu innych.

Ponadto PUP Wołomin współorganizował I Forum Pracodawców Powiatu Wołomińskiego, które odbyło się w kwietniu 2022 r. Uczestnicy Forum mogli zdobyć lub poszerzyć wiedzę nt. form wsparcia dla pracodawców oferowanych przez urząd pracy, jak również zapoznać się ze zmianami przepisów prawa w zakresie zatrudniania cudzoziemców.

W 2022 r. do Powiatowego Urzędu Pracy wpłynęły oferty na **4 440 miejsc pracy**, z czego 3 820 zrealizowano (nastąpiło obsadzenie wolnego miejsca pracy). Pośrednicy pracy wydali **1 185 skierowań**, z tego 672 do pracy, 71 do wykonywania prac społecznie użytecznych oraz 442 do odbycia stażu.

Tabela 5: Liczba zgłoszonych miejsc pracy, ich realizacja oraz procentowa efektywność

Lp.	Wyszczególnienie	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
1.	Liczba pracodawców zgłaszających oferty pracy	2.171	2.781	2443	1741	1277	1049	1921
2.	Liczba wizyt u pracodawców	365	335	322	295	120	154	131
3.	Liczba pozyskanych miejsc pracy ogółem	6272	8.489	6940	5042	4616	5571	4440
3.1.	w tym: niesubsydiowanych miejsc pracy	4684	6.994	4917	3889	3826	4513	3226
4.	Liczba zrealizowanych miejsc pracy	3462	5.659	4897	3786	3866	4440	3820
4.1.	w tym: niesubsydiowanych miejsc pracy	2414	4.703	4087	3221	2927	3857	3395
5.	Liczba anulowanych miejsc pracy	0	0	31	58	134	349	617
6.	Efektywność wykorzystania pozyskanych miejsc pracy	54,4%	65,5%	68,8%	72,5	84,00%	85%	89%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań z działalności PUP w Wołominie za lata 2016-2022

W 2022 roku w ramach sieci EURES złożono 411 ofert pracy na 2 757 miejsc pracy. Wśród krajów EOG najliczniejsze oferty pochodziły z: Niemiec i Norwegii. Najczęściej poszukiwane zawody to: kierowca, pracownik do zbiorów upraw, elektryk, kucharz lub pomoc kucharza, mechanik samochodowy lub mechanik maszyn.

W Powiatowym Urzędzie Pracy w Wołominie zainteresowanie ofertami zgłoszonymi przez pracodawców w 2022 r. z obszaru Unii Europejskiej i Europejskiego Obszaru Gospodarczego było niewielkie.

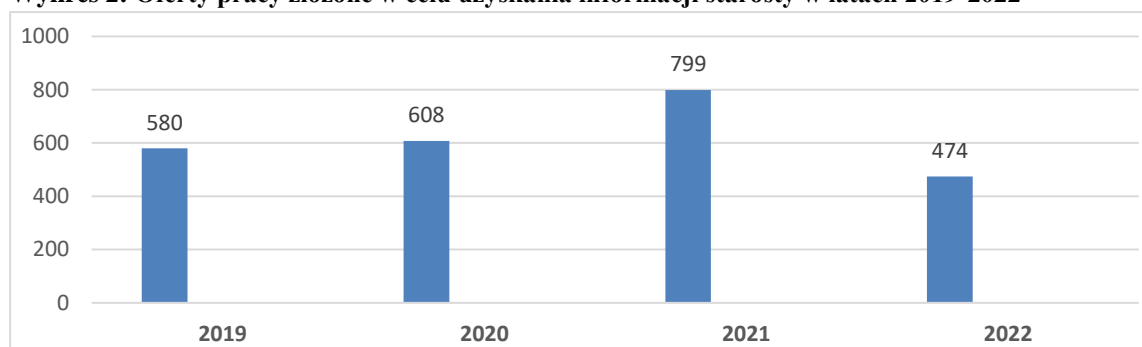
W roku sprawozdawczym do Powiatowego Urzędu Pracy w Wołominie wpłynęły 474 oferty na 2542 stanowiska pracy w celu uzyskania informacji starosty. Wydano 395 informacji starosty na 1893 stanowiska pracy. 79 ofert pracy zostało anulowanych ze względu na nieuzupełnienie braków formalnych.

Najwięcej miejsc pracy zgłoszono w zawodach:

- pracownik produkcji – 423 miejsca pracy (42 oferty);
- kucharz, pozostali kucharze – 142 miejsca pracy (75 ofert);
- magazynier – 116 miejsc pracy (10 ofert);
- pozostali pracownicy wykonujący prace proste gdzie indziej niesklasyfikowani – 161 miejsc pracy (22 oferty);
- kurier – 56 miejsc pracy (11 ofert);
- pozostali robotnicy wykonujący prace proste w przemyśle – 71 miejsc pracy (5 ofert).

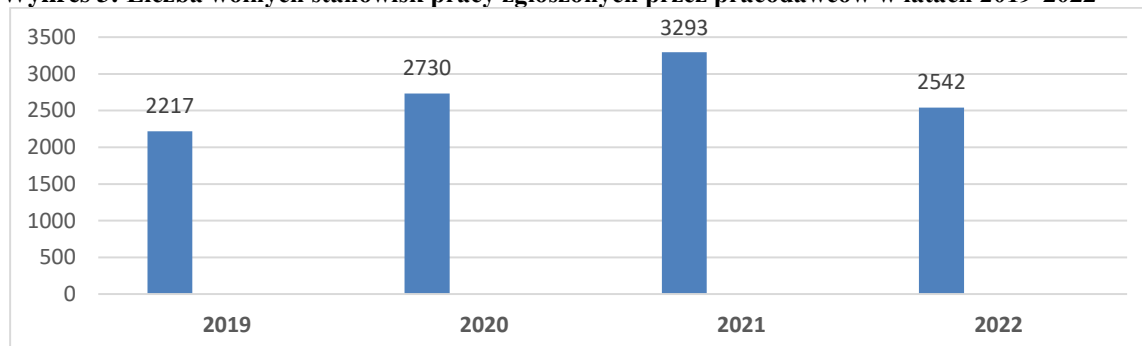
W związku z epidemią wirusa Sars-Cov-2 oraz konfliktem zbrojnym na terytorium Ukrainy, Powiatowy Urząd Pracy w Wołominie odnotował spadek liczby ofert zgłaszanych w celu uzyskania Informacji Starosty.

Wykres 2: Oferty pracy złożone w celu uzyskania informacji starosty w latach 2019-2022

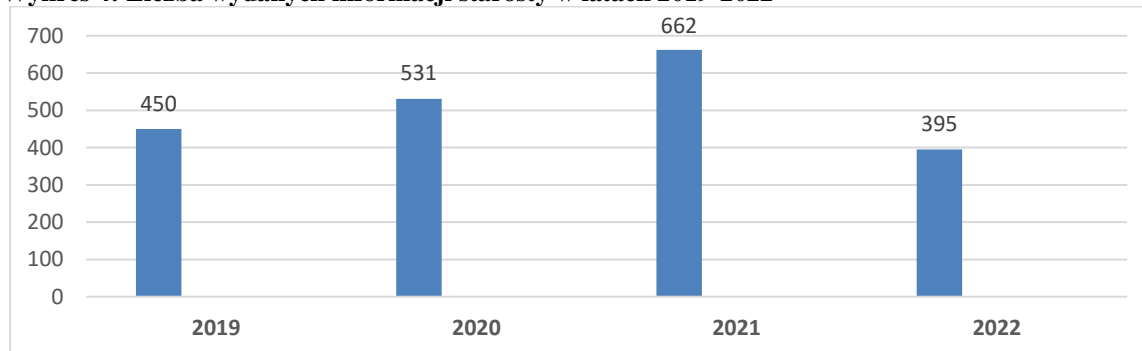
Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdania z działalności PUP w Wołominie za 2022 r.

Wykres 3: Liczba wolnych stanowisk pracy zgłoszonych przez pracodawców w latach 2019-2022

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdania z działalności PUP w Wołominie za 2022 r.

Wykres 4: Liczba wydanych informacji starosty w latach 2019-2022

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdania z działalności PUP w Wołominie za 2022 r.

W Powiatowym Urzędzie Pracy w ramach usług poradnictwa zawodowego prowadzono porady indywidualne przeznaczone dla osób zainteresowanych prowadzeniem własnej działalności gospodarczej. Podczas spotkań badano cechy przedsiębiorcze osób ubiegających się o dofinansowanie na otwarcie własnej działalności gospodarczej. W tym celu doradcy zawodowi przeprowadzili **165 badań testowych** przy pomocy Kwestionariusza Uzdolnień Przedsiębiorczych oraz Wielowymiarowego Kwestionariusza Preferencji.

W 2022 r. do Powiatowego Urzędu Pracy wpłynęło **198 wniosków o przyznanie środków na rozpoczęcie działalności gospodarczej**, z czego: 57 osób otrzymało dofinansowanie z Funduszu Pracy; 43 osoby skorzystały ze wsparcia w ramach projektu „Aktywizacja osób młodych pozostających bez pracy w powiecie wołomińskim IV”- współfinansowanego z EFS, 64 osoby skorzystały ze wsparcia w ramach projektu: Aktywizacja osób wieku 30 lat i więcej pozostających bez pracy w powiecie wołomińskim IV - współfinansowanego przez EFS oraz 4 osoby otrzymały środki z PFRON.

Wzorem lat ubiegłych najbardziej popularnym profilem podejmowanej działalności były usługi (141), nieliczne firmy utworzyły w ramach dofinansowania działalności związane z produkcją (16) i handlem (7). Liczba rozpoczętych działalności gospodarczych w podziale na gminy wg. siedziby rozpoczętych działalności przedstawiona została w tabeli nr 6.

Tabela 6: Liczba rozpoczętych działalności gospodarczych powstałych w powiecie wołomińskim w podziale na gminy

Lp	Gmina	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
1	Wołomin	28	33	29	25	19	39	30
2	Zielonka	8	10	7	8	4	11	11
3	Ząbki	23	17	15	13	19	22	13
4	Marki	22	22	22	11	20	28	33
5	Radzymin	11	19	21	18	18	34	23
6	Dąbrówka	8	12	5	5	4	4	3
7	Kobyłka	13	19	18	12	12	12	19
8	Poświętne	6	5	5	0	4	3	8
9	Tuszczy	19	19	17	12	11	18	11
10	Klembów	10	9	7	8	3	7	7
11	Jadów	9	8	8	4	1	6	5
12	Strachówka	2	0	4	2	1	1	1

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań z działalności PUP w Wołominie za lata 2016-2022

Dofinansowanie do otwarcia własnej działalności gospodarczej budzi duże zainteresowanie wśród osób bezrobotnych - zarówno osób młodych dopiero rozpoczynających drogę zawodową jak również osób, które już posiadają doświadczenie zawodowe. Poniższa tabela przedstawia podział osób, które otrzymały środki na podjęcie działalności gospodarczej ze względu na wiek oraz płeć.

Tabela 7: Podział osób, które otrzymały dotację w 2022 r. według wieku i płci

WIEK	do 24 lat	5 osób
	25 – 29 lat 30 – 49 lat	43 osoby 109 osób
	50 lat i powyżej	7 osób
PŁEĆ	kobiety mężczyźni	68 osób 96 osób

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdania z działalności PUP w Wołominie za 2022 r.

Powiatowy Urząd Pracy w 2022 r. kontynuował realizację wsparcia w ramach Tarczy Antykryzysowej, stanowiącej pakiet rozwiązań wprowadzonych przez polski rząd, w związku z ogłoszoną na obszarze kraju pandemią COVID-19.

Wsparcie opierało się na pięciu filarach:

- Ochronie miejsc pracy i bezpieczeństwu pracowników;
- Finansowaniu przedsiębiorców;
- Ochronie zdrowia;
- Wzmocnieniu systemu finansowego;
- Inwestycjach publicznych.

Powiatowy Urząd Pracy w Wołominie w 2022 roku, zgodnie z obowiązującą ustawą z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz. U. 2021 poz. 2095 ze zm.), prowadził czynności weryfikujące poprawność wydatkowania środków przez przedsiębiorców, którzy uzyskali wsparcie finansowe z Tarczy Antykryzysowej.

Przedsiębiorców, którzy wykorzystali fundusze niezgodnie z przeznaczeniem, pobrali nienależnie lub w nadmiernej wysokości Powiatowy Urząd Pracy w Wołominie, działając w imieniu Starosty Wołomińskiego, wezwał do zwrotu należności.

Część przedsiębiorców skorzystało z prawa i złożyło wnioski o umorzenie, odroczenie terminu spłaty bądź rozłożenie na raty powstałej należności (zgodnie z art. 15zzb ust. 18 ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych).

W 2022 roku PUP Wołomin zwrócił się do Wojewody Mazowieckiego z prośbą o wydanie opinii w przypadku 8 przedsiębiorców. 34 przedsiębiorców nadal podlega procedurze weryfikacji.

2. Cel 2. Zwiększenie liczby szkoleń/kształcenia zawodowego osób bezrobotnych odpowiednio do zapotrzebowania powiatowego rynku pracy.

Działania

- 1) *Diagnoza sytuacji i zapotrzebowania powiatowego rynku pracy.*
- 2) *Analiza stanu obecnego, planowanie działań zgodnie z występującym zapotrzebowaniem.*
- 3) *Organizacja szkoleń i innych form kształcenia i przekwalifikowania zawodowego np. warsztaty szkoleniowe, kształcenie ustawiczne w zakresie zgodnym z zapotrzebowaniem powiatowego rynku pracy.*

Koordinator - PUP;

Współrealizatorzy - Mazowieckie Obserwatorium Rynku Pracy w Warszawie, WED, ośrodki szkolenia i kształcenia

Realizacja: 2017-2025

Barometr zawodów to jednoroczna prognoza zapotrzebowania na zawody. Barometr dzieli zawody na trzy grupy: deficytowe, zrównoważone i nadwyżkowe.

Barometr jest badaniem jakościowym. Powstaje osobno dla każdego powiatu w Polsce. Opiera się na opinii ekspertów, którzy na przełomie III i IV kwartału spotykają się i wspólnie analizują sytuację w poszczególnych zawodach.

DEFICYT		
<ul style="list-style-type: none"> • betoniarze i zbrojarze • blacharze i lakiernicy samochodowi • brukarze • cieśle i stolarze budowlani • dekarze i blacharze budowlani • elektrycy, elektromechanicy i elektromonterzy • gospodarze obiektów, portierzy, woźni i dozorczy • krawcy i pracownicy produkcji odzieży • kucharze • lekarze • listonosze i kurierzy • logopedzi i audiofonolodzy • magazynierzy • mechanicy pojazdów samochodowych • monterzy instalacji budowlanych • murarze i tynkarze 	<ul style="list-style-type: none"> • nauczyciele praktycznej nauki zawodu • nauczyciele przedmiotów ogólnokształcących • nauczyciele przedszkoli • nauczyciele szkół specjalnych i oddziałów integracyjnych • operatorzy i mechanicy sprzętu do robót ziemnych • operatorzy obrabiarek skrawających • opiekunowie osoby starszej lub niepełnosprawnej • pedagodzy • piekarze • pielęgniarki i położne • pomoce kuchenne • pracownicy ds. rachunkowości i księgowości 	<ul style="list-style-type: none"> • pracownicy fizyczni w produkcji i pracach prostych • pracownicy przetwórstwa metali • pracownicy robót wykończeniowych w budownictwie • pracownicy socjalni • projektanci wzornictwa przemysłowego i operatorzy CAD • przetwórcy mięsa i ryb • psycholodzy i psychoterapeuci • ratownicy medyczni • robotnicy budowlani • robotnicy obróbki drewna i stolarze • sprzątaczk i pokojowe • sprzedawcy i kasjerzy • szefowie kuchni • tapicerzy
RÓWNOWAGA		
<ul style="list-style-type: none"> • administratorzy stron internetowych • agenci ubezpieczeniowi • akustycy i realizatorzy dźwięku • analitycy, testerzy i operatorzy systemów teleinformatycznych • animatorzy kultury i organizatorzy imprez • architekci i urbaniści • architekci krajobrazu • archiwiści i muzealnicy • asystenci w edukacji • bibliotekoznawcy, bibliotekarze i specjaliści informacji naukowej • biolodzy i biotechnolodzy • ceramicy przemysłowi • cukiernicy • dentyści • diagności laboratoryjni medyczni • diagności samochodowi • dziennikarze i redaktorzy • ekonomiści • farmaceuci • filolodzy i tłumacze • filozofowie, historycy, politolodzy i kulturoznawcy • fizjoterapeuci i masażyści • floryści • fotografowie • fryzjerzy • geodeci i kartografowie • górnicy i operatorzy maszyn i urządzeń wydobywczych • graficy komputerowi • inspektorzy nadzoru budowlanego • instruktorzy nauki jazdy • instruktorzy rekreacji i sportu • inżynierowie budownictwa • inżynierowie chemicy i chemicy • inżynierowie elektrycy i energetycy • inżynierowie inżynierii środowiska • inżynierowie mechanicy • kamieniarze • kelnerzy i barmani • kierowcy autobusów • kierowcy samochodów ciężarowych i ciągników siodłowych • kierowcy samochodów osobowych • kierownicy budowy • kierownicy ds. logistyki • kierownicy ds. produkcji • kierownicy ds. usług • kierownicy ds. zarządzania i obsługi biznesu • kierownicy sprzedaży 	<ul style="list-style-type: none"> • kierownicy w instytucjach społecznych i kultury • kosmetyczki • lakiernicy • mechanicy maszyn i urządzeń • meteorolodzy, geolodzy, geografowie • monterzy elektronicy • monterzy konstrukcji metalowych • monterzy maszyn i urządzeń • monterzy okien i szklarze • nauczyciele nauczania wczesnoszkolnego • nauczyciele przedmiotów zawodowych • obuwnicy • ogrodnicy i sadownicy • operatorzy aparatury medycznej • operatorzy maszyn do produkcji i przetwórstwa papieru • operatorzy maszyn do produkcji wyrobów cementowych i kamiennych • operatorzy maszyn do produkcji wyrobów chemicznych • operatorzy maszyn do produkcji wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych • operatorzy maszyn rolniczych i ogrodniczych • operatorzy maszyn włókienniczych • operatorzy urządzeń dźwigowo-transportowych • opiekunki dziecięce • optycy i pracownicy wytwarzający protezy • plastycy, dekoratorzy wnętrz i konserwatorzy zabytków • pomoce w gospodarstwie domowym • pozostali specjaliści edukacji • pracownicy administracyjni i biurowi • pracownicy biur podróży i obsługi turystycznej • pracownicy ds. budownictwa drogowego i kolejowego • pracownicy ds. jakości • pracownicy ds. ochrony środowiska i bhp • pracownicy ds. techniki dentystycznej • pracownicy myjni, pralni i prasowni • pracownicy obsługi ruchu szynowego • pracownicy ochrony fizycznej • pracownicy poczty • pracownicy poligraficzni 	<ul style="list-style-type: none"> • pracownicy przetwórstwa spożywczego • pracownicy służb mundurowych • pracownicy sprzedaży internetowej • pracownicy telefonicznej i elektronicznej obsługi klienta, ankierzy, teleankierzy • pracownicy usług pogrzebowych • pracownicy zajmujący się zwierzętami • prawnicy • projektanci i administratorzy baz danych, programiści • przedstawiciele handlowi • recepcjoniści i rejestratorzy • robotnicy leśni • robotnicy obróbki skóry • rolnicy i hodowcy • rybacy • rzemieślnicy obróbki szkła i metali szlachetnych • samodzielni księgowi • sekretarki i asystenci • socjolodzy i specjaliści ds. badań społeczno-ekonomicznych • spawacze • specjaliści ds. administracji • specjaliści ds. finansowych • specjaliści ds. organizacji produkcji • specjaliści ds. PR, reklamy, marketingu i sprzedaży • specjaliści ds. projektowania, wdrażania i doskonalenia produktów i usług cyfrowych • specjaliści ds. rynku nieruchomości • specjaliści ds. zarządzania zasobami ludzkimi i rekrutacji • specjaliści elektroniki, automatyki i robotyki • specjaliści rolnictwa i leśnictwa • specjaliści technologii żywności i żywienia • specjaliści telekomunikacji • spedytorzy i logistycy • ślusarze • technicy budownictwa • technicy informatycy • technicy mechanicy • weterynarze • windykatorki • wychowawcy w placówkach oświatowych i opiekuńczych • zaopatrzeniowcy i dostawcy

Zachodzące zmiany na rynku pracy, bezrobocie oraz rosnące zainteresowanie nowymi zawodami pojawiającymi się na rynku pracy powoduje wzrost zapotrzebowania na usługi poradnictwa zawodowego, z którego w 2022 r. skorzystało łącznie **951 osób**. Osoby zainteresowane mogły korzystać z poradnictwa zawodowego prowadzonego w formie indywidualnej oraz grupowej.

Tabela 8: Osoby korzystające z poradnictwa zawodowego w latach 2017-2022

	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Liczba osób korzystających z poradnictwa zawodowego	700	1105	753	724	880	951
Osoby korzystające z porad indywidualnych i informacji zawodowej indywidualnej	588	852	678	662	801	831
Osoby korzystające z porad grupowych	112	151	75	62	79	120

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań z działalności PUP w Wołominie za lata 2017-2022

Ponadto przeprowadzono zajęcia z zakresu orientacji zawodowej, poradnictwa zawodowego oraz zawodoznawstwa dla 42 uczniów klas ósmych Szkoły Podstawowej im. C.K. Norwida w Radzyminie.

W celu uzyskania, uzupełnienia lub doskonalenia umiejętności i kwalifikacji zawodowych, potrzebnych do wykonywania pracy, osoby bezrobotne mogły skorzystać z kursów i szkoleń oraz studiów podyplomowych dofinansowywanych przez Powiatowy Urząd Pracy.

W roku sprawozdawczym szkolenia realizowane były w trybie szkoleń indywidualnych. Szkolenie indywidualne organizowane jest na wniosek osoby bezrobotnej po przedstawieniu oświadczenia przyszłego pracodawcy o zamiarze zatrudnienia osoby bezrobotnej po zakończeniu szkolenia, bądź oświadczenia o zamiarze podjęcia działalności gospodarczej.

W 2022 roku Powiatowy Urząd Pracy w Wołominie skierował na szkolenia indywidualne **63 osoby** bezrobotne, spośród których 47 podjęło zatrudnienie lub rozpoczęło działalność gospodarczą.

Szkolenia sfinansowane zostały ze środków Funduszu Pracy i Europejskiego Funduszu Społecznego.

Najczęściej finansowane były następujące szkolenia:

- Kurs kwalifikacji wstępnej;
- Prawo jazdy kat. C, C+E oraz prawo jazdy kat. D;
- Kurs operatora koparko-ładowarki;
- Kurs operatora koparki i ładowarki – różne typy;
- Kursy kosmetyczne.

Studia podyplomowe skierowane są do osób bezrobotnych posiadających wyższe wykształcenie, które mają problemy w podjęciu pracy. W 2022 roku PUP w Wołominie sfinansował studia podyplomowe **14 osobom**. W trakcie odbywania studiów 6 osób podjęło zatrudnienie.

Wybrane kierunki studiów podyplomowych w 2022 r.:

- Zarządzanie projektami;
- Kryminologia i kryminalistyka z elementami zarządzania kryzysowego oraz bezpieczeństwa, higieny pracy i ochrony przeciwpożarowej;
- Nauczanie muzyki i techniki z elementami przygotowania pedagogicznego;
- Dietetyka kliniczna;

- Przygotowanie pedagogiczne dla nauczycieli przedmiotów lub zajęć prowadzonych w szkole podstawowej i ponadpodstawowej, teoretycznych przedmiotów zawodowych oraz praktycznej nauki zawodów;
- Logopedia z neurologopedią;
- Logopedia;
- Wycena nieruchomości z elementami Facility Management. Zarządzanie nieruchomościami;
- Lider innowacji;
- Budownictwo Energooszczędne, Certyfikacja Energetyczna, Audyt Energetyczny i Termomodernizacja Budynków;
- Back-end developer: PHP z elementami Back-end developer Python;
- Trener biznesu, coach i specjalista ds. szkoleń;
- Integracja sensoryczna;
- Edukacja i rehabilitacja osób z niepełnosprawnością intelektualną, autyzmem oraz zespołem Aspergera.

3. Cel 3. Działania skierowane do osób bezrobotnych oraz pracujących chcących przekwalifikować się, z wykorzystaniem ich potencjału i zasobów.

Działania

1) *Podjęcie pracy, zmiana pracy, przekwalifikowania zawodowe, uzupełnianie kwalifikacji.*

Koordynator - PUP;

Współrealizatorzy - PCPR, pracodawcy, ośrodki szkolenia i kształcenia, OPS-y, CIS, KIS

Realizacja: 2017-2025

Dużym zainteresowaniem, wśród pracodawców cieszył się Krajowy Fundusz Szkoleniowy (KFS), który jest rozwiązaniem systemowym, adresowanym do pracodawców, wspomagających przekwalifikowanie lub aktualizację wiedzy i umiejętności osób pracujących. Celem KFS jest zapobieganie utracie zatrudnienia przez osoby pracujące z powodu nieadekwatnych kompetencji do wymagań dynamicznie zmieniającej się gospodarki.

W 2022 r. pracodawcy mogli ubiegać się o kształcenie ustawiczne zgodnie z:

- Priorytetami Ministra Rodziny i Polityki Społecznej:
  - Priorytet 1 - wsparcie kształcenia ustawicznego osób zatrudnionych w firmach, które na skutek pandemii COVID-19, musiały podjąć działania w celu dostosowania się do zmienionej sytuacji rynkowej;
  - Priorytet 2 - wsparcie kształcenia ustawicznego osób powracających na rynek pracy po przerwie związanej ze sprawowaniem opieki nad dzieckiem;
  - Priorytet 3 - wsparcie kształcenia ustawicznego w zidentyfikowanych w danym powiecie lub województwie zawodach deficytowych;
  - Priorytet 4 - wsparcie kształcenia ustawicznego osób pracujących będących członkami rodzin wielodzietnych;
  - Priorytet 5 - wsparcie kształcenia ustawicznego pracowników Centrów Integracji Społecznej, Klubów Integracji Społecznej, Warsztatów Terapii Zajęciowej, Zakładów Aktywności Zawodowej, członków lub pracowników spółdzielni socjalnych oraz pracowników zatrudnionych w podmiotach posiadających status przedsiębiorstwa społecznego wskazanych na liście/rejestrze przedsiębiorstw społecznych prowadzonych przez MRiPS;

- Priorytet 6 - wsparcie kształcenia ustawicznego w związku z zastosowaniem w firmach nowych technologii i narzędzi pracy, w tym także technologii i narzędzi cyfrowych oraz podnoszenie kompetencji cyfrowych;
  - Priorytet 7 - wsparcie kształcenia ustawicznego osób pracujących w branży motoryzacyjnej.
- Priorytetami Rady Rynku Pracy:
    - Priorytet a - wsparcie kształcenia ustawicznego osób po 45 roku życia;
    - Priorytet b - wsparcie kształcenia ustawicznego osób z orzeczoną stopniem niepełnosprawności;
    - Priorytet c - wsparcie kształcenia ustawicznego skierowane do pracodawców zatrudniających cudzoziemców.

W roku 2022 na realizację KFS, PUP w Wołominie przeznaczył kwotę **621 384,15 zł**.

Z kształcenia ustawicznego skorzystało **262 osoby** z tego: 261 osób uczestniczyło w szkoleniach i 1 osoba rozpoczęła studia podyplomowe.

Szkolenia realizowane były między innymi w zakresie:

- „Budowanie relacji i wymiana informacji z rodzicami - warsztat dla pracowników placówek oświatowych”;
- „Kadry i Płace”;
- „Spawanie metodą MMA poziom I”;
- „Operator pompy do mieszanki betonowej kl. III”;
- „BARBER – kreatywne sposoby dbania o męski zarost oraz brodę”;
- „Masaż liftingujący”;
- „Zarządzanie gospodarką magazynową i zapasami”;
- „Prawo jazdy kat. C + kurs kwalifikacji wstępnej przyspieszonej”;
- „Resuscytacja krążeniowo-oddechowa”;
- „Zarządzanie spółdzielnią mieszkaniową”;
- „Pielęgnowanie pacjenta dorosłego wentylowanego mechanicznie”;
- „Ewolucja potencjału fryzjera”.

Szkolenia umożliwiły podwyższenie lub uaktualnienie kwalifikacji zawodowych czy uprawnień niezbędnych do wykonywania danego zawodu. Studia podyplomowe podwyższyły poziom wykształcenia.

4. Cel 4. Utworzenie na terenie powiatu nowych warsztatów terapii zajęciowej (dla osób z niepełnosprawnością intelektualną).

Działania

- 1) *Analiza orzecznictwa o niepełnosprawności w powiecie wołomińskim pod kątem niepełnosprawności w zakresie niezdolności do pracy z jednoczesnym wskazaniem do uczestnictwa w terapii zajęciowej*
- 2) *Podjęcie współpracy ze wskazanymi w analizie gminami powiatu.*
- 3) *Wskazanie lokalizacji i profilu WTZ, przygotowanie dokumentacji, podjęcie kontaktu z PFRON.*

Koordinator: PCPR

Współrealizator: WOZ

Realizacja: 2017 - 2025

Na terenie powiatu wołomińskiego funkcjonuje (od 1992 r.) Warsztat Terapii Zajęciowej dla osób doświadczających choroby psychicznej, który jest prowadzony od 2011 r. przez Drewnickie Stowarzyszenie Rodzin i Przyjaciół Osób z Zaburzeniami Psychicznymi „Empatia”.

Warsztat jest placówką rehabilitacyjną dla osób dorosłych z orzeczonym stopniem niepełnosprawności z powodu choroby psychicznej. Posiada 6 pracowni terapeutycznych: krawiecką, artystyczną, stolarską, kulinarną, ogrodniczą, komputerową. W miarę potrzeb uczestników organizowane są dodatkowe zajęcia sportowe w okresie wiosenno – letnim. Każdy uczestnik WTZ jest zobowiązany do realizacji indywidualnego programu rehabilitacji i terapii, którego celem jest nauka samodzielnego i niezależnego funkcjonowania społecznego i przygotowanie do podjęcia aktywności zawodowej. Realizowane w WTZ programy rehabilitacji bazują na treningach umiejętności społecznych: treningu w zakresie higieny i wyglądu zewnętrznego, treningu budżetowym, kulinarnym, umiejętności praktycznych, społecznym, psychoedukacji i treningu lekowym, prowadzenia rozmowy, rozwiązywania sytuacji trudnych, radzenia sobie ze stresem, aktywnego poszukiwania pracy.

Warsztat Terapii Zajęciowej jest placówką pobytu dziennego, czynną od poniedziałku do piątku w godzinach 08:00-16:00. W 2022 roku zajęcia rehabilitacyjne odbywały się codziennie w godzinach 08:30-15:30. Terapia zajęciowa w pierwszej połowie roku odbywała się codziennie w pracowniach terapeutycznych: artystycznej i komputerowej (zajęcia łączone), ogrodniczej, krawieckiej. Zajęcia w pracowni stolarskiej zostały zawieszono ze względu na brak terapeuty. W okresie od stycznia do kwietnia roku sprawozdawczego obowiązywał jeszcze zmodyfikowany program rehabilitacyjny. Zajęcia odbywały się w poszczególnych pracowniach zajęciowych, czyli w mniejszych grupach – zarówno terapia poprzez pracę jak i zajęcia terapeutyczne: terapia społeczna, zajęcia integracyjne a także ćwiczenia funkcji poznawczych i prasówka. Zawieszono były zajęcia kulinarne oraz wycieczki i zajęcia sportowe. Te ograniczenia wiązały się ze stanem zagrożenia pandemicznego.

Od kwietnia rozpoczęły się zajęcia sportowe dla całej grupy, które odbywały się dwa razy w tygodniu. Od maja zaczęły się odbywać systematycznie spotkania społeczności terapeutycznej, w pracowniach odbywała się terapia zajęciowa a wszystkie pozostałe zajęcia w grupach terapeutycznych. Od czerwca uczestnicznicy WTZ zaczęli realizować comiesięczne wycieczki.

Działalność Warsztatu Terapii Zajęciowej finansowana jest z dwóch źródeł: 10% pochodzi ze środków powiatu wołomińskiego oraz 90% ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

W 2022 r. koszt utrzymania i prowadzenia placówki wyniósł **481 157,00 zł** (33 849,41 zł - środki powiatu, 447 307,63 zł – środki PFRON). Wg stanu na dzień 31 grudnia 2022 r. w zajęciach WTZ uczestniczyło **15 osób**. Grupę tworzyły osoby zamieszkujące na terenie : Ząbek - 6 os., Marek- 2 os., Wołomina - 3 os. oraz 4 osoby spoza terenu powiatu wołomińskiego (1 os. z Ostrówka Węgrowskiego i 3 os. z Warszawy).

W 2022 roku Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wołominie realizowało Program „Zajęcia Klubowe w WTZ” adresowane do podmiotów prowadzących Warsztaty Terapii Zajęciowej. Celem programu było wsparcie osób niepełnosprawnych w utrzymaniu samodzielności i niezależności w życiu społecznym i zawodowym poprzez prowadzenie przez Warsztaty Terapii Zajęciowej zajęć klubowych jako zorganizowanej formy rehabilitacji. W imieniu powiatu wołomińskiego, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wołominie podpisało w dniu 09.03.2022 r. Umowę Nr KLU/000048/07/D na podstawie wydanego upoważnienia z Państwowym Funduszem Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. Na realizację w/w zadania otrzymano kwotę ogółem **66 420,00 zł** w tym 64 800,00 zł na prowadzenie zajęć klubowych w WTZ oraz 1 620,00 na obsługę programu. W ramach realizowanego zadania wydatkowano ogółem 66 068,59 zł, z czego wykorzystano **64 448,59 zł** na prowadzenie zajęć klubowych w WTZ, a 1620,00 na obsługę programu.

Ze względu na trudności w pozyskaniu nowej siedziby WTZ, Zarząd Stowarzyszenia „Empatia” ponownie zwrócił się do Marszałka Województwa Mazowieckiego o umożliwienie dalszego działania WTZ w dotychczasowym budynku, mimo iż jego stan techniczny nie spełnia podstawowych wymogów do prowadzenia takiej działalności.

Posiadane przez powiat zasoby instytucjonalne w postaci jednego WTZ, są niewystarczające. Potrzebę utworzenia, kolejnego warsztatu terapii zajęciowej zgłaszają środowiska osób

niepełnosprawnych m.in. osoby niedowidzące, którzy z powodu zamknięcia zakładów pracy chronionej utracili możliwość zatrudnienia wspomaganego.

Działania zmierzające do utworzenia kolejnego WTZ były podjęte w latach ubiegłych, ale nie zostały sfinalizowane. Istotnym czynnikiem mającym wpływ na skuteczność działań jest posiadanie bazy lokalowej oraz podmiotu, który prowadziłby tego typu placówkę. Zarówno w zasobach lokalowych powiatu jak i gmin nie ma obecnie możliwości na utworzenie kolejnego warsztatu. W pierwszej kolejności należy podjąć działania mające na celu zabezpieczenie działalności już istniejącego WTZ.

5. Cel 5. Utworzenie na terenie powiatu nowego środowiskowego domu samopomocy (typ B dla osób z niepełnosprawnością intelektualną).

Działania

- 1) *Analiza orzecznictwa o niepełnosprawności intelektualnej w powiecie wołomińskim*
- 2) *Podjęcie współpracy ze wskazanymi w analizie gminami powiatu.*
- 3) *Podjęcie współpracy z podmiotem realizującym zadanie, wskazanie lokalizacji ŚDS typu B, przygotowanie dokumentacji, podjęcie kontaktu z WPS UW.*

Koordynator: PCPR

Współrealizator: WOZ

Realizacja: 2017 - 2025

Wydział Polityki Społecznej Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego prowadzi *Wykaz Środowiskowych Domów Samopomocy w województwie mazowieckim*, zgodnie z zawartymi w nim danymi na terenie województwa prowadzonych jest **79** środowiskowych domów samopomocy dysponujących **2 859** miejscami (stan na dzień 01.01.2023 r.).

Na terenie powiatu wołomińskiego prowadzonych jest pięć środowiskowych domów samopomocy dla 148 osób. Cztery z nich prowadzone są przez lub na zlecenie powiatu wołomińskiego, jeden dom prowadzony jest na zlecenie Gminy Wołomin.

Powiat Wołomiński prowadzi lub zleca prowadzenie czterech środowiskowych domów samopomocy:

- 3 domy typu B dla osób z niepełnosprawnością intelektualną,
  - 1 dom typu A dla osób doświadczających choroby psychicznej;
- są to następujące placówki:
1. Środowiskowy Dom Samopomocy typu B dla osób z niepełnosprawnością intelektualną, prowadzony przez Caritas Diecezji Warszawsko- Praskiej, który ma swoją siedzibę w Radzyminie ul. Polskiej Organizacji Wojskowej 1 – dla 25 uczestników;
  2. Środowiskowy Dom Samopomocy typu B dla osób z niepełnosprawnością intelektualną, prowadzony przez powiat wołomiński, który ma swoją siedzibę w Tłuszczu, ul. Szkolna 4 – dla 23 uczestników;
  3. Środowiskowy Dom Samopomocy typu B dla osób z niepełnosprawnością intelektualną, prowadzony przez TPD Koło Pomocy Dzieciom i Młodzieży Niepełnosprawnej w Ząbkach ul. 3-go Maja 14 – dla 25 uczestników;
  4. Środowiskowy Dom Samopomocy typu A dla osób doznających choroby psychicznej, prowadzony przez powiat wołomiński, który od 01.01.2022 r. zmienił siedzibę z budynku znajdującego się przy ul. Warszawskiej 5a w Wołominie do budynku znajdującego się przy ul. Poprzecznej 18a w Kobyłce. Po zmianie lokalizacji ŚDS dysponuje 40 miejscami dla uczestników.

Środowiskowe Domy Samopomocy prowadzone na zlecenie powiatu wołomińskiego dysponują łącznie 113 miejscami. W 2022 r. uczęszczało na zajęcia 135 osób. Roczny koszt prowadzenia placówek wyniósł 2 731 697,18 zł w ramach przekazanej dotacji od Wojewody Mazowieckiego.

Środowiskowe Domy Samopomocy w Radzyminie i Ząbkach prowadzone są przez organizacje pozarządowe na zlecenie powiatu. W wyniku rozstrzygnięcia otwartych konkursów ofert na realizację zadań publicznych z zakresu pomocy społecznej na: „Prowadzenie dziennego środowiskowego domu samopomocy dla 25 osób z niepełnosprawnością intelektualną na terenie miasta/gminy Radzymin oraz miasta/gminy Ząbki” podpisano umowę z CARITAS Diecezji Warszawsko-Praskiej w Warszawie na prowadzenie, w okresie od 1 stycznia 2022 r. do 31 grudnia 2022 r., Środowiskowego Domu Samopomocy w Radzyminie oraz z Kołem Pomocy Dzieciom i Młodzieży Niepełnosprawnej Towarzystwa Przyjaciół Dzieci z siedzibą w Ząbkach na prowadzenie, w okresie od 1 stycznia 2022 r. do 31 grudnia 2022 r., Środowiskowego Domu Samopomocy w Ząbkach. Na prowadzenie ŚDS w Radzyminie w roku 2022 przeznaczono kwotę 651 140,08 zł, zaś TPD otrzymało na prowadzenie ŚDS w Ząbkach kwotę 655 214,08 zł.

Uchwałą nr X-100/2019 Rady Miejskiej w Wołominie z dnia 23 lipca 2019 r. utworzono Środowiskowy Dom Samopomocy w Wołominie. Natomiast uchwałą nr XLI-397/2021 Rady Powiatu Wołomińskiego z dnia 20 grudnia 2021 r. zmieniono nazwę i siedzibę placówki: ŚDS od 01.01.2022 r. zmienił siedzibę z budynku znajdującego się przy ul. Warszawskiej 5a w Wołominie do budynku znajdującego się przy ul. Poprzecznej 18a w Kobyłce; tym samym dokonano zmiany nazwy jednostki z Powiatowy Środowiskowy Dom Samopomocy w Wołominie na Powiatowy Środowiskowy Dom Samopomocy w Kobyłce. Po zmianie lokalizacji ŚDS dysponuje 40 miejscami dla uczestników. ŚDS Kobyłka to placówka pobytu dziennego, realizującą usługi dla osób dorosłych z niepełnosprawnością intelektualną i osób przewlekle psychicznie chorych, w tym osób z niepełnosprawnościami sprzężonymi lub spektrum autyzmu. W 2022 r. decyzją administracyjną skierowano 57 uczestników.

Biorąc pod uwagę zachodzące procesy starzenia się społeczeństwa i zmniejszającą się liczbę członków rodzin skłonnych do ciągłej opieki nad osobami doświadczającymi choroby psychicznej lub osobami z niepełnosprawnością intelektualną, należy spodziewać się, że zapotrzebowanie na usługi świadczone przez ŚDS będzie rosło. Dlatego konieczna jest bieżąca, systematyczna analiza potrzeb mieszkańców powiatu na usługi świadczone przez ŚDS-y, przeprowadzana w oparciu o dostępne źródła informacji, w porozumieniu z lokalnymi jednostkami pomocy społecznej, organizacjami pozarządowymi oraz m.in. ze środowiskiem osób niepełnosprawnych. Systematyczny okresowy przegląd i aktualizacja posiadanych danych będzie miała kluczowe znaczenie we właściwym reagowaniu na zmieniającą się sytuację.

6. Cel 6. Współpraca gminnych ośrodków pomocy społecznej z Powiatowym Urzędem Pracy.

Działania

- 1) *Szkolenia i spotkania informacyjne dla pracowników ośrodków pomocy społecznej oraz powiatowego urzędu pracy.*
- 2) *Tworzenie i realizacja wspólnych Programów aktywizacji i ograniczania bezrobocia.*

Koordynator: PUP

Współrealizator: WOZ, PCPR, OPS-y

Realizacja: 2017 - 2025

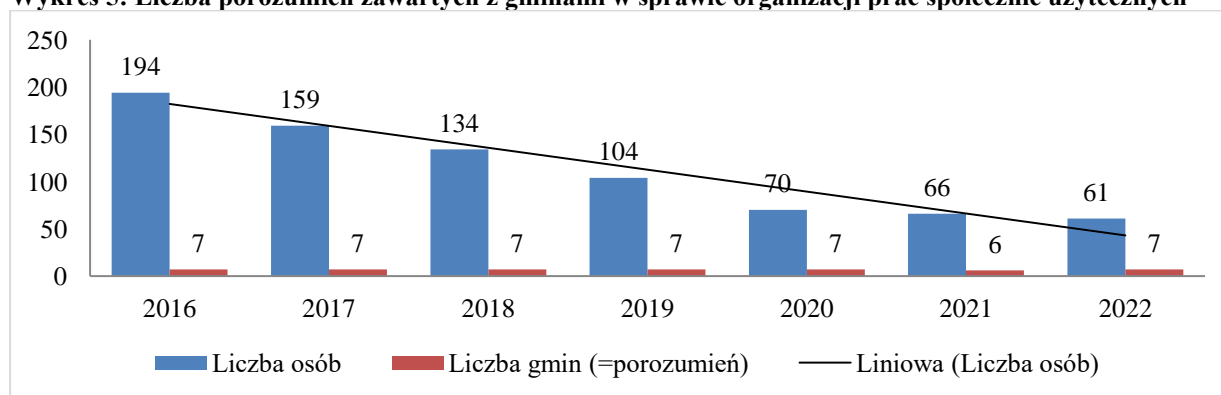
Prace społecznie użyteczne to instrument rynku pracy skierowany do osób bezrobotnych bez prawa do zasiłku korzystających ze świadczeń z pomocy społecznej lub osób uczestniczących w kontrakcie socjalnym, indywidualnym programie usamodzielnienia, lokalnym programie pomocy społecznej lub indywidualnym programie zatrudnienia socjalnego (jeżeli podjęły uczestnictwo w tych formach na podstawie skierowania z PUP). Organizowane są one przez gminę w jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej, w tym na rzecz opiekunów osób niepełnosprawnych,

w organizacjach lub instytucjach statutowo zajmujących się pomocą charytatywną lub działalnością na rzecz społeczności lokalnej.

Wykonywanie prac społecznie użytecznych odbywa się na podstawie porozumienia zawartego między Starostą a daną gminą, na rzecz której prace społecznie użyteczne będą wykonywane. Powiatowy Urząd Pracy refunduje gminie ze środków Funduszu Pracy do 60% minimalnej kwoty świadczenia przysługującego osobie uprawnionej oraz do 100% minimalnej kwoty świadczenia przysługującego osobie uprawnionej, skierowanej do wykonania prac związanych z realizacją codziennych obowiązków domowych na rzecz opiekunów osób niepełnosprawnych. Na wniosek gminy, PUP może skierować osoby uprawnione do wykonywania prac społecznie użytecznych w miejscu zamieszkania lub pobytu w wymiarze 40 godzin miesięcznie i 10 godzin tygodniowo.

Powiatowy Urząd Pracy w 2022 r. zawarł porozumienia w sprawie organizacji prac społecznie użytecznych z 7 gminami. Na powyższą formę wsparcia skierowano łącznie 71 osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej. W pracach społecznie użytecznych uczestniczyło 61 osób, 10 osób nie podjęło w/w prac po otrzymaniu skierowania.

Wykres 5: Liczba porozumień zawartych z gminami w sprawie organizacji prac społecznie użytecznych

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań z działalności PUP w Wołominie za lata 2016-2022

Liczba osób bezrobotnych podejmujących prace społecznie użyteczne z roku na rok maleje.

W latach 2016-2022 ze wsparcia w powyższej formie, skorzystało 788 osób, w tym z Wołomina – 403 osoby, Zielonki – 100 osób, Kobyłki – 54 osoby, Tłuszcz – 80 osób, Klembowa – 68 osób, Jadowa – 44 osoby, Strachówki – 39 osób. Grupą osób najczęściej kierowaną do wykonywania prac społecznie użytecznych były osoby długotrwale bezrobotne (47 osób) i osoby bezrobotne powyżej 50 roku życia (39 osób).

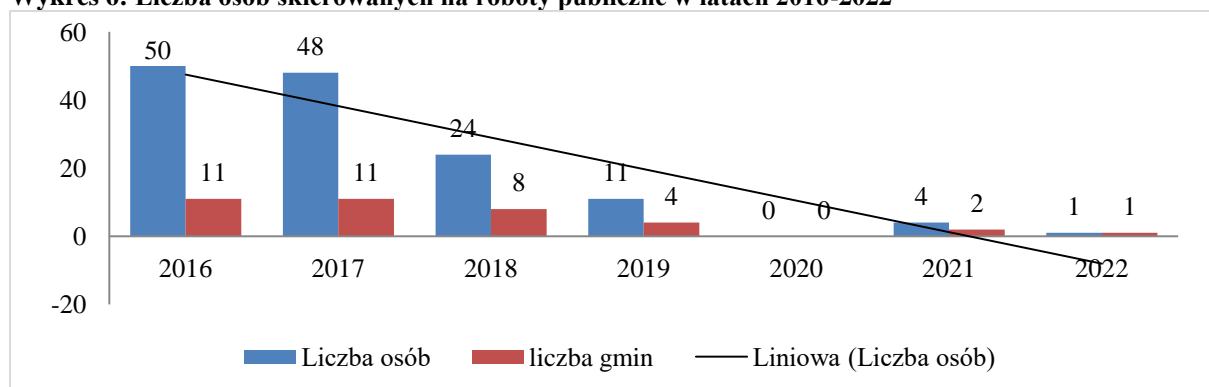
Tabela 9: Liczba osób skierowanych do wykonywania prac społecznie użytecznych i uczestniczących w danej formie wsparcia w latach 2016-2022 w rozbięciu na poszczególne gminy powiatu wołomińskiego

Lp.	Gmina	2016 r.	2017 r.	2018 r.	2019 r.	2020 r.	2021 r.	2022 r.	Razem
1	Wołomin	112	87	68	48	29	33	26	403
2	Zielonka	28	21	21	18	8	0	4	100
3	Ząbki	0	0	0	0	0	0	0	0
4	Marki	0	0	0	0	0	0	0	0
5	Radzymin	0	0	0	0	0	0	0	0
6	Dąbrówka	0	0	0	0	0	0	0	0
7	Kobyłka	10	8	7	7	6	7	9	54
8	Poświętne	0	0	0	0	0	0	0	0
9	Tłuszcz	12	12	13	11	11	11	10	80
10	Klembów	14	14	12	10	6	7	5	68
11	Jadów	5	8	8	7	6	5	5	44
12	Strachówka	13	9	5	3	4	3	2	39
Liczba osób		194	159	134	104	70	66	61	788
Liczba gmin		7	7	7	7	7	6	7	X

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań z działalności PUP w Wołominie za lata 2016-2022

Roboty publiczne polegają na zatrudnieniu bezrobotnego przy wykonywaniu prac organizowanych przez powiaty, gminy, organizacje pozarządowe, które statutowo zajmują się problematyką: ochrony środowiska, kultury, oświaty, kultury fizycznej i turystyki, opieki zdrowotnej, bezrobocia oraz pomocy społecznej, a także spółki wodne i ich związki, jeżeli prace te są finansowane lub dofinansowywane ze środków samorządu terytorialnego, budżetu państwa, funduszy celowych, organizacji pozarządowych, spółek wodnych i ich związków.

Wykres 6: Liczba osób skierowanych na roboty publiczne w latach 2016-2022

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań z działalności PUP w Wołominie za lata 2016-2022

Liczba osób bezrobotnych skierowanych, do pracy w ramach robót publicznych w latach 2016-2022, maleje z roku na rok.

W okresie sprawozdawczym do Powiatowego Urzędu Pracy w Wołominie został złożony jeden wniosek o zorganizowanie robót publicznych. Po podpisaniu umowy roboty publiczne zostały zorganizowane w Urzędzie Gminy w Kobyłce dla jednej osoby bezrobotnej. Zatrudnienie rozpoczęło się w 2022 roku i nadal jest kontynuowane.

Tabela 10: Liczba osób bezrobotnych skierowanych w latach 2016-2022 do pracy w ramach robót publicznych w podziale na poszczególne gminy wg miejsca zamieszkania

Lp.	Gmina	2016 r.	2017 r.	2018 r.	2019 r.	2020 r.	2021r.	2022 r.	Razem
1	Wołomin	5	10	6	0	0	0	0	21
2	Zielonka	0	0	0	0	0	0	0	0
3	Ząbki	3	4	2	3	0	0	0	12
4	Marki	4	4	4	2	0	0	0	14
5	Radzymin	3	3	0	0	0	1	0	7
6	Dąbrówka	3	1	2	0	0	0	0	6
7	Kobyłka	1	3	0	0	0	0	1	5
8	Poświętne	3	2	0	0	0	0	0	5
9	Tłuszcz	10	3	5	4	0	3	0	25
10	Klembów	3	1	3	0	0	0	0	7
11	Jadów	11	13	1	0	0	0	0	25
12	Strachówka	4	4	1	2	0	0	0	11
Liczba osób		50	48	24	11	0	4	1	138
Liczba gmin		11	11	8	4	0	2	1	x

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań z działalności PUP w Wołominie za lata 2016-2022

W latach 2016-2022, roboty publiczne wykonywane były we wszystkich gminach powiatu wołomińskiego, oprócz gminy Zielonka: Jadów (25 osób), Tłuszcz (25 osób), Wołomin (21 osób), Strachówka (11 osób), Marki (14 osób), Radzymin (7 osób), Ząbki (12 osób), Klembów (7 osób), Dąbrówka (6 osób), Kobyłka (5 osób), Poświętne (5 osób).

Podsumowując, w 2022 roku roboty publiczne zorganizowane były jedynie w Urzędzie Gminy w Kobyłce dla jednej osoby bezrobotnej.

W październiku 2022 roku, pracownicy PUP Wołomin i pracownicy OPS Kobyłka uczestniczyli w spotkaniu grupy samopomocy dla osób przybyłych z terenów Ukrainy. Uczestnikom spotkania przedstawiono możliwości i uprawnienia jakie przysługują osobom zarejestrowanym w urzędzie pracy, w tym możliwości skorzystania ze szkolenia zawodowego, nostryfikacji dyplomu z Ukrainy a w przypadku chęci założenia działalności gospodarczej skorzystania z dofinansowania.

B. FUNKCJONOWANIE RODZIN

1. Cel 1. Modernizacja instytucjonalnej pieczy zastępczej i dostosowanie placówki opiekuńczo-wychowawczej do obowiązujących przepisów prawa oraz rozwój rodzinnych form pieczy zastępczej na rzecz powrotu dzieci do środowisk naturalnych z terenu powiatu wołomińskiego

Działania:

- 1) *Zaprojektowanie i zorganizowanie kompleksowego systemu rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej.*
- 2) *Promowanie idei rodzicielstwa zastępczego.*
- 3) *Wsparcie istniejących rodzin zastępczych w powiecie oraz rozwijanie współpracy z rodziną biologiczną.*
- 4) *Organizowanie pomocy i wsparcia w procesie usamodzielniania się i integracji ze środowiskiem wychowanków opuszczających pieczę zastępczą.*

Koordinator: PCPR

Współrealizator: DDz, RDDz, organizacje pozarządowe, OPS-y

Realizacja: 2017 – 2025

Pieczą zastępczą to zespół osób, instytucji i działań mających na celu zapewnienie czasowej opieki i wychowania dzieciom w przypadkach niemożności sprawowania opieki i wychowania przez rodziców. Obowiązek wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz organizacji pieczy zastępczej, w zakresie ustalonym ustawą, spoczywa na jednostkach samorządu terytorialnego oraz na organach administracji rządowej. Pieczę zastępczą jako formę sprawowania opieki i wychowania dziecka występuje co do zasady w dwóch formach: rodzinnej i instytucjonalnej.

Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, w przypadku niemożności zapewnienia dziecku opieki i wychowania przez rodziców umieszcza się je w rodzinach zastępczych lub rodzinnych domach dziecka, a także w placówkach opiekuńczo-wychowawczych, regionalnych placówkach opiekuńczo-terapeutycznych oraz interwencyjnych ośrodkach preadopcyjnych.

Umieszczenie dziecka w placówce powinno jednak nastąpić dopiero po wyczerpaniu możliwości udzielenia mu pomocy w rodzinie naturalnej lub umieszczenia go w rodzinie zastępczej. Sąd umieszcza dziecko w instytucjonalnej pieczy zastępczej, jeżeli brak jest możliwości umieszczenia dziecka w rodzinnej pieczy zastępczej. Szczególny akcent położony jest na pracę z rodziną w jej środowisku zamieszkania.

Uchwałą Nr L-466/2022 Rady Powiatu Wołomińskiego z 29 września 2022 r. przyjęto Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2022-2024, w którym określono cele i kierunki działań. Dokonana analiza SWOT pozwoliła na wskazanie najważniejszych dla mieszkańców powiatu wołomińskiego problemów, podkreśla zarówno mocne jak i słabe strony funkcjonowania pieczy

zastępczej, działalności jednostek pomagających rodzinie, jak również szanse i zagrożenia, które mogą wystąpić w obszarze działania.

Tabela 11: Analiza SWOT

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ol style="list-style-type: none"> 1) zaplecze w postaci jednostek pomocy społecznej i pieczy zastępczej (PCPR, w tym zespołu ds. orzekania o niepełnosprawności, OPS); 2) funkcjonowanie Rodzinnego Domu Dziecka; 3) funkcjonowanie placówek opiekuńczo-wychowawczych typu socjalizacyjnego; 4) organizowanie szkoleń doskonalących dla rodzin zastępczych i szkoleń dla kandydatów na rodziny zastępcze; 5) wykwalifikowana i doświadczona kadra realizująca zadania polityki społecznej; 6) promowanie idei rodzicielstwa zastępczego; 7) udzielenie wsparcia i pomocy samodzielnym wychowankom pieczy zastępczej, włączanie ich do udziału w programach unijnych doskonalących umiejętności zawodowe i społeczne; 8) zatrudnienie koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej 9) stała, efektywna współpraca z sądami, policją, OPS i ośrodkami adopcyjnymi; 10) znajomość lokalnych potrzeb w zakresie pomocy społecznej; 11) udział w cyklicznych szkoleniach dla pracowników pieczy zastępczej organizowanych przez firmy zewnętrzne; 12) wsparcie psychologiczne i prawne dla mieszkańców powiatu; 13) mieszkanie chronione dla wychowanków rodzin zastępczych oraz placówek opiekuńczo-wychowawczej. 	<ol style="list-style-type: none"> 1) zbyt mała liczba funkcjonujących rodzin pieczy zastępczej; 2) zbyt mała liczba rodzinnych domów dziecka; 3) brak rodzin pomocowych; 4) brak wystarczającej liczby mieszkań socjalnych dla usamodzielniających się wychowanków pieczy zastępczej; 5) brak propozycji pracy dla młodzieży usamodzielniającej się; 6) niewielka liczba wolontariuszy do pracy w pieczy rodzinnej; 7) występowanie patologii społecznej (alkoholizmu, przestępczości, syndromu wyuczonej bezradności, bierności); 8) zbyt mała liczba specjalistów psychiatrii dzieci i młodzieży w publicznych placówkach zdrowia; 9) długotrwałe uzależnienie rodzin od świadczeń pomocy społecznej; 10) brak pozytywnych wzorców osobowych w rodzinach dysfunkcyjnych.
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ol style="list-style-type: none"> 1) działania promujące rodzinną pieczę zastępczą, pozyskiwanie kandydatów na rodzinę zastępczą; 2) pozyskiwanie środków finansowych na rzecz rozwoju rodzicielstwa zastępczego; 3) dostęp do środków unijnych; 4) dodatek wychowawczy dla dzieci w pieczy zastępczej; 5) udział w programach i projektach organizowanych przez MPiPS; 6) współpraca z ośrodkiem adopcyjnym; 7) praca z rodziną biologiczną podejmowana we współpracy z instytucjami i urzędami działającymi na rzecz dziecka i rodziny. 	<ol style="list-style-type: none"> 1) małe zainteresowanie kandydatów do utworzenia rodziny zastępczej szczególnie rodziny zastępczej zawodowej; 2) problemy wychowawcze w pieczy zastępczej; 3) wypalenie zawodowe rodzin zastępczych; 4) ograniczone środki finansowe na realizację zadań w obszarach pomocy społecznej, edukacji, rynku pracy, ochrony zdrowia; 5) brak współpracy ze strony rodziców biologicznych w celu powrotu dziecka do rodziny; 6) powrót osób opuszczających pieczę zastępczą do patologicznego środowiska rodzinnego, brak odpowiednich wzorców wsparcia w rodzinie i ze strony środowiska.

Źródło: Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2022-2024

Główny cel Programu został określony jako: **Rozbudowywanie i wspieranie istniejącego systemu pieczy zastępczej rodzinnej i instytucjonalnej.** Jego osiągnięcie nastąpi poprzez realizację celów szczegółowych.

Tabela 12 : Cele szczegółowe Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej

Cel szczegółowy	Zadania
<p>Rozwój i upowszechnianie rodzinnych form pieczy zastępczej</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Prowadzenie kampanii społecznych promujących rodzicielstwo zastępcze oraz budowanie pozytywnego wizerunku rodzinnej pieczy zastępczej; - Realizacja inicjatyw służących integracji rodzinnej oraz instytucjonalnej pieczy zastępczej; - Prowadzenie naboru i szkolenie kandydatów na sprawujących rodzinną pieczę zastępczą oraz rodziny pomocowe; - Szkolenie kandydatów na rodziny zastępcze; - Zwiększenie liczby rodzin zastępczych w szczególności o charakterze pogotowia rodzinnego; - Prowadzenie rejestru osób zakwalifikowanych oraz pełniących funkcje rodziny niezawodowej, zawodowej i prowadzących rodzinne domy dziecka; - Współpraca z instytucjami i organizacjami pozarządowymi na rzecz rozwoju rodzicielstwa zastępczego; - Współpraca z sądem w zakresie rodzicielstwa zastępczego.
<p>Wspieranie osób sprawujących różne formy rodzinnej pieczy zastępczej w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Organizowanie szkoleń podnoszących jakość sprawowanej opieki przez rodziny zastępcze; - Prowadzenie poradnictwa specjalistycznego: prawnego, rodzinnego i psychologicznego dla rodzin zastępczych, prowadzących rodzinny dom dziecka i umieszczonych w tych rodzinach dzieci; - Udzielanie wsparcia specjalistycznego, w tym psychologicznego, pedagogicznego, prawnego, socjalnego; - Wspieranie rodzin zastępczych w formie wolontariatu; - Organizowanie wsparcia wolontariuszy dla dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej mających trudności w nauce; - Wspieranie rodzin zastępczych przez koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej; - Wsparcie rodzin zastępczych poprzez organizację grup wsparcia oraz cyklu warsztatów, których celem jest podnoszenie kompetencji wychowawczych i zapewnienie wsparcia rodzicom zastępczym w wypełnianiu ich zadań; - Podejmowanie działań mających na celu przeciwdziałanie wypaleniu zawodowemu koordynatorów oraz pracowników rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej; - Szkolenia dla pracowników PCPR podnoszące kwalifikacje z zakresu pieczy zastępczej; - Zapewnienie świadczeń wynikających z przepisów prawa rodzinom pełniącym funkcję rodziny zastępczej; - Ustalenie limitu rodzin zastępczych zawodowych.
<p>Wsparcie procesu usamodzielnienia pełnoletnich wychowanków pieczy zastępczej</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Tworzenie i realizacja programów usamodzielniania; - Wspieranie pełnoletnich wychowanków z terenu powiatu; - Nadzorowanie mieszkania chronionego dla usamodzielniających się wychowanków lub pomoc w pozyskiwaniu mieszkania z zasobów gminy; - Pomoc w poszukiwaniu pracy; - Wsparcie finansowe i rzeczowe; - Motywowanie i wspieranie w uzyskiwaniu kwalifikacji zawodowych.
<p>Prowadzenie instytucjonalnej pieczy zastępczej</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Nadzór nad placówkami opiekuńczo-wychowawczymi; - Prowadzenie działań zmierzających do przejścia od opieki instytucjonalnej do opieki rodzinnej; - Wspieranie pełnoletnich wychowanków przebywających w placówkach opiekuńczo-wychowawczych w procesie usamodzielnienia.
<p>Zwiększenie szans dzieci na powrót do środowiska rodzinnego</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Wspieranie rodziców biologicznych za pomocą oferowanego wsparcia w postaci: indywidualnych konsultacji, poradnictwa specjalistycznego; - Współpraca z asystentami rodzin biologicznych dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej; - Praca nad rozwojem bądź pogłębieniem więzi dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej z ich rodzicami biologicznymi; - Pomoc w umożliwieniu kontaktów dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej z rodzicami biologicznymi.

Źródło: Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2022-2024

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej nakłada obowiązek planowania i limitowania rodzin zastępczych zawodowych funkcjonujących w powiecie. W oparciu o analizę danych dotyczących funkcjonowania pieczy zastępczej oraz zdiagnozowanych potrzeb i zagrożeń w środowiskach rodzin

naturalnych, uwzględniając możliwości finansowe powiatu, ustalono następujący limit rodzin zastępczych zawodowych (w tym rodzinnych domów dziecka).

Tabela 13: Limit rodzin zastępczych zawodowych na lata 2022-2024

Rok	Liczba rodzin zastępczych zawodowych (w tym rodzinnych domów dziecka)
2022	12
2023	12
2024	13

Źródło: Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2022-2024

W 2022 r. na terenie powiatu wołomińskiego funkcjonowało sześć podmiotów instytucjonalnej pieczy zastępczej (domy dziecka), w tym: dwie placówki typu socjalizacyjnego (28 miejsc) i cztery placówki typu rodzinnego (28 miejsc).

Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w placówce opiekuńczo-wychowawczej typu socjalizacyjnego w jednym czasie może przebywać nie więcej niż 14 dzieci. Placówkom, które rozpoczęły działalność przed 2012 r. i mogły dotychczas oferować 30 miejsc swoim podopiecznym, wyznaczono okres przejściowy na dostosowanie się do nowych wymogów. **Placówki działające na terenie powiatu wołomińskiego spełniają ww. standardy dotyczące liczby miejsc**, od 1 czerwca 2021 r. funkcjonują dwie placówki opiekuńczo-wychowawcze, typu socjalizacyjnego: Dom Dziecka w Równem "Jaś" oraz Dom Dziecka w Równem "Małgosia". Obie przystosowane do zamieszkania przez 14 wychowanków, w wieku od 10-tego do 18-tego roku życia.

W domach dziecka funkcjonujących na terenie powiatu wołomińskiego średni miesięczny koszt utrzymania wychowanka w 2022 r. wynosił:

- Dom Dziecka w Równem „Jaś” – **7 424,29 zł**;
- Dom Dziecka w Równem „Małgosia” – **6 220,24 zł**;
- Rodzinny Dom Dziecka nr 1 w Wołominie – **4 478,50 zł**;
- Rodzinny Dom Dziecka nr 2 w Nowych Załubicach gm. Radzymin – **4 361,76 zł**;
- Rodzinny Dom Dziecka nr 3 w Wołominie – **4 626,91 zł**;
- Rodzinny Dom Dziecka nr 4 w Duczkach gm. Wołomin – **4 745,44 zł**.

Tabela 14: Liczba dzieci i pełnoletnich wychowanków przebywających w poszczególnych formach instytucjonalnej pieczy zastępczej w latach 2017-2022

Forma instytucjonalnej pieczy zastępczej	Liczba dzieci i pełnoletnich wychowanków					
	2017 r.	2018 r.	2019 r.	2020 r.	2021 r.	2022 r.
placówki opiekuńczo wychowawcze typu socjalizacyjnego	30	34	42	38	35	27
placówki opiekuńczo-wychowawcze typu rodzinnego	31	29	28	27	32	28
RAZEM	61	63	70	65	67	55

Źródło: Sprawozdania z działalności PCPR w Wołominie za lata 2017 – 2022 r oraz dane Domu Dziecka w Równem

W 2022 roku skierowano 10 dzieci do placówek opiekuńczo -wychowawczych na terenie naszego Powiatu, w tym 9 dzieci zostało umieszczonych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych typu socjalizacyjnego, 1 dziecko skierowano placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego.

Tabela 15: Liczba rodzinnych form pieczy zastępczej w latach 2017-2022

Rodzinne formy pieczy zastępczej	Liczba rodzin					
	2017 r.	2018 r.	2019 r.	2020 r.	2021 r.	2022 r.
Rodziny zastępcze spokrewnione	137	138	134	134	135	134
Rodziny zastępcze niezawodowe	86	83	88	95	92	91
Rodziny zastępcze zawodowe	3	3	4	4	3	3
Rodziny zastępcze zawodowe pełniące funkcje pogotowia rodzinnego	1	1	1	2	2	1
Rodzinne domy dziecka	4	4	6	6	7	8
RAZEM	231	229	233	241	239	237

Źródło: Sprawozdanie Organizatora rodzinnej pieczy zastępczej w Wołominie za lata 2017 – 2022 r.

W ciągu 2022 r. na terenie powiatu funkcjonowało łącznie 237 form rodzinnej pieczy zastępczej: 134 rodzin zastępczych spokrewnionych, 91 rodzin zastępczych niezawodowych, 3 rodziny zawodowe, 1 rodzina zawodowa pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego, 8 rodzinnych domów dziecka.

Tabela 16: Liczba dzieci i pełnoletnich wychowanków przebywających w poszczególnych formach rodzinnej pieczy zastępczej w latach 2017-2022

Rodzinne formy pieczy zastępczej	Liczba dzieci i pełnoletnich wychowanków					
	2017 r.	2018 r.	2019 r.	2020 r.	2021 r.	2022 r.
Rodziny zastępcze spokrewnione	171	174	170	173	176	185
Rodziny zastępcze niezawodowe	115	112	112	123	119	123
Rodziny zastępcze zawodowe	14	11	10	12	8	11
Rodziny zastępcze zawodowe pełniące funkcje pogotowia rodzinnego	17	13	20	12	14	14
Rodzinne domy dziecka	33	39	45	43	60	59
RAZEM	350	349	357	363	377	392

Źródło: Sprawozdanie Organizatora rodzinnej pieczy zastępczej w Wołominie za lata 2017 - 2022 r.

W 2022 r. poszczególne formy rodzinnej pieczy zastępczej objęły swoją opieką 392 dzieci, w tym: 185 dzieci przebywało w spokrewnionych rodzinach zastępczych, 123 dzieci przebywało w niezawodowych rodzinach zastępczych, 11 dzieci przebywało w zawodowych rodzinach zastępczych, 14 dzieci przebywało w zawodowych rodzinach zastępczych pełniących funkcję pogotowia rodzinnego, 59 dzieci w rodzinnych domach dziecka.

W 2022 r. powstało 20 rodzin zastępczych spokrewnionych, 17 rodzin zastępczych niezawodowych. Zawarte zostały 2 umowy na rodzinne domy dziecka (przekształcenie rodzin zastępczych niezawodowych). W rodzinach zastępczych spokrewnionych zostało umieszczonych 32 dzieci, w rodzinach zastępczych niezawodowych 31 dzieci, w rodzinach zastępczych zawodowych 5 dzieci, w pogotowiu rodzinnym 9 dzieci. W niezawodowych rodzinach zastępczych, które zostały przekwalifikowane na rodzinne domy dziecka było umieszczonych 8 dzieci, po przekształceniu na rodzinne domy dziecka trafiła do w/w rodzin kolejna 5 dzieci oraz 2 dzieci trafiło do już istniejącego rodzinnego domu dziecka.

W okresie sprawozdawczym 23 rodziny zastępcze zostały rozwiązane lub zakończone. 13 rodzin zastępczych spokrewnionych, 10 rodzin zastępczych niezawodowych, 2 rodziny zastępcze niezawodowe zostały przekształcone na rodzinne domy dziecka.

Największa liczba rodzin zastępczych funkcjonuje na terenie gminy Wołomin - 48 rodzin. Na terenie gminy Marek funkcjonuje 30 rodzin zastępczych, na terenie gminy Radzymin - 29, na terenie gminy

Ząbek - 27 i 18 na terenie gmin Kobyłki Klembowa, 14 na terenie gminy Zielonka, 9 na terenie gminy Tłuszcz, 8 rodzin zastępczych na terenie gminy Jadów, 7 na terenie gminy Poświętne, 6 na terenie gminy Dąbrówka i 1 rodzina zastępcza na terenie gminy Strachówka.

Tabela 17: Informacja dot. liczby rodzin zastępczych i dzieci w poszczególnych gminach w 2022 r.

Lp	Gmina	Liczba rodzin	Liczba dzieci	Typ rodziny	Liczba rodzin	Liczba dzieci
1	Dąbrówka	6	7	spokrewniona	5	6
				niezawodowa	1	1
2	Jadów	8	11	spokrewniona	5	5
				niezawodowa	3	6
3	Klembów	18	34	spokrewniona	6	9
				niezawodowa	10	12
				rodzinny dom dziecka	1	9
				zawodowa	1	4
4	Kobyłka	18	32	spokrewniona	10	13
				niezawodowa	6	6
				rodzinny dom dziecka*	2	13
5	Marki	30	46	spokrewniona	18	23
				niezawodowa	12	23
6	Poświętne	7	12	spokrewniona	3	4
				niezawodowa	3	3
				rodzinny dom dziecka*	1	5
7	Radzymin	29	52	pogotowie	1	7
				spokrewniona	17	22
				niezawodowa	10	14
				rodzinny dom dziecka	1	9
8	Strachówka	1	2	spokrewniona	1	2
				niezawodowa	0	0
9	Tłuszcz	9	14	spokrewniona	8	13
				niezawodowa	1	1
10	Wołomin	48	77	spokrewniona	30	41
				niezawodowa	14	15
				rodzinny dom dziecka	3	19
				zawodowa	1	2
11	Ząbki	27	45	spokrewniona	13	21
				niezawodowa	13	19
				zawodowa	1	5
12	Zielonka	14	18	spokrewniona	5	6
				niezawodowa	9	12
Ogółem		215	350	ogółem	215	350

Źródło: Sprawozdanie Organizatora rodzinnej pieczy zastępczej w Wołominie za 2022 r.

*W 2022 roku dwie rodziny zastępcze niezawodowe zostały przekształcone w rodzinne domy dziecka

Zgodnie z ustawą z dnia 09.06.2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz.U. 2022 r., poz. 447 z późn.zm.) powiat właściwy ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponosi:

- wydatki na opiekę i wychowanie dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej albo rodzinnym domu dziecka;
- średnie miesięczne wydatki przeznaczone na utrzymanie dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej albo interwencyjnym ośrodku preadaptacyjnym.

Powiat wołomiński zwraca koszty utrzymania dzieci pochodzących z terenu naszego powiatu, umieszczonych w pieczy zastępczej na terenie innych powiatów. Analogicznie inne powiaty zobowiązane są do zwrotu kosztów utrzymania dzieci pochodzących z ich terenu, umieszczonych w pieczy na terenie powiatu wołomińskiego.

Zwrot kosztów odbywa się na podstawie porozumień zawieranych między powiatami.

Tabela 18: Porozumienia w sprawie zwrotu kosztów utrzymania dzieci pochodzących z terenu powiatu wołomińskiego, umieszczonych w pieczy na terenie innych powiatów

Typ porozumienia	Liczba dzieci					
	2017 r.	2018 r.	2019 r.	2020 r.	2021 r.	2022 r.
placówki opiekuńczo wychowawcze- wydatki	8	6	7	5	3	2
zakład opiekuńczo leczniczy - wydatki	2	2	1	1	2	1
interwencyjna placówka opiekuńczo-wychowawcza - wydatki	1	0	0	0	0	0
rodziny zastępcze -wydatki	26	30	37	34	49	51

Źródło: Sprawozdanie Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Wołominie za lata 2017 – 2022

W 2022 r. na podstawie zawartych porozumień powiat wołomiński zwracał koszty utrzymania za 2 dzieci umieszczonych w placówkach opiekuńczo–wychowawczych znajdujących się na terenie innych powiatów. Ponadto 1 dziecko zostało umieszczone w Zakładzie Opiekuńczo Leczniczym. W 2022 r. roku na mocy zawartych porozumień inne powiaty zwracały koszty utrzymania za 10 dzieci przebywających w placówkach opiekuńczo-wychowawczych na terenie powiatu wołomińskiego.

Tabela 19: Porozumienia w sprawie zwrotu kosztów utrzymania dzieci pochodzących z terenu innych powiatów, umieszczonych w pieczy na terenie powiatu wołomińskiego

Typ porozumienia	Liczba dzieci					
	2017 r.	2018 r.	2019 r.	2020 r.	2021 r.	2022 r.
placówki opiekuńczo wychowawcze-dochody	13	16	15	15	11	10
rodziny zastępcze - dochody	59	60	76	70	69	66

Źródło: Sprawozdanie Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Wołominie za lata 2017 - 2022

W celu zapewnienia prawidłowego funkcjonowania rodzin oraz zaspokojenia potrzeb dzieci, niezbędne jest funkcjonowanie systemu, który będzie udzielał wszechstronnego wsparcia zarówno podopiecznym, jak i osobom sprawującym pieczę zastępczą.

Opis podejmowanych w 2022 r. działań w celu udzielenia rodzinom zastępczym wsparcia, obrazuje poniższa tabela.

Tabela 20: Wsparcie dla rodzin zastępczych

Forma wsparcia	2022 r.
Wsparcie koordynatorów i pracowników organizatora rodzinnej pieczy zastępczej	15 pracowników organizatora rodzinnej pieczy zastępczej objęło wsparciem 215 rodzin, w tym 11 koordynatorów pracowało z 214 rodzinami.
Zapewnienie specjalistycznego poradnictwa rodzinnego i terapii	Specjalistyczna Poradnia Rodzinna przy Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie objęła pomocą psychologiczną 133 rodziny zastępcze. Odbyły się 692 spotkania z psychologiem i prawnikiem: <ul style="list-style-type: none"> • prowadzono 13 długoterminowych psychoterapii dzieci z rodzin zastępczych (174 sesje terapeutyczne); • konsultacjami psychologicznymi objęto 20 dzieci z rodzin zastępczych (69 spotkań konsultacyjnych); • objęto również 68 rodzin (108 osób, 255 spotkań diagnostycznych) badaniami na posiadanie predyspozycji i motywacji do pełnienia funkcji rodziny zastępczej; • przeprowadzono 46 diagnoz psychofizycznych dzieci oraz odbyły się 184 spotkania diagnostyczne, • udzielono 3 osobom z rodzin zastępczych porad prawnych (4 spotkania).
Szkolenia dla rodzinnych form pieczy zastępczej	W ramach podnoszenia kwalifikacji rodziny zastępczych, skorzystało ze szkoleń, w zakresie: <ul style="list-style-type: none"> • przemocy rówieśniczej – 11 rodzin (12 osób), • FAS Spektrum Poalkoholowych Zaburzeń Rozwojowych – 10 rodzin (11 osób), • zagrożeń w cyberprzestrzeni - 6 rodzin (6 osób), • dwa szkolenia w zakresie pracy nad relacjami z dzieckiem o zaburzonych więziach – 31 rodzin (33 osoby).
Szkolenia dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej	Szkolenia PRIDE grupy XXXI, w których łącznie brało udział 10 osób.

Źródło: Sprawozdanie PCPR w Wołominie za 2022 r.

Rodziny zastępcze będące pod opieką PCPR otrzymują wszechstronną pomoc w postaci wsparcia pracownika socjalnego, koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej oraz pomocy pedagogicznej i psychologicznej w ramach poradnictwa rodzinnego. Rodziny zastępcze i rodzinne domy dziecka obejmuje się, na ich wniosek, opieką koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej. Koordynator wspiera rodzinę zastępczą m. in. poprzez stały kontakt, pomoc w sprawach urzędowych, pomoc w diagnozowaniu trudności i ich rozwiązaniu, pomoc w nawiązywaniu kontaktu pomiędzy rodzinami zastępczymi, pomoc w dostępie do specjalistycznego wsparcia, wsparcie pełnoletnich wychowanków w procesie usamodzielniania. Podczas wizyt w środowisku koordynatorzy i pracownicy socjalni dokonują oceny funkcjonowania rodzin zastępczych pod względem właściwego sprawowania opieki nad dziećmi i ich wydolności wychowawczych.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, systematycznie od kilkunastu lat prowadzi nabór kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz szkoli w/w kandydatów, a następnie zgodnie z ustawą dokonuje ich kwalifikacji.

Pracownicy Organizatora rodzinnej pieczy zastępczej w Wołominie szkolą rodziny zastępcze programem dla kandydatów na opiekunów zastępczych i rodziców adopcyjnych PRIDE (program zatwierdzony jest decyzją Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej nr 8/2018/RZ z dnia 30 lipca 2018 roku).

W 2022 roku odbyło się 1 szkolenie, w grupie XXXI uczestniczyło 10 osób (2 kandydatki na rodzinę zastępczą, 3 małżeństwa kandydatów na rodziny zastępcze oraz 1 małżeństwo będące rodziną zastępczą). Szkolenie rozpoczęło się we wrześniu, a spotkanie grupowe zakończyło się w grudniu 2022 r. PANELEM podsumowującym szkolenie. Na spotkaniu Panelowym wszystkie osoby uczestniczące w szkoleniach uzyskały świadectwa ukończenia szkolenia.

W obecnej chwili 2 z małżeństw uzyskały kwalifikację do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej. Jedno z tych małżeństw oczekuje na przyjęcie pod swoją opiekę potrzebujących dzieci, natomiast drugie kontynuuje opiekę nad powierzonym im dzieckiem.

Organizator rodzinnej pieczy zastępczej współpracował w realizacji swoich zadań między innymi z Wydziałem Rodzinnym i Nieletnich Sądu Rejonowego w Wołominie, odbywały się indywidualne spotkania lub konsultacje z kuratorami zawodowymi i społecznymi, oraz z Wojewódzkim Ośrodkiem Adopcyjnym. W ramach współpracy odbywały się cykliczne spotkania z asystentami rodziny, pracownikami socjalnymi lub innymi specjalistami z OPS, z którymi pracownicy organizatora rodzinnej pieczy zastępczej ściśle współpracują na bieżąco, choć ze względu na pandemię COVID-19 liczba i zakres tych spotkań były znacznie ograniczone.

Pełnoletnim wychowankom rodzinnych i instytucjonalnych form pieczy zastępczej, została udzielona pomoc w usamodzielnieniu i wydatkowaniu pomocy rzeczowej z tytułu zagospodarowania. Koordynatorzy i pracownicy socjalni pomagali w procesie usamodzielniania poprzez wspieranie i nadzorowanie nad działaniami zaplanowanymi w programie usamodzielniania.

Powiat wołomiński zorganizował mieszkania chronione treningowe dla pełnoletnich wychowanków pieczy. Miejsce w mieszkaniu chronionym przyznaje się osobie usamodzielnianej, wobec której ciąży ustawowy obowiązek pomocy w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych. Miejsce w mieszkaniu chronionym może być przyznane osobie, która osiągnęła pełnoletniość w pieczy zastępczej. W 2022 r. w mieszkaniu chronionym treningowym umieszczonych było 4 wychowanków.

Powyższe dane wskazują, iż rodziny zastępcze, małoletni i pełnoletni wychowankowie pieczy mogą liczyć na wsparcie m.in. koordynatorów, pracowników organizatora, psychologów,

psychoterapeutów. Organizator rodzinnej pieczy zastępczej podejmując działania wspomagające uwzględnia indywidualne potrzeby wychowanków jak i osób sprawujących pieczę.

Poza wsparciem merytorycznym, niezbędne do właściwego funkcjonowania rodzin i pełnoletnich wychowanków pieczy jest również wsparcie finansowe.

Rodziny zastępcze i usamodzielniani wychowankowie rodzin zastępczych i placówek otrzymują wsparcie finansowe. W 2022 r. ze środków własnych powiatu na świadczenia pieniężne wydatkowano następujące środki (dotyczy wszystkich dzieci, za które powiat wołomiński zobowiązany jest ponosić wydatki):

- 1) świadczenie na pokrycie kosztów utrzymania dziecka umieszczonego w rodzinnej pieczy zastępczej – **3 929 858 zł**;
- 2) dodatek z tytułu niepełnosprawności dziecka – **117 911 zł**;
- 3) świadczenie jednorazowe na pokrycie niezbędnych kosztów związanych z potrzebami przyjmowanego dziecka – **105 429 zł** (maks. kwota 2000 zł);
- 4) dofinansowanie do wypoczynku dziecka poza miejscem zamieszkania – **63 586 zł**;
- 5) świadczenie jednorazowe lub okresowe na pokrycie kosztów związanych z wystąpieniem zdarzeń losowych lub innych zdarzeń, mających wpływ na jakość sprawowanej opieki – **3 000 zł**;
- 6) dofinansowanie do utrzymania lokalu mieszkalnego dla rodzin zastępczych zawodowych oraz prowadzących rodzinne domy dziecka – **390 146 zł**;
- 7) świadczenie dla rodziny zastępczej zawodowej na pokrycie kosztów niezbędnego remontu w budynku jednorodzinnym – **6 000 zł**;
- 8) pomoc dla osób usamodzielnianych z rodzinnej pieczy zastępczej, z tego:
  - na kontynuowanie nauki – **217 971 zł**;
  - na usamodzielnienie – **53 933 zł**;
  - na zagospodarowanie – **44 469 zł**.
- 9) pomoc dla osób usamodzielnianych z instytucjonalnej pieczy zastępczej, z tego:
  - na kontynuowanie nauki – **48 059 zł**;
  - na usamodzielnienie – **29 993 zł**;
  - na zagospodarowanie – **25 845 zł**.

W 2022 r. wypłacono również świadczenia dla dzieci umieszczone w pieczy w związku z realizacją programu „500 plus”:

- dodatek wychowawczy dla dzieci z rodzin przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej – **642 235 zł**;
- dodatek do zryczałtowanej kwoty dla dzieci w placówkach opiekuńczo-wychowawczych typu rodzinnego – **56 048 zł**;
- dodatek w wysokości świadczenia wychowawczego dla dzieci w placówkach opiekuńczo-wychowawczych typu socjalizacyjnego – **56 817 zł**.

Środki finansowe na wypłatę świadczeń wynikających z programów „500 plus” pochodziły z budżetu państwa.

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej nałożyła na gminy szereg zadań mających na celu rozwój działań na rzecz rodziny poprzez wzmacnianie jej roli i funkcji oraz zapobieganie powstawaniu sytuacji kryzysowych, a także przeciwdziałanie marginalizacji i degradacji społecznej. Ta wieloaspektowa praca z rodziną naturalną ma służyć ochronie odpowiedniego poziomu życia oraz ograniczyć umieszczanie dzieci w rodzinach zastępczych lub w placówkach opiekuńczo-wychowawczych.

Jednym z głównych rozwiązań wspierających rodziny z problemami opiekuńczo-wychowawczymi w ramach ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej jest zatrudnienie **asystenta rodziny**. Szczegółowe zadania asystenta określa art. 15 ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Poniżej prezentujemy w formie tabelarycznej dane dot. liczby asystentów rodziny i liczby rodzin objętych pracą asystenta.

Tabela 21: Liczba asystentów rodziny

Gmina	Liczba asystentów rodziny							
	Rok 2015	Rok 2016	Rok 2017	Rok 2018	Rok 2019	Rok 2020	Rok 2021	Rok 2022
Jadów	1	1	1	1	0	0	1	1
Dąbrówka	1	1	1	1	2	1	1	1
Klembów	1	1	1	1	1	1	1	1
Strachówka	1	1	1	1	1	1	1	1
Poświętne	1	1	1	1	1	1	1	1
Tłuszcz	2	2	1	1	1	1	1	1
Radzymin	1	1	2	2	2	2	3	3
Zielonka	1	1	1	1	1	1	1	1
Marki	2	2	2	2	2	2	2	2
Kobyłka	1	1	1	1	1	1	1	1
Ząbki	1	1	1	1	1	2	1	2
Wołomin	2	2	3	4	3	3	3	3

Źródło: Opracowanie własne na podstawie OZPS 2015-2022 r. przesłanych przez ośrodki pomocy społecznej

Tabela 22: Liczba rodzin objętych pracą asystenta rodziny

Gmina	Liczba rodzin objętych pracą asystenta rodziny							
	Rok 2015	Rok 2016	Rok 2017	Rok 2018	Rok 2019	Rok 2020	Rok 2021	Rok 2022
Jadów	5	5	7	6	0	0	8	12
Dąbrówka	13	19	19	11	17	10	10	13
Klembów	9	8	12	12	9	12	10	12
Strachówka	4	5	5	4	4	4	6	5
Poświętne	12	16	14	12	12	10	13	10
Tłuszcz	23	18	12	22	16	16	22	17
Radzymin	12	23	23	24	30	31	33	33
Zielonka	9	9	9	10	10	10	15	17
Marki	7	21	38	35	22	25	27	23
Kobyłka	11	12	15	13	13	12	17	18
Ząbki	14	8	20	12	17	22	28	30
Wołomin	37	25	34	33	37	41	42	49

Źródło: Opracowanie własne na podstawie OZPS 2015-2022 r. przesłanych przez ośrodki pomocy społecznej

Praca w celu powrotu dzieci do domów rodzinnych prowadzona była zarówno z rodzinami dzieci umieszczonych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych, jak też z rodzinami dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych. Były to spotkania, wsparcie w załatwianiu swoich codziennych spraw oraz sposobu ubiegania się o przepustki i codzienne kontakty z dziećmi oraz powrót ich dzieci do domu. Rodzice otrzymują wsparcie pedagogiczne i psychologiczne. Współpraca z rodzicami biologicznymi układa się różnie; często zauważalne są pozytywne efekty pracy, jednakże zdarzają się również porażki. Niestety niewielka liczba rodziców zaangażowana jest w powrót dzieci do domu. Częściej zdarza się, że po umieszczeniu dziecka, rodzice angażują się na krótko i ciężko jest podjąć z nimi współpracę. W większości przypadków niewydolność wychowawcza rodziców, choroba, niezaradność życiowa, pomimo zaangażowania szeregu osób stają na przeszkodzie powrotu dzieci do rodziny.

2. Cel 2. Organizacja specjalistycznego poradnictwa, blisko miejsca zamieszkania, dla rodzin w trudnej sytuacji.

Działania

1) *Utworzenie powiatowej sieci poradnictwa rodzinnego. Punkty poradnictwa w każdej gminie.*

Koordynator: WOZ

Współrealizatorzy: PCPR; PP-P; POIK; OPS-y; organizacje pozarządowe

Realizacja: 2017 – 2025

Poradnictwo specjalistyczne organizowane i prowadzone jest na podstawie art. 19 ust. 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2021 r. poz. 2268 z późn. zm.). Zadanie to należy do zadań własnych powiatu. Poradnictwo specjalistyczne, w szczególności prawne, psychologiczne i rodzinne jest świadczone osobom i rodzinom, które mają trudności lub wykazują potrzebę wsparcia w rozwiązywaniu swoich problemów życiowych, bez względu na posiadany dochód. Poradnictwo prawne realizowane jest poprzez udzielanie informacji o obowiązujących przepisach z zakresu prawa rodzinnego i opiekuńczego, zabezpieczenia społecznego, ochrony praw lokatorów. Poradnictwo psychologiczne prowadzone jest poprzez procesy diagnozowania, profilaktyki i terapii. Poradnictwo rodzinne obejmuje problemy funkcjonowania rodziny, w tym problemy opieki nad osobą niepełnosprawną, a także terapię rodzinną.

W 2022 r. wzorem lat ubiegłych specjalistyczne poradnictwo rodzinne na terenie powiatu wołomińskiego świadczone było zarówno przez jednostki organizacyjne powiatu, jak i przez organizacje pozarządowe. Opis podejmowanych działań przedstawia poniższa tabela.

Tabela 23: Specjalistyczne poradnictwo rodzinne na terenie powiatu wołomińskiego

Instytucja	Obszar działania	Zakres oferowanego wsparcia	Wsparcie udzielone w 2022 r.
Specjalistyczna Poradnia Rodzinna przy Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Wołominie	powiat wołomiński	<ul style="list-style-type: none"> ● konsultacje ● diagnostyka ● psychoterapia, ● porady wychowawcze ● interwencje kryzysowe ● badania na motywację i predyspozycję do zostania rodziną zastępczą ● diagnozy psychofizyczne dzieci objętych pieczęcią zastępczą ● konsultacje prawne 	<ul style="list-style-type: none"> ● z konsultacji psychologicznych skorzystało 476 osób podczas 1 602 spotkań; ● z pomocy psychologicznej (psychoterapii oraz wsparcia psychologicznego) skorzystało 152 osoby podczas 3 978 spotkań; ● przeprowadzono 19 interwencji (w ramach całodobowych dyżurów); ● w ramach pomocy prawnej udzielono 380 porad; ● w terminie 26.05.-31.12.2022 r. psychiatra udzielił 80 porad. <p>Dostępność Poradni 2022 r. szacowana jest na 7 992 godziny pracy różnych form działalności, zarówno psychologicznej jak i prawniczej.</p>
Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Zielonce	powiat wołomiński	<ul style="list-style-type: none"> ● konsultacje indywidualne; ● psychoterapia indywidualna; ● psychoterapia rodzinna; ● wsparcie psychologiczne; ● porady wychowawcze dla rodziców; ● porady prawne; ● konsultacje dla par; ● zajęcia korekcyjno - edukacyjne dla osób stosujących przemoc. 	<p>W 2022 r. w Powiatowym Ośrodku Interwencji Kryzysowej odbyło się 1 472 spotkania, w tym z:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● psycholog – 1 188 spotkań, ● psychiatra – 32 spotkania, ● psychoterapeuta – 134 spotkania; ● prawnik – 35 spotkań, ● pedagog – 58 spotkań ● konsultacje Duluth – 25 spotkań.
Punkt Specjalistycznego Poradnictwa w Tłuszczu	Gminy: Jadów Strachówka Tłuszcz	<p>Poradnictwo:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● psychologiczne ● pedagogiczne ● socjalne 	<p>Każdy z Punktów działał minimum 3 razy w tygodniu.</p> <p>Dostępność Punktów w 2022 r. oszacowano na ok. 1860 godzin porad, z których skorzystało ok. 670 osób.</p>

Punkt Specjalistycznego Poradnictwa w Radzyminie	Gminy: Dąbrówka Klembów Radzymin	Poradnictwo: ● psychologiczne ● pedagogiczne ● socjalne	Każdy z Punktów działał minimum 3 razy w tygodniu. Dostępność Punktów w 2022 r. oszacowano na ok. 1860 godzin porad, z których skorzystało ok. 670 osób.
Punkt Specjalistycznego Poradnictwa w Wołominie	Gminy: Kobyłka Poświętne Wołomin		
Punkt Specjalistycznego Poradnictwa w Żąbkach	Gminy: Marki Żąbki Zielonka		

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z PP-P

Zarówno Specjalistyczna Poradnia Rodzinna działająca przy Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Wołominie, jak i Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Zielonce, zostały wpisane do Rejestru Jednostek Specjalistycznego Poradnictwa Rodzinnego Województwa Mazowieckiego.

W 2022 r. w ramach zadania „Organizacja i prowadzenie specjalistycznego poradnictwa rodzinnego” (na terenie 12 gmin powiatu wołomińskiego) ogłoszono konkursy ofert, których celem było prowadzenie powiatowej sieci punktów bezpłatnego, specjalistycznego poradnictwa dla osób i rodzin przez organizacje pozarządowe. Powiat Wołomiński zlecił organizowanie i prowadzenie czterech punktów specjalistycznego poradnictwa rodzinnego. Punkt w Tuszczu prowadzony był przez Stowarzyszenie Miłośników Urli, Punkt z Radzymina i Punkt z Wołomina przewodzony był przez Fundację „Ogarnij Emocje”.

Na terenie powiatu wołomińskiego, we wszystkich 12 gminach, działało również 13 punktów pomocy, w tym 8 punktów nieodpłatnej pomocy prawnej oraz 5 punktów nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego. Zapisy na wizyty w punktach realizowane były za pośrednictwem przeznaczonego wyłącznie do zapisów telefonu, za pośrednictwem e-maila, beneficjenci mogli zapisywać się bezpośrednio za pośrednictwem aplikacji udostępnionej przez Ministerstwo Sprawiedliwości <https://np.ms.gov.pl/mazowieckie/wo%C5%82omi%C5%84ski>

Poza wyżej wymienionym wsparciem w ramach sieci specjalistycznego, bezpłatnego poradnictwa rodzinnego, mieszkańcy powiatu mieli możliwość skorzystania z bezpłatnej pomocy specjalistów różnych instytucji i organizacji pozarządowych działających na terenie powiatu wołomińskiego.

Starostwo Powiatowe w Wołominie opracowało **Informator o ponad 200 jednostkach nieodpłatnego poradnictwa dostępnych dla mieszkańców powiatu wołomińskiego**, który udostępniono na stronie internetowej Powiatu Wołomińskiego, na jednym z portali internetowych lokalnej prasy oraz w formie papierowej.

Działania

2) *Organizacja grup terapeutycznych, grup wsparcia dla rodzin.*

Koordynator: POIK

Współrealizatorzy: WOZ; PCPR; PP-P; OPS-y

Realizacja: 2017 – 2025

Od 2017 r. Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Zielonce realizuje program oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla sprawców przemocy w rodzinie wg. Modelu Duluth. Jednym z głównych założeń programu jest pomoc sprawcom w zaprzestaniu stosowania przemocy poprzez edukację mającą na celu: uświadomienie sprawcom czym jest przemoc; uzyskanie przez sprawcę świadomości własnych zachowań przemocowych wobec bliskich; rozpoznanie przez sprawcę sygnałów ostrzegawczych zapowiadających zachowania przemocowe; opracowanie „planu bezpieczeństwa” zapobiegającego użycia siły i przemocy; nabycie nowych umiejętności partnerskich układania stosunków w rodzinie, uczenia się korzystania z pomocy innych.

W 2022 roku Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej kontynuował program korekcyjno-edukacyjny dla sprawców przemocy w rodzinie wg. Modelu Duluth.

Tabela 24: Program korekcyjno-edukacyjny dla sprawców przemocy

Rok	Liczba zgłoszonych osób	Liczba indywidualnych konsultacji do programu	Liczba osób zakwalifikowanych	Liczba osób, które ukończyły program w danym roku
2018	13	20	7	0
2019	23	37	18	3
2020	11	17	10	0
2021	24	40	13	4
2022	25	21	17	8

Źródło: Dane Powiatowego Ośrodka Interwencji Kryzysowej w Zielonce

Realizacja programu odbywa się w systemie otwartym, czyli w trakcie trwania programu mogą dołączyć nowi uczestnicy, przechodzący po kolei wszystkie sesje. Podstawowym celem programu jest powstrzymanie sprawców i zakończenie przemocy w rodzinie. Oddziaływania korekcyjno-edukacyjne wobec sprawców przemocy w rodzinie prowadzone są w formie działań psychologicznych, edukacyjnych i socjalizacyjnych, ukierunkowanych na zmianę zachowania i postawy osób stosujących przemoc.

Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej od 2022 r. prowadzi:

- grupę wsparcia z elementami psychoedukacyjnymi dla osób doświadczających przemocy w rodzinie. Zajęcia odbywały się dwa razy w miesiącu. Tematy omawiane na grupie to m.in.: rodzaje przemocy, cykl przemocy, zadania służb pomocowych. W 2022 r. w zajęciach grupowych wzięły udział 23 osoby; odbyło się 19 spotkań.
- warsztaty umiejętności wychowawczych dla rodziców – w 2022 r. odbyły się dwie edycje warsztatów. Każda trwała 10 godzin, wzięło w nich udział w sumie 15 osób. Na zajęciach były poruszane następujące tematy: zasady postępowania z dzieckiem w sytuacjach trudnych dla rodzica i dziecka (proces okołorozwodowy, choroba w rodzinie, przemoc), rozpoznanie emocji i uczuć, rozpoznawanie potrzeb dziecka, nauka stawiania granic, zasady dobrej komunikacji.
- trening społeczny z elementami dramy – zajęcia grupowe odbywają się raz w tygodniu, trwają dwie godziny. W 2022 r. odbyło się 10 spotkań, brało w nich udział 5 osób. Udział w treningu wzmacnia pewność siebie i poczucie własnej wartości, podnosi poziom tolerancji popełniania błędów i radzenia sobie z krytyką, uczy nawiązywania i podtrzymywania kontaktów społecznych, zwiększa kreatywność, samoświadomość.

3. Cel 3. Rozbudowa systemu wsparcia rodziny, dzieci i młodzieży.

Działania

- 1) Analiza założeń i efektów realizacji gminnych i powiatowego Programu polityki prorodzinnej.
- 2) Opracowanie Powiatowego Programu Polityki Rodzinnej

Koordinator: PCPR

Współrealizator: WOZ, POIK, PP-P, OPS-y

Realizacja: 2017 - 2025

Głównym celem **Polityki Prorodzinnej w powiecie wołomińskim**, jest: **Tworzenie warunków do dbania o dobro, trwałość i wszechstronny rozwój rodziny, a także promowanie modelu rodziny z dziećmi i kształtowanie pozytywnego jej wizerunku.**

W dniu 27 września 2012 r. Uchwałą Nr XXI-235/2012 Rada Powiatu Wołomińskiego uchwaliła Program Polityki Prorodzinnej w Powiecie Wołomińskim „TAKrodzina.pl”. Między innymi, na podstawie tego Programu Rada Powiatu Wołomińskiego przyjęła uchwałę w sprawie wprowadzenia Programu Powiatowej Karty Rodziny TAKrodzina.pl.

Obsługa realizacji zadań wynikających z Programu Polityki Prorodzinnej w ramach Programu Powiatowej Karty Rodziny TAKrodzina.pl prowadzona jest przez Wydział Zdrowia i Polityki Społecznej Starostwa. Treść programu znajduje się na stronie www.takrodzina.pl

Działania

- 3) *Zwiększenie oferty informacji i pomocy prawnej, działań o charakterze edukacyjno-informacyjnym dla rodzin cudzoziemców w celu skutecznej integracji.*

Koordynator: PCPR

Współrealizator: WOZ

Realizacja: 2017 – 2025

Zgodnie z ustawą z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej: „cudzoziemcowi, który uzyskał w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy bądź ochronę uzupełniającą (...) udziela się pomocy mającej na celu wspieranie procesu jego integracji (...)”. Pomocy tej udziela Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w formie tzw. Indywidualnych Programów Integracji (IPI). Program taki może trwać maksymalnie 12 m-cy. Program IPI pisany jest przez realizatora programu-przedstawiciela PCPR w porozumieniu z cudzoziemcem i jego rodziną. Określa się w nim wysokość pomocy finansowej świadczonej przez Centrum oraz zakres i formę pozostałej pomocy socjalnej m.in.: opłacanie składki na powszechne ubezpieczenie zdrowotne, specjalistyczne poradnictwo psychologiczne i pedagogiczne, naukę języka polskiego na zorganizowanych kursach językowych, pomoc w znalezieniu mieszkania, pomoc w znalezieniu pracy, pomoc w wypełnianiu dokumentów, pomoc w znalezieniu lekarza pierwszego kontaktu.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie monitoruje przez 12 miesięcy proces integracji poprzez spotkanie z uchodźcami w siedzibie Centrum (dwa razy w miesiącu) oraz wywiad środowiskowy w miejscu zamieszkania (min. 2 razy w roku).

W 2022 r. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie udzielało pomocy i wsparcia uchodźcom w formie realizacji 51 indywidualnych programów integracyjnych (IPI), z których 1 zostało zakończone ze względu na zmianę miejsca zamieszkania a 50 jest w trakcie realizacji. Pomocą tutaj Centrum w 2022 r. były objęte w sumie 51 rodzin cudzoziemców, w tym: 31 rodzin jednoosobowych, 9 rodzin dwuosobowych, 6 rodzin trzyosobowych, 4 rodziny czterosobowe, 1 rodzina sześćosobowa.

Na pomoc w ramach Indywidualnych Programów Integracji przeznaczono środki finansowe w kwocie 460 142,00 zł. Środki finansowe na wypłatę świadczeń pochodziły z budżetu Wojewody.

Ośrodki Pomocy Społecznej w miarę potrzeb wspierają w integracji cudzoziemców, którzy uzyskali w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy, ochronę uzupełniającą lub zezwolenie na pobyt czasowy. Rodziny obejmowane były zarówno pomocą materialną, jak i systematyczną pracą socjalną, w ramach której udzielano pomocy w wypełnianiu różnego rodzaju dokumentów, udostępniano adresy instytucji mających wesprzeć ich proces integracji społecznej, wskazywano placówki pomagające w znalezieniu zatrudnienia.

4. Cel 4. Organizacja punktów terapii w sprawach opiekuńczo-wychowawczych dla rodzin i osób samotnie wychowujących dzieci

Działania

- 1) *Organizacja grup terapeutycznych, grup wsparcia dla rodzin i osób samotnie wychowujących dzieci na bazie punktów poradnictwa rodzinnego.*

Koordynator: PCPR

Współrealizator: PP-P, POIK

Realizacja: 2017 – 2025

Poradnictwo specjalistyczne, w szczególności prawne, psychologiczne i rodzinne, jest świadczone osobom i rodzinom, które mają trudności lub wykazują potrzebę wsparcia w rozwiązywaniu swoich problemów życiowych, bez względu na posiadany dochód. Powiatową sieć poradnictwa rodzinnego tworzyły:

- Specjalistyczna Poradnia Rodzinna przy Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Wołominie;
- Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Zielonce przy Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Wołominie;
- Punkt Specjalistycznego Poradnictwa w Tłuszczu;
- Punkt Specjalistycznego Poradnictwa w Radzyminie;
- Punkt Specjalistycznego Poradnictwa w Wołominie;
- Punkt Specjalistycznego Poradnictwa w Ząbkach.

Mieszkańcy powiatu wołomińskiego mogą w wymienionych punktach zasięgnąć bezpłatnie poradnictwa m.in.: pedagogicznego, psychologicznego, prawnego, socjalnego, zawodowego.

Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Zielonce zajmuje się przede wszystkim udzielaniem pomocy i wsparcia ofiarom przemocy domowej. Ośrodek skupia się na przeprowadzaniu interwencji kryzysowej, a w szczególności dotyczy: przemocy fizycznej i psychicznej w rodzinie, profilaktyki przeciwdziałania rozpadowi rodziny, pomocy w sytuacjach losowych oraz w radzeniu sobie z kryzysem. Zadania realizowane przez POIK są prowadzone sukcesywnie, w miarę indywidualnych potrzeb, poprzez: udzielanie konsultacji osobom dorosłym i dzieciom będącym w sytuacjach kryzysowych, w tym doświadczającym przemocy w rodzinie; informowanie osób zgłaszających się do POIK o przysługujących im prawach i monitorowanie podejmowanych przez nich działań; konsultacje psychologiczne, pedagogiczne, prawne; pracę socjalną; organizowanie i monitorowanie pracy grup wsparcia, grup samopomocowych dla ofiar przemocy w rodzinie; pomoc w szukaniu innych niż POIK placówek udzielających schronienia; poradnictwo telefoniczne przez 24 godziny dla osób poszukujących wsparcia i pomocy; spotkania edukacyjne; zapewnienie całonocnego schronienia w hostelu. Ośrodek prowadzi hostel, w którym schronienie mogą znaleźć osoby znajdujące się w trudnej sytuacji życiowej. W 2022 r. z pobytu w hostelu skorzystało w sumie: 13 osób, w tym 8 dzieci. Główną przyczyną umieszczenia osób potrzebujących w hostelu była sytuacja spowodowana przemocą w rodzinie (3 osoby dorosłe z 6 dzieci). Dwie osoby z dwójką dzieci zostały przyjęte z innych ciężkich powodów (np. nagła utrata mieszkania).

Poradnictwo Ośrodka obejmowało: konsultacje indywidualne, psychoterapię indywidualną, psychoterapię rodzinną, wsparcie psychologiczne, porady wychowawcze dla rodziców, porady prawne, mediacje, konsultacje psychologiczne dla par, zajęcia korekcyjno – edukacyjne dla osób stosujących przemoc, porady pracownika socjalnego, warsztaty tematyczne.

Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej w 2022 r. prowadził:

- grupy wsparcia z elementami psychoedukacyjnymi dla osób doświadczających przemocy w rodzinie
- warsztaty umiejętności wychowawczych dla rodziców

- treningi społeczne z elementami dramy
- program korekcyjno-edukacyjny dla sprawców przemocy w rodzinie.

Wsparcia osobom samotnym udziela również Dom Samotnej Matki w Zielonce, prowadzony przez Caritas Diecezji Warszawsko-Praskiej. Dom jest placówką całodobową, będącą miejscem schronienia dla kobiet oczekujących narodzin dziecka, które spotkały się z brakiem akceptacji przez rodzinę i najbliższe środowisko. Celem przewodnim jest pomoc jak największej liczbie kobiet, umożliwienie narodzin dzieciom zagrożonym aborcją lub porzuceniem oraz zmiana postawy matki odrzucającej dziecko. Z tego rodzaju pomocy korzystają także kobiety oraz mężczyźni z małymi dziećmi, często ofiary przemocy. Ośrodek zapewnia również bezpieczeństwo w przypadkach, gdy istnieje realne zagrożenie ze strony rodziny. Dom Samotnej Matki prowadzony jest dzięki dofinansowaniu ze środków m.st. Warszawy, gminy Zielonka oraz powiatu wołomińskiego. Powiat Wołomiński, w wyniku rozstrzygnięcia otwartego konkursu ofert na realizację zadania publicznego z zakresu pomoc społeczna na „Prowadzenie domu samotnej matki” podpisał, umowę z CARITAS Diecezji Warszawsko-Praskiej z Warszawy na prowadzenie placówki/domu samotnej matki w Zielonce w okresie 1 lutego 2020 r. – 31 grudnia 2022 r. Opieką w DSM objęto w roku 2022 r. – 10 kobiet i 18 dzieci. Roczny koszt prowadzenia placówki w 2022 roku osiągnął 217 220,00 zł, z czego dofinansowanie Powiatu Wołomińskiego wyniosło 200 000,00 zł.

5. Cel 5. Utworzenie bazy informacyjnej dotyczącej zjawiska przemocy w rodzinie

Działania

- 1) *Opracowanie koncepcji z określeniem zawartości i rozkładu danych, częstotliwości uzupełniania, wskazanie podmiotów raportujących.*
- 2) *Prowadzenie, aktualizacja, analiza, wskazywanie kierunków i sposobów działania w zakresie przeciwdziałania zjawisku rodzinnej przemocy.*
- 3) *Podnoszenie kompetencji oraz jakości usług służb zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy: służby zdrowia, sędziów i kuratorów sądów rodzinnych, prokuratorów, nauczycieli, pedagogów szkolnych, pracowników socjalnych, policjantów.*

Koordinator: POIK

Współrealizator: PCPR, WOZ, OPS-y, organizacje pozarządowe

Realizacja: 2017-2025

Realizując obowiązek wynikający z art. 6 ust. 3 pkt 1 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej opracował *Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Powiatu Wołomińskiego na lata 2018 – 2023*. Program został przyjęty Uchwałą Nr XXXIX – 361/2017 Rady Powiatu Wołomińskiego z dnia 28.08.2017 r.

Koordinatorem Programu jest Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Zielonce, który przy jego realizacji, współpracuje z Komendą Powiatową Policji w Wołominie, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, miejskimi i gminnymi Ośrodkami Pomocy Społecznej, kuratorami i sędziami Sądu Rejonowego, Poradniami Psychologiczno-Pedagogicznymi, placówkami oświatowymi, placówkami opiekuńczo-wychowawczymi, organizacjami pozarządowymi z terenu Powiatu Wołomińskiego.

Celem głównym programu jest zwiększenie skuteczności działań na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie.

W 2022 r. w ramach podnoszenia kompetencji oraz jakości usług służb zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej podjął następujące działania:

- 07.11.2022 r. odbyła się superwizja dla specjalistów pracujących w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie z Gminy Ząbki – udział wzięło 11 osób;
- 09.11.2022 r. odbyło się szkolenie oraz superwizja w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie dla zawodowych kuratorów sądowych oraz społecznych z Sądu Rejonowego w Wołominie – udział wzięło 7 osób;
- 29.11.2022 r. odbyło się szkolenie oraz superwizja dla przewodniczących zespołów interdyscyplinarnych ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie z terenu powiatu wołomińskiego – udział wzięło 8 osób;
- dostarczono do instytucji zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie materiały informujące o aktualnej ofercie (przede wszystkim ulotki informacyjne dotyczące programu korekcyjno – edukacyjnego dla sprawców przemocy wg. Modelu Duluth - ok. 150szt.).

Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Zielonce składa roczne sprawozdanie z realizacji zadań za dany rok zastosowań „Powiatowego Programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy”. Jednym z elementów raportu jest monitoring działań podejmowanych na terenie powiatu wołomińskiego w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

6. Cel 6. Wykorzystanie istniejącego potencjału aktywności społecznej na terenie gmin powiatu.

Działania

1) *Opracowanie koncepcji i utworzenie Powiatowego Centrum Wolontariatu.*

Koordynator: WSO

Współrealizator: PCPR, WOZ, OPS-y, organizacje pozarządowe

Realizacja: 2017 – 2025

Żaden z podmiotów współpracujących z Wydziałem Spraw Obywatelskich Starostwa Powiatowego w Wołominie w ramach Programu współpracy z organizacjami pozarządowymi nie występował z propozycją realizacji zadania „Powiatowe Centrum Wolontariatu”.

W ramach zadania publicznego Centrum organizacji pozarządowych „Eserefka – nasza wspólna przestrzeń” realizowanego w 2022 r. przez Stowarzyszenie „Radzyńskie Forum” z Radzyna podejmowano próby zaangażowania młodych osób w działalność wolontariacką – zainteresowanie projektem było nikłe.

Ośrodki Pomocy Społecznej od wielu lat promują koncepcję wolontariatu, jako jedną z kluczowych elementów pomocowych. W 2022 roku podpisano nieliczne indywidualne porozumienia z wolontariuszami, którzy ukierunkowali swoją pomoc na rzecz osób korzystających ze wsparcia i pomocy OPS.

Idea wolontariatu realizowana była głównie przez pracowników ośrodków pomocy społecznej, studentów oraz szkoły prowadzące wolontariat uczniowski. Wolontariusze brali czynny udział w uroczystościach o charakterze akcyjnym, zbiórkach pomocowych np. zbiórka żywności dla potrzebujących.

Działania

2) *Podjęcie działań na rzecz budowy społeczeństwa obywatelskiego.*

3) *Wspomaganie inicjatyw społecznych i inspirowanie rozwoju idei samopomocy.*

4) *Zapewnienie mieszkańcom szerszego dostępu do informacji o wolontariacie.*

Koordynator: OPS-y

Współrealizator: PCPR, WOZ, organizacje pozarządowe, WSO

Realizacja: 2017-2025

Współpraca jednostek samorządu terytorialnego z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, ma zarówno charakter finansowy jak i pozafinansowy, odbywa się w sferze zadań publicznych, w oparciu o podstawowe zasady: pomocniczości, suwerenności stron, partnerstwa, efektywności, uczciwej konkurencji i jawności.

W 2022 r. pracownicy Wydziału Spraw Obywatelskich Starostwa udzielali porad dotyczących tworzenia stowarzyszeń, w tym klubów sportowych, opiniowano statuty i regulaminy nowopowstających organizacji, udzielano konsultacji w sprawach likwidacji organizacji. Ponadto konsultowano oferty składane w trybie ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, udzielano pomocy w sporządzaniu sprawozdań z realizacji zadań publicznych.

Zarząd Powiatu Wołomińskiego informował organizacje pozarządowe o wszelkich działaniach związanych z szeroko pojętą współpracą z organizacjami pozarządowymi. Na stronie internetowej Powiatu, w zakładkach AKTUALNOŚCI i ORGANIZACJE POZARZĄDOWE, w Biuletynie Informacji Publicznej, na stronie Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Wołominie oraz na tablicach ogłoszeń w Starostwie i PCPR zamieszczano informacje dotyczące ogłoszonych konkursów ofert, wyników konkursów, konsultacji społecznych, zaproszenia na spotkania z organizacjami pozarządowymi.\

Ponadto – z własnej inicjatywy bądź na wniosek organizacji pozarządowych – umieszczano na stronie internetowej Powiatu, także na tablicach ogłoszeń w Starostwie i PCPR, materiały promujące organizacje pozarządowe, m.in. informacje o osiągnięciach, imprezach, wynikach konkursów organizowanych przez podmioty działające w sferze pożytku publicznego itp. Najczęstszą formą kontaktu z organizacjami pozarządowymi są e-maile (listy mailingowe zawierają e-maile ponad 130 organizacji pozarządowych prowadzących działalność na terenie powiatu).

Współpraca Gminy Wołomin z organizacjami pozarządowymi prowadzona była zgodnie z Programem współpracy Gminy Wołomin z organizacjami pozarządowymi i podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

Powołując się na dokument „Sprawozdanie z realizacji programu współpracy Gminy Wołomin z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego za rok 2022”, współpraca Gminy Wołomin z organizacjami pozarządowymi realizowana była w formach finansowych i pozafinansowych.

Współpraca finansowa zgodnie z Programem współpracy odbywała się w formach wsparcia lub powierzenia. Przeważającą formą współpracy było wsparcie realizacji zadań publicznych. W ramach współpracy finansowej ogłoszono 10 konkursów ofert na realizację zadań gminy i rozpatrzono pozytywnie 17 ofert wniesionych w trybie art. 19a, tzw. „Małych grantów”. Łącznie w 2022 roku w konkursach i w trybie art. 19a wpłynęły 53 oferty, z czego zostały zawarte 34 umowy na realizację zadań publicznych. Kontynuowane były także 4 umowy wieloletnie zawarte na okres 3 lat (2021 – 2023) w zakresie pomocy społecznej, w tym pomocy rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej. W realizacji zadań publicznych zleczanych na podstawie konkursów i małych grantów zaangażowanych było łącznie 27 organizacji pozarządowych. Gmina Wołomin kontynuowała również współpracę z Wojewodą Mazowieckim przy realizacji zadania na prowadzenie Środowiskowego Domu Samopomocy w Wołominie. W ramach konkursu ofert przeprowadzonego w 2019 roku gmina zawarła umowę z Caritas Diecezji Warszawsko-Praskiej na prowadzenie ŚDS w latach 2019-2024 i w ramach kontynuacji tej umowy w 2022 roku przekazała dotację celową w wysokości 976 305,20 zł.

Tabela 25: Zestawienie informacji o przyznanych dotacjach w 2022 roku

Lp.	Informacja	Dane liczbowe
1	Liczba ogłoszonych otwartych konkursów ofert na realizację zadań publicznych w 2022 r.	10
2	Liczba umów zawartych w 2022 r. na realizację zadań publicznych w wyniku otwartych konkursów ofert	17
3	Liczba umów zawartych w 2022 r. na podstawie ofert złożonych w trybie tzw. małych grantów	17
4	Liczba umów wieloletnich zawartych na lata 2021-2023	4
5	Kwota dotacji przekazanych w 2022 r. na podstawie umów wieloletnich zawartych na lata 2021-2023	241 000,00 zł
6	Kwota dotacji przyznanych w trybie otwartych konkursów ofert w 2022 r.	524 600,00 zł
7	Kwota dotacji przyznanych w trybie tzw. Małych grantów w 2022 r.	117 057,16 zł

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Sprawozdania z realizacji programu współpracy Gminy Wołomin z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego za 2022 r.

Tabela 26: Zestawienie informacji o przyznanych dotacjach w 2022 r. z podziałem na zadania publiczne

Lp.	Zadania publiczne	Liczba ogłoszonych konkursów	Kwota przyznanych dotacji w PLN	Liczba przyjętych ofert w trybie tzw. Małych grantów	Kwota przyznanych dotacji w trybie tzw. Małych grantów w PLN
1	Pomoc społeczna, w tym pomoc rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej oraz wyrównywanie szans tych rodzin i osób	1 + (4 konkursy - umowy 3-letnie)	261 000,00	0	0,0
2	Działalność na rzecz osób niepełnosprawnych	1	27 000,00	1	3 900,00
3	Przeciwdziałanie uzależnieniom i patologiom społecznym	1	0,00	0	0,00
4	Działalność wspomagająca rozwój wspólnot i społeczności lokalnych oraz działalność na rzecz organizacji pozarządowych oraz podmiotów wymienionych w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie	2	6 600,00	0	0,00
5	Wspieranie i upowszechnianie kultury fizycznej	1	276 000,00	8	59 057,00
6	Działalność na rzecz rodziny, macierzyństwa, rodzicielstwa, upowszechniania i ochrony praw dziecka	1	0,00	0	0,00
7	Ochrona i promocja zdrowia	1	0,00	2	12 300,16
8	Kultura, sztuka, ochrona dóbr kultury i dziedzictwa narodowego	1	15 000,00	2	17 300,00
9	Wypoczynek dzieci i młodzieży	0	00,0	4	24 500,00
	RAZEM	10	765 600,00	17	117 057,16
	OGÓLEM dotacje przyznane w konkursach i małych grantach		882 657,16 zł		

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Sprawozdania z realizacji programu współpracy Gminy Wołomin z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego za 2022 r.

W zadaniach publicznych realizowanych w ramach otwartych konkursów ofert oraz w trybie art. 19a tzw. „Małych grantów” uczestniczyło około 1950 beneficjentów, a w zadaniach wynikających z umów 3-letnich w ciągu roku uczestniczyło 350 osób. Kolejną, bardzo liczną grupą beneficjentów są osoby uczestniczące w zadaniach realizowanych przez inne komórki i jednostki organizacyjne, które współpracowały z organizacjami pozarządowymi.

Samorządowe jednostki organizacyjne gminy Wołomin w 2022 roku podejmowały współpracę z organizacjami pozarządowymi w różnych formach, w tym m.in. Ośrodek Pomocy Społecznej zlecił do realizacji zadania publiczne z zakresu pomocy socjalnej 2 organizacjom na łączną kwotę 693 698,00 zł. W sferze kultury współpracę z organizacjami non profit podejmował Miejski Dom Kultury. W 2022 roku MDK przeprowadził 5 projektów na łączną kwotę 16 950,00 zł, angażując w ich realizację 11 organizacji pozarządowych. Zrealizowano łącznie 11 wydarzeń, w tym koncerty uliczne, spektakle teatralne, warsztaty artystyczne, zajęcia sportowe w ramach akcji „Zima w mieście” oraz cykliczne wydarzenie „Orszak Trzech Króli”.

W 2022 roku Burmistrz Wołomina objęła patronatem 44 przedsięwzięcia podejmowane przez organizacje, przy czym udzielone były 4 patronaty honorowe i 40 wydarzeń objętych patronatem wraz ze wsparciem finansowym na łączną kwotę 96 999,00 zł.

W zakresie działań aktywizujących mieszkańców prowadzonych na obszarze rewitalizacji zlecono zadania publiczne organizacjom pozarządowym na łączną kwotę 37 860,00 zł. W ramach działań rewitalizacyjnych zrealizowano projekty: „Letnie pikniki rodzinne”, „Poznajmy swoje umiejętności cz.2”, „Stare i nowe potyczki podwórkowe”, a także wykonano neon wołomiński.

Organizacje pozarządowe w 2022 roku wspierane były przez gminę Wołomin także w formach pozafinansowych.

W ramach współpracy pozafinansowej cztery organizacje pozarządowe korzystały na preferencyjnych warunkach z lokali użytkowych należących do zasobu gminy Wołomin, w tym m. in. poprzez najem, użyczenie lub udostępnienie na wydarzenia jednorazowe lub długoterminowo – łączna wartość upustu 164 020,28 zł. Jedenaście organizacji pozarządowych otrzymało 95 % upustu na korzystanie z hali sportowej i boisk do piłki nożnej oraz 90% upustu na wynajem pomieszczeń biurowych i magazynowych OSiR Huragan w Wołominie - łączna wartość rabatu 303 647,56 zł. W ramach współpracy organizacje korzystały na preferencyjnych warunkach z obiektów sportowych przy szkołach, a także z sal i wyposażenia Miejskiego Domu Kultury w Wołominie.

W ramach komunikacji z przedstawicielami organizacji pozarządowych oraz z mieszkańcami, na stronie internetowej Urzędu, systematycznie prowadzona była zakładka informacyjna „NGO, Edukacja, Sport, Zdrowie”. Informacje o ogłoszeniu i o realizacji zadań publicznych przez organizacje pozarządowe upubliczniane były poprzez zamieszczanie ich na stronie internetowej urzędu, w Biuletynie Informacji Publicznej, na tablicy ogłoszeń w siedzibie urzędu, a także w mediach społecznościowych, na spotkaniach oraz poprzez pocztę elektroniczną. Dialog z przedstawicielami organizacji pozarządowych prowadzony był za pośrednictwem adresu e-mail: dialog@wolomin.org.pl. Poza tym organizowano spotkania i wydarzenia integrujące środowisko działające w sferze pożytku publicznego.

Przedstawiciele trzech organizacji uczestniczyli w działaniach prowadzonych w 2022 roku przez Komitet Rewitalizacji, działający przy Burmistrzu Wołomina. W ramach tego obszaru zrealizowano 4 projekty, skonsultowano 2 projekty aktów normatywnych i przeprowadzono łącznie 10 spotkań konsultacyjnych.

W zakresie pomocy społecznej, w tym pomocy rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej oraz wyrównywania szans tych rodzin i osób, w ramach otwartych konkursów ofert dla organizacji pozarządowych w 2022 roku:

- zlecono 1 zadanie dla Stowarzyszenia „SZANSA” – Mazowieckiego Oddziału Terenowego Towarzystwa Rozwijania Aktywności Dzieci w Wołominie z zakresu pomocy, w tym pomocy rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej oraz wyrównywanie szans tych rodzin i osób – 20 000,00 zł;
- kontynuowano 4 umowy wieloletnie na wsparcie zadań realizowanych przez:
  - Caritas Diecezji Warszawsko-Praskiej – pomoc osobom chorym i ich opiekunom oraz wspieranie osób i ich rodzin poprzez edukację i poradnictwo – 79 000,00 zł (2 umowy);
  - Zgromadzenie Zakonne Male Dzieło Boskiej Opatrzności – Orioniści Prowincja Polska Warszawa – zapewnienie kompleksowej opieki nad osobami bezdomnymi – 71 000,00 zł;
  - Hospicjum Opatrzności Bożej Księża Orioniści w Wołominie – pomoc osobom chorym i ich opiekunom – 91 000,00 zł.

We współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz mieszkańcami gmina zrealizowała łącznie 96 zadań publicznych. Gmina Wołomin udzieliła organizacjom wsparcia finansowego w kwocie 2 687 519,36 zł oraz upustów w kwocie 467 667,84 zł na realizację zadań publicznych oraz działalność pożytku publicznego świadczoną na rzecz lokalnej społeczności.

Podsumowując w 2022 r. podpisano umowy na realizację m.in. następujących zadań:

- z zakresu administracji:
  - działalności na rzecz organizacji pozarządowych oraz podmiotów wymienionych w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie;
- z zakresu wymiaru sprawiedliwości:
  - prowadzenie punktów przeznaczonych na udzielanie nieodpłatnej pomocy prawnej w powiecie wołomińskim;
- z zakresu ochrony zdrowia:
  - wsparcie psychoterapeutyczne, przeprowadzanie seminariów oraz warsztatów dla osób potrzebujących wsparcia;
  - interwencji kryzysowych psychologicznych i zapobiegania zaburzeniom psychicznym;
  - promocji zdrowia psychicznego i zapobieganie zaburzeniom psychicznym;
- z zakresu pomocy społecznej:
  - prowadzenie dziennych środowiskowych domu samopomocy typu B (dla osób z niepełnosprawnością intelektualną) w Radzyminie i Ząbkach;
  - organizowanie i prowadzenie punktu specjalistycznego poradnictwa rodzinnego w Radzyminie, Tłuszczu, Ząbkach, Wołominie (dla 12 gmin);
  - pomoc w integracji ze środowiskiem osób mających trudności w przystosowaniu się do życia;
- z zakresu pozostałych zadań z obszaru polityki społecznej:
- działania w zakresie rehabilitacji osób niepełnosprawnych, w tym objętych opieką paliatywną, szczególnie w warunkach domowych;
- terapia grupowa i indywidualna dzieci i młodzieży z zaburzeniami rozwoju;
- rehabilitacja oraz integracja osób niepełnosprawnych oraz osób starszych.

Poniżej wymienione zostały działania podejmowane w 2022 r. przez różne instytucje we współpracy lub na rzecz organizacji pozarządowych:

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wołominie

- przedstawiciele PCPR uczestniczyli w spotkaniach organizowanych przez podmioty działające w sferze pożytku publicznego:
  - Polski Związek Niewidomych Koło w Wołominie, Drewnickie Stowarzyszenie Rodzin i Przyjaciół Osób z Zaburzeniami Psychicznymi „Empatia” z Ząbek – uczestnictwo

- w spotkaniach dotyczących potrzeb środowiska osób niepełnosprawnych i ich rodzin, formy prowadzonej działalności oraz perspektywy integrowania się środowiska;
- Fundacja Dajemy Dzieciom Siłę z Warszawy – Konferencja „Dziecko doświadczające traumy” – 30.03.2022 r. - on-line;
  - Fundacja Po Drugie – Konferencja „Dlaczego w Polsce nie ma bezdomnej młodzieży” – 25.04.2022 r. - on-line;
  - Fundacja Po Drugie – szkolenie „Praca z osobą doświadczającą przemocy” – 03.06.2022 r.;
  - Fundacja Dajemy Dzieciom Siłę – 14. Ogólnopolska Konferencja „Ostrożnie – dziecko! Profilaktyka krzywdzenia małych dzieci” – 7-8.06.2022 r. - on-line;
  - Fundacja Dajemy Dzieciom Siłę – 5 Starogardzka Konferencja „Dziecko pokrzywdzone przestępstwem” – 22.09.2022 r. - on-line;
  - Fundacja Dajemy Dzieciom Siłę – 16. Międzynarodowa Konferencja „Bezpieczeństwo dzieci i młodzieży w internecie” – 27-30.09.2022 r. - on-line;
  - Fundacja Dajemy Dzieciom Siłę – 19. Ogólnopolska Konferencja „Dziecko pokrzywdzone przestępstwem” – 17-20.10.2022 r. - on-line.
  - Fundacja Polki Mogą Wszystko – szkolenie „Zrozumienie traumy i straty” – 21.12.2022 r.
  - dofinansowanie działalności Warsztatów Terapii Zajęciowej w Ząbkach prowadzonych przez Drewnickie Stowarzyszenie Rodzin i Przyjaciół Osób z Zaburzeniami Psychicznymi „EMPATIA” z Ząbek (90% wydatkowane ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych – 447 307,63 zł, w 10 % ze środków Powiatu Wołomińskiego – 33 849,41 zł);
  - realizacja Programu „Zajęcia Klubowe w WTZ” adresowane do pomiotów prowadzących Warsztaty Terapii Zajęciowej, którego celem było wsparcie osób niepełnosprawnych w utrzymaniu samodzielności i niezależności w życiu społecznym i zawodowym poprzez prowadzenie zajęć klubowych jako zorganizowanej formy rehabilitacji;
  - dofinansowanie ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych zdań z zakresu sportu, kultury, turystyki i rekreacji, na kwotę 14 425,14 zł, dla następujących podmiotów:
    - Polski Związek Niewidomych Okręg Mazowiecki – „Organizacja wyjazdu turystyczno-krajoznawczo-integracyjnego do Ośrodka Wypoczynkowego Bałtyk w Stegnie”,
    - Fundacja Pomocna Ręka – „Historia Razem do Poznania” - wyjazd do Poznania”.
  - realizacja Programu „Pomoc obywatelom Ukrainy z niepełnosprawnością” – Moduł II zadanie pn. „Integracja poprzez przyjaźń”. Program realizowany był w terminie 22–28.08.2022 r. oraz 04–14.12.2022 r. Celem działań była integracja społeczna obywateli Ukrainy z niepełnosprawnością, którzy w związku z konfliktem zbrojnym byli zmuszeni do opuszczenia terytorium swego kraju. W ramach zadania wsparciem zostało objętych 40 obywateli Ukrainy z niepełnosprawnością (I lub II stopień niepełnosprawności) oraz 18 osób towarzyszących. Na realizację w/w zadania otrzymano z PFRON kwotę 209 590,00 zł. W ramach realizowanego zadania wydatkowano ogółem 200 298,46 zł. Podmiotem, który realizował ww. zadanie na terenie powiatu wołomińskiego było Stowarzyszenie Szermierka Wołomin.
  - współpraca z Fundacją "Jednym Śladem" - wsparciem w postaci prezentów świątecznych oraz słodyczy zostało objętych dwadzieścioro wychowanków z czternastu rodzin zastępczych.

Powiatowy Urząd Pracy w Wołominie

W dniu 2022 r. podpisano porozumienie z Fundacją Otwarte Serce z Marek, prowadzącą Centrum Integracji Społecznej w sprawie finansowania ze środków Funduszu Pracy – w ramach działalności Centrum – świadczeń integracyjnych oraz składek na ubezpieczenia społeczne od tych świadczeń na zasadach określonych w ustawie o zatrudnieniu socjalnym. W projekcie uczestniczyło 12 osób.

Z informacji uzyskanych z ośrodków pomocy społecznej z terenu powiatu wołomińskiego wynika, iż w 2022 r. podejmowano szereg różnorodnych działań wykorzystujących potencjał aktywności społecznej.

Tabela 27: Działania podejmowane na rzecz budowania społeczeństwa obywatelskiego

OPS	Działania na rzecz budowy społeczeństwa obywatelskiego
OPS Tłuszcz	<p>Ośrodek Pomocy Społecznej w Tłuszczu, od lat bazuje na wykorzystaniu potencjału społecznego lokalnych środowisk. Praca z osobami odbywa się przy wykorzystaniu III metody pracy socjalnej – organizowaniu społeczności lokalnej, czego przykładami są:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Uniwersytet Trzeciego Wieku, który funkcjonuje w ramach struktury Ośrodka Pomocy Społecznej w Tłuszczu. UTW podzielony jest na sekcje tematyczne, każda z sekcji ma swojego lidera, który jest za nią odpowiedzialny (wyłoniony spośród samych uczestników sekcji). • Wolontariat - studenci włączają się również w działalność placówek wsparcia dziennego. • Osoby 60+ samoorganizują się, tworząc np. grupy samopomocowe. Przykładem jest tłuszczańskie Koło Amazonek, które przez cały 2022 rok spotykało się cyklicznie. • W ramach działalności Klubu Integracji Społecznej podjęto szereg działań opierających się na wykorzystywaniu społecznego potencjału. Poza głównym zadaniem placówki - Udzielanie pomocy osobom indywidualnym i ich rodzinom w odbudowywaniu i podtrzymywaniu umiejętności uczestnictwa w życiu społeczności lokalnej, w powrocie do pełnienia ról społecznych, i aktywizacji zawodowej - w KIS Tłuszcz odbywały się takie działania jak: poradnictwo psychologiczne indywidualne i grupowe, doradztwo zawodowe indywidualne i grupowe, spotkania z pracownikiem socjalnym. Ponadto KIS to miejscem spotkań Uniwersytetu Trzeciego Wieku, organizacji pozarządowych, posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego, pełni rolę punktu informacyjnego dla mieszkańców.
GOPS Jadów	<p>Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Jadowie we współpracy ze Stowarzyszeniem na Rzecz Rozwoju Gminy Jadów realizował projekt dofinansowany z Budżetu Województwa Mazowieckiego skierowany do rodziców i dzieci. Głównym celem projektu było wzmocnienie samodzielności rodzin z dziećmi i wzrost kompetencji rodziców. W projekcie wzięło udział 32 osoby.</p>
GOPS Klembów	<p>W ramach działalności Klubu Integracji Społecznej podjęto szereg działań opierających się na wykorzystywaniu społecznego potencjału. Poza głównym zadaniem placówki - Udzielanie pomocy osobom indywidualnym i ich rodzinom w odbudowywaniu i podtrzymywaniu umiejętności uczestnictwa w życiu społeczności lokalnej, w powrocie do pełnienia ról społecznych, i aktywizacji zawodowej - w KIS Klembów realizowano poradnictwo psychologiczne, terapię uzależnień, konsultacje specjalistyczne ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie, koordynację zadań z zakresu profilaktyki uzależnień.</p>
OPS Kobyłka	<p>OPS w Kobyłce wdrożył i realizował Program Organizowania Społeczności Lokalnej, m.in. Koordynator OSŁ zatrudniony w OPS Kobyłka bezpośrednio wspierał seniorów z Klubu Seniora Kobyłka w pozyskaniu dofinansowania w ramach programu Bon dla Seniora II (organizowanego przez Stowarzyszenie Radomskie Centrum Przedsiębiorczości posiadające dofinansowanie Samorządu Województwa Mazowieckiego) na realizację dwóch warsztatów florystycznych – realizacja w marcu 2022 r. i dwóch warsztatów z makramy – realizacja czerwiec 2022 r.</p>
OPS Radzymin	<p>W ramach działalności Klubu Integracji Społecznej podjęto szereg działań opierających się na wykorzystywaniu społecznego potencjału. Poza głównym zadaniem placówki - Udzielanie pomocy osobom indywidualnym i ich rodzinom w odbudowywaniu i podtrzymywaniu umiejętności uczestnictwa w życiu społeczności lokalnej, w powrocie do pełnienia ról społecznych, i aktywizacji zawodowej - w KIS Radzymin prowadzono m.in.: poradnictwo psychologiczne, poradnictwo prawnicze.</p>
OPS Marki	<p>Centrum Aktywności Fabryczna 3 (CAF 3) w Markach posiada pomieszczenia i sale, które udostępnia mieszkańcom i organizacjom pozarządowym z miasta Marki. Działalność punktu prowadzona jest przez cały rok.</p>
GOPS Dąbrówka	<p>Realizacja Programu współpracy Gminy Dąbrówka z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na rok 2021.</p>

Źródło: Informacje przesłane przez OPS-y z terenu powiatu wołomińskiego

Tabela 28: Wspomaganie i inspirowanie rozwoju idei samopomocy

OPS	Wspomaganie i inspirowanie rozwoju idei samopomocy
OPS Tłuszcz	<ul style="list-style-type: none"> Ośrodek Pomocy Społecznej inspirowuje rozwój idei samopomocy poprzez działalność seniorów, którzy samoorganizują się i włączają w różnego rodzaju działania społeczne również poza Uniwersytetem Trzeciego Wieku. Wspierają inicjatywy organizowane przez Ośrodek Pomocy Społecznej m.in. organizacje wizyt studyjnych, stoiska podczas lokalnych imprez, udzielają korepetycji dzieciom z Placówek Wsparcia Dziennego oraz pomagają w odrabianiu lekcji. Są inicjatorami pomocy sąsiedzkiej, udzielając wsparcia osobom w trudnej sytuacji którzy zamieszkują w ich sąsiedztwie, zakładają stowarzyszenia i koła. Ośrodek pełni tutaj funkcję wspierającą i mobilizującą działania seniorów. Koło Gospodyń Wiejskich JAMAJKĄ zorganizowało naukę języka polskiego (dwa razy w tygodniu) w ramach wolontariatu dla obywateli Ukrainy oraz zbiórkę odzieży oraz warsztaty świąteczne dla obywateli Ukrainy przebywających na terenie Gminy Tłuszcz. Ponadto Koło JAMAJKĄ zorganizowało imprezy plenerowe, tj.: wspólne ubieranie choinki oraz Dzień Pieczonego Ziemniaka.
GOPS Klembów	W KIS działała grupa wsparcia dla osób doświadczających przemocy w rodzinie, która spotyka się dwa razy w miesiącu (w 2022 r. odbyły się 24 spotkania, łącznie 72 godziny wsparcia).
GOPS Dąbrówka	Współpraca z organizacjami pozarządowymi oraz działania nakierowane na rozwój w tym obszarze. W 2022 roku w trybie pozakonkursowym (tzw. małe granty) – zgodnie z art. 19a ustawy udzielono dotacji dla trzech organizacji.
OPS Radzymińska	Organizowanie pomocy sąsiedzkiej polegającej na zrobieniu zakupów 2 rodziny – wolontariat przy OPS. Działania podejmowane w ramach inicjatywy społecznej na rzecz wsparcia Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym: zbiórka i dystrybucja darów rzeczowych; zbiórka funduszy.
OPS Marki	<ul style="list-style-type: none"> Idea samopomocy była rozwijana w ramach programu „Korpus Wsparcia Seniorów”. Program miał na celu zapewnienie usługi wsparcia na rzecz seniorów w wieku 65 lat i więcej przez świadczenie usług wynikających z rozeznaczonych potrzeb na terenie danej gminy. Z Programu w 2022 r. skorzystało 31 osób, w tym jedna uzyskała wsparcie wolontariusza. Działania prowadzone na rzecz pomocy obywatelom Ukrainy w ramach inicjatyw podejmowanych przez mieszkańców i lokalne organizacje pozarządowe: zbiórka darów i ich dystrybucja; bezpłatne zajęcia organizowane przez 7 klubów sportowych oraz 4 organizacje pozarządowe.

Źródło: Informacje przesłane przez OPS-y z terenu powiatu wołomińskiego

Tabela 29: Zapewnienie mieszkańcom szerszego dostępu do informacji o wolontariacie

OPS	Zapewnienie mieszkańcom szerszego dostępu do informacji o wolontariacie
OPS Tłuszcz	Ośrodek Pomocy Społecznej w Tłuszczu od wielu lat promuje wolontariat, jako jednej z kluczowych elementów pomocowych. W strukturze OPS działa Stowarzyszenie na Rzecz Organizowania Społeczności Lokalnych AB OVO, w skład którego wchodzi pracownicy Ośrodka Pomocy Społecznej w Tłuszczu, którzy działają na rzecz lokalnej społeczności bezpłatnie, poza godzinami pracy. Placówki Wsparcia Dziennego w Tłuszcz, Jasienicy i Strykach korzystają z wsparcia wolontariuszy. W roku 2022 funkcję wolontariuszy w placówkach pełniło 25 uczniów szkół podstawowych, którzy aktywnie uczestniczyli w życiu placówek, pomagali wychowawcy w organizacji zajęć dla dzieci oraz pomagali dzieciom w odrabianiu prac domowych i uczestniczyli w wspólnych zabawach z dziećmi. Z roku na rok liczba wolontariuszy w placówkach stale rośnie. W 2022 r. dla studentów UTW w ramach wolontariatu prowadzone były zajęcia z języka angielskiego.
OPS Radzymińska	<ul style="list-style-type: none"> W ramach promocji Wolontariatu odbyły się prelekcje dla uczniów szkoły podstawowej mające na celu szerzenie idei wolontariatu i pomagania innym, pt.: „Idea wolontariatu” – czyli jak skutecznie pomagać; Wolontariusze zorganizowali zbiórkę artykułów higienicznych oraz żywności dla Domu Samotnej Matki w Zielonce. Zbiórka odbywała się na terenie szkół, przedszkoli oraz Ośrodka Pomocy Społecznej. Artykuły zostały przekazane mieszkańcom Domu Samotnej Matki w Zielonce oraz ich dzieci; Koordinator wolontariatu z funkcjonariuszami Policji zorganizowali warsztaty profilaktyczne dla uczniów szkoły podstawowej o stosowaniu przemocy w szkole oraz cyberprzemocy (przemoc w

	<p>Internetu). Celem warsztatów było uświadomienie młodzieży jakie są skutki i konsekwencje stosowania przemocy, a także co powinna zrobić osoba doznająca przemocy, jak reagować, gdzie zwrócić się o pomoc;</p> <p>Bożonarodzeniowa zbiórka – pomoc dla najbardziej potrzebujących mieszkańców gminy. Pomoc otrzymały 33 rodziny. Liczba szkół prowadzących uczniowski wolontariat na terenie gminy to 9 placówek.</p>
GOPS Dąbrówka	<ul style="list-style-type: none"> • GOPS w Dąbrówce udostępniał informacji o idei wolontariatu, pomocy sąsiedzkiej, współpraca ze szkolnymi kołami wolontariatu, pomoc wolontariuszy w dostarczaniu żywności osobom starszym, niepełnosprawnym.
OPS Marki	<ul style="list-style-type: none"> • Idea wolontariatu realizowana była m.in. przez szkoły prowadzące wolontariat uczniowski. Na terenie miasta funkcjonuje 5 szkół podstawowych. • Ponadto ideę popularyzuje Fundacja Otwarte Serce prowadząca na terenie miasta placówkę wsparcia dziennego typu specjalistycznego Młodzieżowy Klub Socjoterapeutyczny „Otwarte Serce” poprzez prowadzenie zajęć „Akademia wolontariatu” (popularyzacja idei, organizacja wydarzeń przez młodzież), jak również angażowanie wolontariuszy do prac na rzecz Fundacji. W roku sprawozdawczym w ramach zajęć zorganizowano 5 wydarzeń (Dzień Dziecka, 2 koncerty, 1 wystawa, 1 pokaz mody). W ramach programu „Korpus Wsparcia Seniorów” na 2022 OPS Marki zaangażował 1 wolontariusza do pomocy dla 1 uczestnika.
OPS Wołomin	<p>Współpraca OPS w Wołominie z Wolontariuszami w roku 2022 ukierunkowana były na rzecz osób korzystających ze wsparcia i pomocy Ośrodka.</p> <p>W 2022 r. OPS w Wołominie podpisał indywidualne porozumienia z 8 Wolontariuszami, którzy świadczyli pomoc na rzecz osób starszych w miejscu ich zamieszkania, a także pomoc dzieciom z rodzin objętych wsparciem Ośrodka w odrabianiu lekcji. Zadaniem wolontariuszy była organizacja czasu wolnego i przeciwdziałanie osamotnieniu osób objętych pomocą w formie wolontariatu. Osoby objęte wolontariatem zostały wskazane przez pracowników socjalnych jako te, które z uwagi na brak wsparcia ze strony rodziny, osób zaprzyjaźnionych lub osób ze środowiska lokalnego pozostawały osamotnione oraz pozbawione kontaktów społecznych. Wsparcie wolontariuszy pozwoliło na aktywizację osób starszych, rozwijanie ich zainteresowań poprzez rozmowę z wolontariuszami, spacer, robienie zakupów oraz inne formy aktywności, które oferowali wolontariusze w oparciu o indywidualne potrzeby seniorów. Wolontariusze świadczący ww. formy pomocy były to osoby dorosłe, świadczące pomoc po godzinach swojej pracy lub w weekendy. W 2022 r. wolontariusze brali też czynny udział w imprezach o charakterze akcyjnym tj. festyn Dni Wołomina w dniach 04.06.2022 r. – 05.06.2022 r. oraz akcji społecznej „Przemoc narasta gdy milczysz” 09.11.2022 r. organizowana na terenie Galerii Wołomin oraz Szkoły Podstawowej nr 4 w Wołominie, podczas której mieszkańcy mogli uzyskać informacje dotyczące zjawiska przemocy w rodzinie oraz gdzie udać się po pomoc, jakie podjąć działania, gdy jest się świadkiem przemocy.</p>

Źródło: Informacje przesłane przez OPS-y z terenu powiatu wołomińskiego

Działania

1) Podejmowanie i promowanie działań zmierzających do tworzenia podmiotów ekonomii społecznej.

Koordynator: OPS-y

Współrealizator: PCPR, WOZ, organizacje pozarządowe, WSO

Realizacja: 2017-2025

Ekonomia społeczna to sfera aktywności obywatelskiej, która poprzez działalność ekonomiczną i działalność pożytku publicznego służy: integracji zawodowej i społecznej osób zagrożonych marginalizacją społeczną, tworzeniu miejsc pracy, świadczeniu usług społecznych użyteczności publicznej (na rzecz interesu ogólnego) oraz rozwojowi lokalnemu. To działalność o celach głównie społecznych, w ramach której zyski nie podlegają podziałowi, a są przeznaczane na te cele lub na rzecz wspólnoty – w przeciwieństwie do zwykłych przedsiębiorstw, gdzie celem jest maksymalizacja zysku i zwiększenie dochodu właścicieli. Oznacza to, że ekonomia społeczna pozostaje na pograniczu sektora przedsiębiorczości oraz sektora organizacji pozarządowych niedziałających w celu maksymalizacji zysku.

Potrzebę tworzenia podmiotów ekonomii społecznej na terenie powiatu wołomińskiego wskazują również cele działań określone w Strategii 2025. Podmiotami ekonomii społecznej m. in. są: centra

integracji społecznej; kluby integracji społecznej; warsztaty terapii zajęciowej; zakłady aktywizacji zawodowej; spółdzielnie socjalne.

Tabela 30: Podmioty ekonomii społecznej na terenie powiatu wołomińskiego

Gmina	Podmioty ekonomii społecznej na terenie powiatu wołomińskiego			
	KIS	CIS	Spółdzielnie socjalne	WTZ
Wołomin	-	-	-	-
Zielonka	-	-	-	-
Ząbki	-	-	-	1
Marki	-	1	-	-
Radzymin	1	-	-	-
Dąbrówka	-	-	-	-
Kobyłka	-	-	1 ¹⁾	-
Poświętne	-	-	-	-
Tłuszcz	1	-	1	-
Klembów	1	-	-	-
Jadów	-	-	-	-
Strachówka	-	-	-	-
RAZEM	3	1	2	1

1) spółdzielnia została powołana w grudniu 2021r. we współpracy Miasta Kobyłka i Gminy Jadów. Wskazano gminę, na terenie której spółdzielnia ma siedzibę

Źródło: Informacje przesłane przez OPS-y z terenu powiatu wołomińskiego

W 2022 r. na terenie powiatu wołomińskiego działały następujące podmioty ekonomii społecznej:

Centrum Integracji Społecznej w Markach - W 2022 r. na terenie miasta Fundacja Otwarte Serce prowadziła podmiot ekonomii społecznej Centrum Integracji Społecznej, działający na podstawie ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym. CIS był prowadzony w trybie zlecenia realizacji zadania publicznego na podstawie ustawy o działalności pożytku publicznego i wolontariacie. Działania CIS adresowane są do osób bezrobotnych, powyżej 18 roku życia, mieszkających na terenie Marek. CIS oferuje kursy przyuczające do zawodu, szkolenia, warsztaty oraz różnorodne formy wsparcia (pomoc psychologa, pracownika socjalnego, pedagoga, socjoterapeuty, doradcy zawodowego). Liczba uczestników zadania w 2022 r. to 17 osób. Kwota udzielonej dotacji to 180 969,00 zł.

Kluby Integracji Społecznej w Tłuszczu, Radzyminie, Klembowie, dla których podmiotem prowadzącym są ośrodki pomocy społecznej z tych gmin.

Klub Integracji Społecznej w Tłuszczu został utworzony na podstawie zarządzenia Kierownika OPS z dnia 01.06.2011 r., jest wpisany do Rejestru klubów integracji społecznej województwa mazowieckiego pod numerem 6. Klub funkcjonuje w strukturze Ośrodka Pomocy Społecznej w Tłuszczu. Głównym zadaniem KIS jest reintegracja społeczna i zawodowa osób długotrwale bezrobotnych na terenie gminy Tłuszcz oraz korzystających z pomocy społecznej, poprzez działania mające na celu podniesienie kwalifikacji zawodowych, poprawę sytuacji życiowej uczestników oraz ich rodzin. Formuła Klubu ma umożliwić wzrost aktywności życiowej, wyzwolenie się z bierności i uzyskanie narzędzi do samodzielnego radzenia sobie z trudnościami, na jakie napotykają osoby długotrwale bezrobotne. Poza działalnością związaną z aktywizacją społeczną i zawodową KIS jest miejscem spotkań Uniwersytetu Trzeciego Wieku, organizacji pozarządowych, posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego, pełni rolę punktu informacyjnego dla mieszkańców. Zadania Klubu w 2022 roku to przede wszystkim: reintegracja zawodowa i społeczna osób bezrobotnych; prowadzenie poradnictwa psychologicznego i zawodowego; organizowanie działań o charakterze terapeutycznym i edukacyjnym; prowadzenie działalności samopomocowej w zakresie zwiększenia aktywności społecznej integracja działań lokalnej społeczności; opracowywanie i realizacja programów pomocowych; współdziałanie z innymi podmiotami w zakresie realizacji zadań wynikających z procesu reintegracji zawodowej i społecznej uczestników Klubu.

Klub Integracji Społecznej w Radzyminie został utworzony na podstawie zarządzenia Kierownika OPS Nr OPS.015.09.2017 z dnia 21.11.2017 r. i został wpisany do rejestru klubów integracji społecznej województwa mazowieckiego. Od 1 stycznia 2018 r. mieści się przy ul. Falandysza 11/192 w Radzyminie. KIS to jednostka, której celem jest udzielenie pomocy osobom indywidualnym oraz ich rodzinom w odbudowywaniu i podtrzymywaniu umiejętności uczestnictwa w życiu społeczności lokalnej, w powrocie do pełnienia ról społecznych oraz w podniesieniu kwalifikacji zawodowych, jako wartości na rynku pracy. Klub działa na rzecz integrowania się osób o podobnych trudnościach i problemach życiowych. To jednostka pomagająca samoorganizować się ludziom w grupy, podejmować wspólne inicjatywy i przedsięwzięcia w zakresie aktywizacji zawodowej, w tym zmierzające do tworzenia własnych miejsc pracy. Bezpośrednią pieczę nad KIS sprawuje Ośrodek Pomocy Społecznej w Radzyminie. W 2022 roku Klub Integracji Społecznej ze względu na pandemię koronawirusa prowadził swoją działalność w sposób nieciągły. Objął swoim wsparciem 16 osób korzystających z pomocy społecznej zagrożonych ubóstwem, w tym również 1 osobę niepełnosprawną. Sporządzono 16 kontraktów socjalnych, 4 osoby znalazły pracę i nadal pracują. W ramach Klubu uczestnicy korzystali z poradnictwa specjalistycznego: poradnictwo psychologiczne – 96 godzin - prawnik – 96 godzin. Specjaliści pracując z uczestnikami wpływali na ich sferę motywacyjną, podnosili ich samoocenę, pomagali określić i nazwać swoje potrzeby, zainteresowania oraz predyspozycje zawodowe. Pracownik socjalny, motywował i zachęcał zarówno do uczestnictwa w zaoferowanych formach wsparcia, jak również do zmiany postaw życiowych.

Klub Integracji Społecznej w Klembowie prowadzony jest przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Klembowie. Stanowi formę pomocy społecznej polegającą na odbudowywaniu umiejętności uczestnictwa w życiu społeczności lokalnej, w prawidłowym wypełnianiu ról społecznych oraz podnoszeniu kompetencji zawodowych. W 2022 r. KIS realizował m.in. warsztaty wychowawcze oraz indywidualne konsultacje wychowawcze, warsztaty przeciwdziałania zagrożeniom społecznym, konsultacji z doradcą zawodowym (5 rodzin). W siedzibie KIS odbywały się również następujące działania: nieodpłatna pomoc prawna (88 porad prawnych), terapia uzależnień (176 godzin), realizacja zadań z zakresu profilaktyki uzależnień, poradnictwo psychologiczne - 192 godziny, 180 godzin dyżurów przewodniczącej GKRPA, posiedzenia grup roboczych i Zespołu do Spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie (58 posiedzeń grup roboczych, 4 posiedzenia Zespołu oraz 112 godzin konsultacji specjalisty z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie). W Klubie działa grupa wsparcia dla osób doświadczających przemocy w rodzinie, która spotyka się dwa razy w miesiącu (2022 r. odbyły się 24 spotkania, łącznie 72 godziny wsparcia).

Warsztat Terapii Zajęciowej w Ząbkach. Warsztat Terapii Zajęciowej w Ząbkach powstał w 1992 roku przy Wojewódzkim Szpitalu dla Nerwowo i Psychicznie Chorych „Drewnica” w Ząbkach WTZ jest placówką rehabilitacyjną dla osób dorosłych z orzeczonym stopniem niepełnosprawności z powodu choroby psychicznej. Warsztat czynny jest w godzinach 8.00-16.00, przez 5 dni w tygodniu od poniedziałku do piątku. WTZ posiada sześć pracowni terapeutycznych: krawiecką, artystyczną, stolarską, kulinarną, ogrodniczą, komputerową, w miarę potrzeb uczestników organizowane są dodatkowe zajęcia m.in. nauka język angielskiego, sportowe i relaksacyjne. Rehabilitacja w WTZ zmierza do poprawy funkcjonowania psychospołecznego i zawodowego jego Uczestników, poprzez udział w zajęciach w poszczególnych pracowniach, udział w wycieczkach, turnusach rehabilitacyjnych, wydarzeniach kulturalnych, rekreacyjnych oraz poprzez oddziaływania psychoterapeutyczne. Warsztaty Terapii Zajęciowej w Ząbkach lipca 2011 r. prowadzony jest przez Drewnickie Stowarzyszenie Rodzin i Przyjaciół Osób z Zaburzeniami Psychicznymi „Empatia” z Ząbek. Działalność Warsztatu Terapii Zajęciowej finansowana jest z dwóch źródeł: 10 % ze środków powiatu wołomińskiego oraz 90% ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. WTZ może swoim wsparciem objąć jednocześnie 24 osoby.

Spółdzielnia socjalna „Pożytek” w Tłuszczu - Inicjatywa utworzenia przez Gminę Tłuszcz, wspólnie z powiatem wołomińskim podmiotu ekonomii społecznej w postaci spółdzielni socjalnej osób

prawnych, dała początek założeniu Spółdzielni Socjalnej „Pożytek”. Spółdzielnia Socjalna „Pożytek” została powołana 11.04.2017 r. i była pierwszą spółdzielnią socjalną założoną przez osoby prawne w powiecie wołomińskim. Misją spółdzielni jest tworzenie miejsc pracy dla osób bezrobotnych; niepełnosprawnych; zagrożonych wykluczeniem społecznym lub wykluczonych społecznie; mających, z różnych przyczyn, trudności w odnalezieniu się na rynku pracy. Spółdzielnia realizuje ważne ze społecznego punktu widzenia zadania tj.:

- świadczenie usług opiekuńczych i porządkowe dla osób starszych i chorych, samotnych w których zakres wchodzi m.in.: czynności higieniczne; przygotowywanie posiłków; ustalanie
- prowadzenie żłobka „Mali Odkrywcy” w Postoliskach
- usługi remontowe
- wypożyczanie sprzętu specjalistycznego (tj. min. koncentrator tlenu, ciśnieniomierz, kule łokciowe, materac rurowy i inne.).

Spółdzielnia socjalna „Podkowa” gm. Kobyłka i Jadów - W grudniu 2021 roku założono Spółdzielnię Socjalną „Podkowa” z siedzibą w Kobyłce. Powstanie spółdzielni to efekt współpracy dwóch samorządów: Miasta Kobyłka i Gminy Jadów. Celem powołania Spółdzielni Socjalnej jest aktywizacja zawodowa osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, w tym osób niepełnosprawnych i bezrobotnych, a także prowadzenie działalności społecznej i oświatowo-kulturalnej na rzecz osób zatrudnionych w spółdzielni. Jednocześnie spółdzielnia realizuje działania ze sfery pożytku publicznego, zgodnie z ustawą o działalności pożytku publicznego i wolontariacie. Powołanie przez Miasto Kobyłka Spółdzielni Socjalnej PODKOWA jest alternatywną formą m.in. przeciwdziałającą bezrobociu i wsparciu osób niepełnosprawnych. Podstawowy zakres działalności spółdzielni to świadczenie usług opiekuńczych na terenie Miasta Kobyłka oraz w Gminie Jadów. Pozostałe obszary do współpracy będą omawiane pomiędzy samorządami i ewentualnie poszerzane po dokonaniu rejestracji spółdzielni.

C. ZDROWOTNE

1. Cel 1. Rozszerzenie działań w zakresie profilaktyki zdrowotnej i programów zdrowotnych oraz dostępnego i skuteczniejszego leczenia i rehabilitacji.

Działania

1) Poprawa istniejącej bazy placówek służby zdrowia, zwiększenie dostępności do świadczeń zdrowotnych.

Koordinator: WOZ;

Współrealizatorzy: SZPZOZ; gminy

Realizacja: 2017 – 2025

- Kontynuacja i zakończenie realizacji umowy dotacyjnej: Wykonanie węzła cieplnego, przyłącza energetycznego, projektu zamiennego Budynku B Szpitala Matki Bożej Nieustającej Pomocy w Wołominie. Umowa podpisana zgodnie z aktualnymi zapisami w budżecie powiatu i przepisami prawa. Monitorowanie realizacji zadań inwestycyjnych we współpracy z Wydziałem Finansowym.
- Przygotowanie umów dotacyjnych na:
  - remont i modernizację oddziału okulistyki wraz z wyposażeniem meblowym oraz zakupem sprzętu specjalistycznego i aparatury medycznej;
  - remont i modernizację apteki szpitalnej wraz z wyposażeniem meblowym, wymianą dźwigu oraz zakupem sprzętu technicznego i aparatury medycznej;
  - wykonanie zasilania klimatyzacji;

- wykonanie dokumentacji projektowej branżowych projektów wykonawczych zamiennych Budynku B Szpitala;
- zakup wyposażenia meblowego, medycznego i technicznego w budynku B Szpitala;
- zakup sprzętu IT;
- system parkingowy;
- wykonanie nowego przyłącza sieci TRAF0;
- przyłącze do sieci dystrybucyjnej zasilania rezerwowego;
- rozbudowę kompleksu szpitalnego wraz z wykonaniem niezbędnych zadań inwestycyjnych na rzecz Szpitala MBNP – roboty dodatkowe;
- poprawę efektywności energetycznej szpitala (termomodernizacja starego budynku) – zadanie będzie kontynuowane w 2023 r.;
- dofinansowanie budowy Hospicjum dla Dzieci w Wołominie.

Działania

2) *Zwiększenie liczby profilaktycznych programów zdrowotnych (specjalistyczne badania przesiewowe)*

Koordinator: WOZ;

Współrealizator: SZPZOZ

Realizacja: 2017 – 2025

W 2022 r. zostały zrealizowane następujące programy/badania:

– **Program profilaktyki onkologicznej dla kobiet po 35 r.ż.**

Działania profilaktycznej akcji zdrowotnej miały na celu zapobieganie powstawaniu nowotworów piersi i narządów rodnych u kobiety. W czasie akcji przebadano łącznie 100 kobiet. Z przebadanej grupy kobiet 18 pacjentek zostało w trybie pilnym skierowanych na dalsze leczenie.

– **Wczesne wykrywanie chorób ginekologicznych u kobiet po 25 r.ż.**

Celem programu było badanie przesiewowe pacjentek pod względem schorzeń ginekologicznych. Przeprowadzone zostały 2 akcje profilaktyczne. Podczas konsultacji wykonano 110 badań usg transwaginalnych, 110 konsultacji lekarskich oceniających stan pacjentek podczas badania przedmiotowego oraz na podstawie wykonanego badania USG, a także pobrano 110 badań cytologii jako przesiewowych badań w kierunku raka szyjki macicy. Z przebadanych pacjentek 15 % zostało skierowanych na ścieżkę dalszej diagnostyki specjalistycznej.

- Wydział Ochrony Zdrowia i Polityki Społecznej w 2022 r. przystąpił do V Ogólnopolskiego Programu Profilaktyki Czerniaka organizowanego przez Studenckie Koło Naukowe ONKOMA przy Klinice Gastroenterologii Onkologicznej w Narodowym Instytucie Onkologii im. Marii Skłodowskiej-Curie w Warszawie – Państwowym Instytucie Badawczym działając we współpracy z Akademią Czerniaka – sekcją naukową Polskiego Towarzystwa Chirurgii Onkologicznej- edycja 2022/2023. Grupę docelową programu stanowią uczniowie szkół podstawowych oraz szkół ponadpodstawowych. Po skończonych zajęciach uczniowie będą znać złote zasady profilaktyki czerniaka, zdobędą umiejętność przeprowadzenia samobadania skóry czy też różnicowania zmian podejrzanych o charakter nowotworowy ze zwykłymi znamionami na podstawie zasady ABCDE („czerniakowe abecadło”).

Działania

3) *Działania z zakresu promocji zdrowia.*

Koordinator: WOZ;

Współrealizatorzy: SZPZOZ; Gminne placówki POZ

Realizacja: 2017 – 2025

W zakresie **promocji zdrowia i profilaktyki zdrowotnej** zrealizowane zostały niżej wymienione działania poprzez realizację programów zdrowotnych prowadzonych przez Szpital Matki Bożej Nieustającej Pomocy w Wołominie:

- Koordynowanie realizacji programu „**Powiatowa Szkoła Rodzenia**” przez Szpital Matki Bożej Nieustającej Pomocy w Wołominie. Powiatowa Szkoła Rodzenia prowadziła działalność na terenie Szpitala w specjalnie do tego celu zaadoptowanym i wyposażonym pomieszczeniu. Łącznie od 21 lutego do grudnia odbyło się 40 cykli szkoleniowych w grupach od 5 do 9 par – łącznie z zajęć skorzystało 277 par. Pełen cykl szkoleniowy z założenia składał się z 9 spotkań (7 dwugodzinnych i 2 trzygodzinnych), podczas których prezentowane były treści zgodnie z wcześniej opracowanym programem. Każdy cykl szkoleniowy kończono rozdaniem certyfikatów, podpisanych przez Pana Starostę i Dyrektora Szpitala oraz rozdaniem upominków przekazanych przez organ finansujący.
- Wydział Ochrony Zdrowia i Polityki Społecznej w ramach akcji promującej politykę prorodziną pn. „Uśmiech Maluszka”, zawarł umowy darowizny z firmami HIPPI, Medela oraz Italian Fashion. W ramach współpracy, wydział przygotowywał wyprawki zawierające próbki produktów niezbędnych Maluszkowi w pierwszych miesiącach życia.
- Podjęto współpracę z firmą Pelargos Sp. z o.o. Dla Szpitala Matki Bożej Nieustającej Pomocy w Wołominie, pozyskano niebieskie pudełka pn. „SKARB MALUCHA”. Niebieskie Pudełko to zestaw z próbkami produktów przekazanych przez partnerów. Paczki te otrzymują bezpłatnie kobiety po porodzie.
- Koordynowanie realizacji przez Szpital Matki Bożej Nieustającej Pomocy w Wołominie zdrowotnych akcji profilaktycznych pod hasłem „**Edukacja młodzieży i nauczycieli w zakresie udzielania pierwszej pomocy**”. W wybranych powiatowych placówkach oświatowych przeprowadzono zajęcia edukacyjne, mające na celu nauczenie młodzieży jak postępować w sytuacji zagrożenia zdrowia i życia innych osób do czasu przybycia specjalistycznych służb medycznych. Cykl szkoleniowy składał się z części teoretycznej i praktycznej. Część teoretyczna prowadzona była równoległe z prezentacją dotyczącą zasad udzielania pierwszej pomocy w NZK oraz inne stany nagłe. Część praktyczna polegała na zaprezentowaniu uczniom i nauczycielom w praktyce pierwszej pomocy, stosując pomoce w postaci manekinów oraz uwzględniając praktyczne zastosowanie na osobach fizycznie uczestniczących w szkoleniu. Zajęcia odbywały się w halach sportowych w placówkach oświatowych. Łącznie w szkoleniu wzięło udział 378 uczniów.
- Koordynowanie realizacji przez Szpital Matki Bożej Nieustającej Pomocy w Wołominie akcji profilaktycznej poświęconej wczesnej diagnostyce, wykrywaniu i poradnictwie w zakresie chorób układu kostnego pod hasłem „**Wczesne wykrywanie osteoporozy**”. Działania profilaktycznej akcji zdrowotnej miały na celu zapobieganie chorobom i urazom, które mogą być skutkiem niedoboru witaminy D3, poprzez ich wczesne wykrywanie i leczenie, sprawdzenie poziomu witaminy D3 w organizmie pacjentów oraz poradnictwo lekarza ortopedy w kwestii odpowiedniej suplementacji witamin. Programy profilaktyczne odbywały się w różnych gminach powiatu wołomińskiego tj.: Wołomin, Zielonka, Marki, Jadów, Tłuszcz. Łącznie odbyło się 7 akcji w programie profilaktycznym. Wykonano łącznie 425 badań w kierunku Wit. D3 oraz 166 konsultacji lekarskich przez lekarza ortopeda. W trakcie programu 25% osób-uczestników zostało skierowanych do dalszej ambulatoryjnej diagnostyki specjalistycznej. Wyniki badań potwierdziły, że wielu pacjentów ma niski poziom witaminy D3 w swoim organizmie, co wiąże się z przepisaniem odpowiednich leków i suplementów diety oraz wykonaniem kolejnych

- specjalistycznych badań.
- Koordynowanie realizacji przez Szpital Matki Bożej Nieustającej Pomocy w Wołominie działań mających na celu „**Wczesne wykrywanie cukrzycy i chorób metabolicznych**”. Celem programu była promocja zdrowia pod względem prawidłowego sposobu odżywiania. Pacjent podczas całego cyklu akcji miał możliwość skorzystania z pomiaru: hemoglobiny glikowanej, ciśnienia, wagi, wzrostu, BMI przez wyspecjalizowany w danej dziedzinie zespół pielęgniarstwa. Pacjenci ze złymi wynikami badań zostali automatycznie przekierowani do lekarza diabetologa, celem edukacji i podjęcia dalszych działań. Pacjenci w ramach programu korzystali również z wizyt u dietetyka, który badał ich profesjonalnym aparatem do analizy składu ciała, dokonywał pomiaru tkanki tłuszczowej, mięśniowej, zawartości wody w organizmie w procentach i kilogramach, oznaczał BMI. Przeprowadzone zostało 7 akcji w Przychodni Specjalistycznej, mieszczącej się w Szpitalu w Wołominie. Łącznie z wizyt lekarskich skorzystało 101 osób, z edukacji diabetologicznej u pielęgniarki oraz ww. pomiarów skorzystało 300 osób, a z porad dietetyka 50 osób. Badania hemoglobiny glikowanej zostały wykonane dla 508 osób.
  - Koordynowanie realizacji przez Szpital Matki Bożej Nieustającej Pomocy w Wołominie akcji profilaktycznej „**Wczesne wykrywanie chorób sercowo-naczyniowych u pacjentów 40-65 lat**”. Akcja rozpoczynała się konsultacją kwalifikującą pacjenta do przeprowadzenia badań. Podczas wizyty pacjenci mieli możliwość skorzystania z konsultacji lekarskiej wraz z badaniem echa serca i wykonaniem profilu lipidowego, jako badania laboratoryjnego. Akcja miała na celu promocję zdrowia pod względem sercowo-naczyniowym. Wyjaśnienie i diagnostykę takich schorzeń u pacjentów jak: nadciśnienie tętnicze, arytmia, bóle w klatce piersiowej, ewentualną chorobą wieńcową, migotaniem przedsionków, kołataniem serca, astmą oskrzelową, drętwieniem kończyn, niskim ciśnieniem. W programie przebadano 260 osób pod względem konsultacji lekarskiej wraz z wykonaniem badania echa serca, zbadano profil lipidowy 260 osobom, oraz zespół pielęgniarstwa edukował i wydał materiały informacyjne 270 osobom.

Działania

4) *Rozszerzenie i poprawa istniejącej infrastruktury rehabilitacyjnej.*

Koordynator: SZPZOZ;

Współrealizatorzy: WOZ; Gminne placówki POZ

Realizacja: 2017 – 2025

Na terenie powiatu wołomińskiego działają Poradnie Rehabilitacyjne w następujących placówkach:

- Zakład Rehabilitacji przy Szpitalu Matki Bożej Nieustającej Pomocy w Wołominie;
- Centrum Medyczne im. Bitwy Warszawskiej 1920 r w Radzyminie – SPZOZ;
- „ESCU LAP” Sp. z o. o. w Markach – oferuje dodatkowo rehabilitację dzienną oraz rehabilitację dla dzieci;
- Mazowieckie Centrum Psychiatrii „Drewnica” sp. z o. o. oferuje rehabilitację psychiatryczną;
- Centrum Rehabilitacji „Sprawność” w Zielonce;
- NZOZ „Kardio-Med.” w Markach – oferuje dodatkowo rehabilitację dzienną;
- NZOZ Kompleksowa Rehabilitacja Lecznicza w Wołominie oferuje fizjoterapię rehabilitację dzienną;
- NZOZ Reha-Medica – ośrodek dzienny rehabilitacji narządów ruchu dla dzieci; ośrodek rehabilitacji dziennej dla dzieci z zaburzeniami wieku rozwojowego w Wołominie;
- SPZOZ – Miejski Ośrodek Zdrowia w Zielonce;
- NZOZ „Pulmo” Sp z o. o. w Wołominie;
- Rajmedica Sp. z o.o. w Tuszczu;
- Przychodnia Specjalistyczna NZOZ w Urlach – rehabilitacja dzienna.

Placówki te działają zarówno w ramach Narodowego Funduszu Zdrowia jak i odpłatnie. Większość z nich usytuowana jest w zachodniej części powiatu. Zwiększająca się liczba osób niepełnosprawnych jest jednym z powodów, które stanowią fundament do konieczności dalszej budowy infrastruktury rehabilitacyjnej.

2. Cel 2. Zwiększenie zatrudnienia terapeutów rodzinnych i dziecięcych oraz zatrudnienie psychiatry dziecięcego

Działania

1) *Zwiększenie środków na funkcjonowanie Powiatowych Poradni Psychologiczno-Pedagogicznych.*

Realizator: WED

Realizacja: 2017 – 2025

Powiat Wołomiński prowadzi trzy Poradnie Psychologiczno-Pedagogiczne w Tłuszczu, Wołominie i Zielonce oraz Filię w Ząbkach. W stosunku do roku 2021 liczba etatów zatrudnionych osób w Poradniach Psychologiczno-Pedagogicznych zwiększyła się o 4,85 etatów.

W uchwale budżetowej powiatu wołomińskiego na rok 2021 dla poradni psychologiczno-pedagogicznych zaplanowano wydatki w wysokości 6 480 956,00 zł tj. o 857 494,00 zł więcej niż na 2021 rok.

Działania

2) *Zwiększenie zatrudnienia w ramach programów i projektów realizowanych we współpracy gmin, powiatu z organizacjami pozarządowymi.*

Koordinator: PCPR

Współrealizatorzy: WOZ

Realizacja: 2017 – 2025

- W imieniu Powiatu Wołomińskiego, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wołominie i Stowarzyszenie „Szermierka Wołomin” realizował Program „Pomoc obywatelom Ukrainy z niepełnosprawnością” – Moduł II zadanie pn. „Integracja poprzez przyjaźń”. Program realizowany był w terminie 22-28.08.2022 r. oraz 04-14.12.2022 r.

Celem działań była integracja społeczna obywateli Ukrainy z niepełnosprawnością, którzy w związku z konfliktem zbrojnym byli zmuszeni do opuszczenia terytorium swego kraju.

W ramach zadania wsparciem zostało objętych 40 obywateli Ukrainy z niepełnosprawnością (I lub II stopień niepełnosprawności) oraz 18 osób towarzyszących. W ramach programu zrealizowano następujące formy wsparcia:

- 1) zapewnienie miejsca pobytu dopasowanego do niepełnosprawności danej osoby;
- 2) wyżywienie dostosowane do stanu zdrowia;
- 3) prowadzenie zajęć psychologicznych adekwatnych do indywidualnych potrzeb uczestników pobytu m.in. metodą neurofeedback - łącznie zrealizowanych 115 godzin;
- 4) prowadzenie zajęć z fizjoterapeutą odpowiednich do indywidualnych potrzeb uczestników pobytu m. in.: rehabilitacja ruchowa - łącznie zrealizowano 115 godzin;
- 5) prowadzenie indywidualnych ogólnorozwojowych zajęć treningowych, które miały na celu rozwijanie samodzielności oraz ogólne usprawnienie funkcjonowania uczestników, m. in. przy pomocy wykorzystania sprzętu szermierczego oraz sprzętu poprawiającego ogólną sprawność - łącznie 544 godzin.

Realizacja działań pozwoliła na integrację obywateli Ukrainy ze społeczeństwem polskim poprzez wsparcie kształcenia umiejętności radzenia sobie z codziennymi problemami, zdobywanie wiedzy o możliwości aktywne spędzania czasu przez osoby z niepełnosprawnością oraz pomogła w nawiązywaniu relacji międzyludzkich. Podczas trwania programu powstała przyjazna atmosfera, która dała uczestnikom programu poczucie zaufania, bezpieczeństwa, ciepła i radości a osobom towarzyszącym na krótki odpoczynek od codziennych zmagania z niełatwą rzeczywistością.

Program realizowany był ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. Łącznie na realizację zadania wykorzystano kwotę 200 298,46 zł.

- Rada Powiatu Wołomińskiego Uchwałą Nr L-472/2022 z dnia 29.09.2022 r. wyraziła zgodę na przystąpienie powiatu wołomińskiego do realizacji projektu „Opracowanie i pilotażowe wdrożenie mechanizmów i planów deinstytucjonalizacji usług społecznych”, współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Osi Projektowej II Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki i edukacji Działanie 2.8. Rozwój usług społecznych świadczonych w środowisku lokalnym, Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020. Celem projektu deinstytucjonalizacji w powiecie wołomińskim jest kontekst opieki nad osobami starszymi i niesamodzielnymi. Realizacja projektu polega na przesunięciu akcentów z opieki instytucjonalnej, świadczonej w zakładach opieki stacjonarnej w kierunku opieki świadczonej w środowisku lokalnym, z uwzględnieniem licznych instytucji formalnych i nieformalnych. **Realizacja Projektu „Opracowanie i pilotażowe wdrożenie mechanizmów i planów deinstytucjonalizacji usług społecznych” przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wołominie przewidziana jest okresie od 01.09.2022 r. do 31.08.2023 r., a jego ogólna wartość szacowana jest na kwotę 2 398 618,00 zł.**

3. Cel 3. Poprawa warunków życia dla osób z długotrwałą lub ciężką chorobą i ich rodzin.

Działania

1) Rozpoznawanie, diagnozowanie i planowanie działań na rzecz poprawy sytuacji osób z długotrwałą lub ciężką chorobą na terenie gmin.

Koordynatorzy gminni: OPS-y;

Współrealizatorzy: PCPR; WOZ; organizacje pozarządowe

Realizacja: 2017 – 2025

Powiat Wołomiński w 2022 r. kontynuował realizację dwóch inwestycji z zakresu pomocy społecznej: budowę Centrum Opiekuńczo-Mieszkalnego oraz nowej siedziby Środowiskowego Domu Samopomocy. Obie inwestycje zlokalizowane są na terenie przy ul. Poprzecznej 18 w Kobylce, o łącznej powierzchni 7 500 m².

Wartość obu inwestycji wynosi ponad 10 mln złotych, z czego ponad 7 mln zł pokrywa dofinansowanie ze środków zewnętrznych Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych oraz Funduszu Solidarnościowego.

Oficjalne otwarcie obu placówek nastąpiło w 2022 roku.

Środowiskowy Dom Samopomocy, którego siedziba mieściła się do 2021 roku na terenie Powiatowego Urzędu Pracy w Wołominie, zyskał nową przestrzeń i w 2022 r. objął opieką **40 podopiecznych**. Zadaniem ŚDS jest pomoc osobom przewlekle chorującym psychicznie. Praca terapeutyczna skupia się w głównej mierze na szeroko rozumianej poprawie jakości życia uczestników.

Misją **Centrum Opiekuńczo-Mieszkalnego** jest świadczenie usług opiekuńczych i integracja osób ze znacznym i umiarkowanym stopniem niepełnosprawności oraz pomoc w ich usamodzielnieniu i powrocie do aktywności oraz dbanie o jak najlepszą kondycję społeczną, fizyczną i psychiczną.

Centrum przeznaczone jest dla **40 dorosłych osób legitymujących się umiarkowanym bądź znacznym stopniem niepełnosprawności**, w tym dla 10 osób w ramach pobytu całodobowego oraz dla 30 osób w obszarze pobytu dziennego.

Działania

2) *Rozwój systemu usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych.*

Koordynatorzy gminni: OPS-y;

Współrealizatorzy: PCPR; Caritas; PKPS; PCK; agencje opiekuńcze i inne organizacje pozarządowe.

Realizacja: 2017 – 2025

Zasilki stałe

Ośrodki pomocy społecznej udzielały pomocy swoim mieszkańcom w formie usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych oraz różnego rodzaju form wsparcia w formie zasiłków pieniężnych i świadczeń niepieniężnych. Prowadzona była także praca socjalna.

Zasiłek stały przysługuje:

- 1) pełnoletniej osobie samotnie gospodarującej, niezdolnej do pracy z powodu wieku lub całkowitej niezdolności do pracy, jeżeli jej dochód jest niższy od kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej;
- 2) pełnoletniej osobie pozostającej w rodzinie, niezdolnej do pracy z powodu wieku lub całkowicie niezdolnej do pracy, jeśli jej dochód, jak również dochód na osobę w rodzinie są niższe od kryterium dochodowego na osobę w rodzinie.

W 2022 r. gminy wypłaciły zasiłki stałe na łączną kwotę 6 913 020,14 zł dla 1 068 osób.

Zasilki okresowe

Zasiłek okresowy przysługuje w szczególności ze względu na długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, bezrobocie, możliwość utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego:

1. osobie samodzielnie gospodarującej, której dochód jest niższy od kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej;
2. rodziny, której dochód jest niższy od kryterium dochodowego rodziny.

Przyznanie zasiłku okresowego, podobnie jak zasiłku stałego, uzależnione jest od spełnienia kryterium dochodowego. Jego beneficjentem może być osoba samotnie gospodarująca i rodzina. Zasiłek nie może być jednak niższy niż 50 proc. różnicy między kryterium dochodowym osoby samotnie gospodarującej a dochodem tej osoby oraz między kryterium dochodowym rodziny a jej dochodem.

W 2022 r. gminy wypłaciły zasiłki okresowe na łączną kwotę 612 098,00 zł dla 324 osób.

Zasilki celowe

Jest to świadczenie fakultatywne przyznawane na zaspokojenie niezbędnej potrzeby bytowej, a w szczególności na pokrycie części lub całości kosztów zakupu żywności, leków i leczenia, opału, odzieży, niezbędnych przedmiotów użytku domowego, drobnych remontów i napraw w mieszkaniu, a także kosztów pogrzebu.

Osobom bezdomnym i innym osobom nie posiadającym dochodu oraz możliwości uzyskania świadczeń zdrowotnych może być przyznany zasiłek celowy na pokrycie części lub całości wydatków na świadczenia zdrowotne.

Zasiłek celowy może być przyznany również w celu realizacji postanowień kontraktu socjalnego. Wówczas może być wypłacony niezależnie od dochodu, przez okres 2 miesięcy od dnia, w którym osoba objęta kontraktem socjalnym, w trakcie jego realizacji, stała się osobą zatrudnioną.

Zasiłek celowy na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego, świadczenie to może być przyznane osobie albo rodzinie, które poniosły straty w wyniku zdarzenia losowego. W takim przypadku może być przyznany niezależnie od dochodu i może nie podlegać zwrotowi.

Zasiłek celowy na pokrycie wydatków związanych z klęską żywiołową lub ekologiczną, świadczenie to może być przyznane osobie albo rodzinie, które poniosły straty w wyniku klęski żywiołowej lub ekologicznej. W takim przypadku może być przyznane niezależnie od dochodu i może nie podlegać zwrotowi.

Specjalne zasiłki celowe, świadczenie może być przyznane w szczególnie uzasadnionych przypadkach osobie albo rodzinie o dochodach przekraczających kryterium ustawowe w wysokości nieprzekraczającej odpowiednio kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej lub rodziny.

W 2022 r. gminy wypłaciły zasiłki celowe na łączną kwotę 2 714 303,00 zł dla 2 585 osób.

W niższej tabeli przedstawiamy zestawienie dotyczące liczby oraz kwot zasiłków stałych, okresowych oraz specjalnych z podziałem na poszczególne gminy.

Tabela 31 : Liczba osób pobierających zasilki w latach 2021-2022

Gmina	Zasilki stałe				Zasilki okresowe				Zasilki celowe			
	2021		2022		2021		2022		2021		2022	
	Liczba osób	Kwota świadczeń	Liczba osób	Kwota świadczeń	Liczba osób	Kwota świadczeń	Liczba osób	Kwota świadczeń	Liczba osób	Kwota świadczeń	Liczba osób	Kwota świadczeń
Wołomin	341	2 037 659,00	303	2 039 750,00	174	292 050,00	127	220 164,00	1 051	1 044 500,00	869	818 077,00
Zielonka	84	440 411,00	83	479 465,00	17	25 686,00	14	22 908,00	241	133 939,00	144	54 566,00
Ząbki	124	735 819,00	121	741 618,00	52	72 882,00	34	42 038,00	395	310 589,00	239	216 028,00
Radzymin	98	578 643,00	97	681 599,00	26	32 214,00	21	40 116,00	267	150 919,00	173	86 565,00
Dąbrówka	31	180 676,00	25	185 690,00	6	7 775,00	4	5 011,00	47	31 400,00	35	26 157,00
Kobyłka	106	571 626,00	99	617 390,00	65	136 389,00	54	128 166,00	321	549 489,00	293	554 530,00
Poświętne	29	156 125,00	23	151 034,00	5	13 064,00	10	29 456,00	79	35 556,00	38	23 773,00
Tłuszcz	94	573 308,00	92	628 872,00	6	6 327,00	5	5 052,00	170	203 279,00	141	199 598,00
Klembów	36	191 866,00	32	190 789,00	3	9 000,00	10	25 700,00	104	115 415,00	91	105 109,00
Jadów	52	264 240,00	51	308 830,00	15	27 077,00	16	29 767,00	93	52 920,00	69	39 939,00
Strachówka	17	113 400,00	18	128 605,00	8	18 800,00	8	27 500,00	71	49 030,00	58	32 200,00
Marki	116	705 979,00	124	759 378,00	29	42 193,00	21	36 220,00	450	641 975,00	435	557 761,00
RAZEM	1 128	6 549 752,00	1 068	6 913 020,00	406	683 457,00	324	612 098,00	3 289	3 319 011,00	2 858	2 714 303,00

Źródło: Opracowanie własne na podstawie OZPS za 2022 r. przesłanych przez ośrodki pomocy społecznej z terenu powiatu wołomińskiego

Zasiłek pielęgnacyjny przyznaje się w celu częściowego pokrycia wydatków wynikających z konieczności zapewnienia opieki i pomocy innej osoby w związku z niezdolnością do samodzielnej egzystencji. Uprawnienie do zasiłku pielęgnacyjnego przysługuje na: niepełnosprawne dziecko; osoba niepełnosprawna w wieku powyżej 16 roku życia, jeżeli legitymuje się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności; osoba niepełnosprawna w wieku powyżej 16 roku życia legitymującej się orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, jeżeli niepełnosprawność powstała w wieku do ukończenia 21 roku życia osobie, która ukończyła 75 lat. Poniżej prezentujemy w formie tabelarycznej szczegółowe dane dot. świadczeń opiekuńczych.

Tabela 32: Liczba i kwota świadczeń - zasilek pielęgnacyjny – ogółem

Gmina	2017		2018		2019		2020		2021		2022	
	Liczba świadczeń	Kwota w zł	Liczba świadczeń	Kwota w zł	Liczba świadczeń	Kwota w zł	Liczba świadczeń	Kwota w zł	Liczba świadczeń	Kwota w zł	Liczba świadczeń	Kwota w zł
Jadów	1 983	303 399,00	1 930	305 313,00	1930	365 671,00	1860	401 368,00	1 927	415 923,00	1 852	399 736,00
Dąbrówka	2 029	310 284,00	1 983	313 457,00	1994	378 133,00	1983	427 885,00	2 063	445 278,00	2 152	464 488,00
Klembów	2 230	341 190,00	2 292	362 580,00	2483	470 733,00	2636	568 043,00	2 607	562 694,00	2 854	616 008,00
Strachówka	855	130 815,00	825	130 467,00	809	153 375,00	836	180 443,00	856	184 759,00	832	179 578,00
Poświętne	1 568	239 904,00	1 593	251 615,00	1592	302 049,00	1643	354 499,00	1 664	359 153,00	1 695	365 849,00
Tłuszcz	3 973	607 860,00	4 215	666 983,00	4288	812 410,00	4562	981 834,00	4 643	1 001 705,00	4 759	1 027 182,00
Radzymin	5 610	316251,00	6 038	371 611,00	6466	1 221 527,00	6820	1 471 556,00	6 916	1 492 749,00	7 258	1 566 567,00
Zielonka	3 329	509 337,00	3 300	521 300,00	3 381	640 868,00	3636	783 129,00	3 867	833 912,00	4 032	870 260,00
Marki	5 709	873 477,00	5 977	945 273,00	6295	1 193 002,00	6552	1 411 835,00	6 987	1 508 074,00	7 827	1 689 380,00
Kobyłka	4 304	658 512,00	4 569	722 622,00	4966	940 212,00	5075	1 093 722,00	5 367	1 154 716,00	5 524	1 191 592,00
Ząbki	6152	941 256,00	6500	1 027 585,00	6 984	1 319 256,00	7335	1 578 431,00	7 945	1 714 842,00	8 192	1 768 034,00
Wołomin	10 901	1 667853,00	11 174	1 767 466,00	11 558	2 190 192,00	11796	2 545 452,00	12 122	2 616 412,00	12 845	2 722 465,00
Razem	48 643	6 583 887,00	50 396	7 386 272,00	52 746	9 987 428,00	54 734	11 789 197,00	56 964	12 290 217,00	59 822	12 861 139,00

Źródło: Opracowanie własne na podstawie OZPS za 2022 r. przesłanych przez ośrodki pomocy społecznej z terenu powiatu wołomińskiego

Tabela 33: Liczba i kwota świadczeń- zasilek pielęgnacyjny dla niepełnosprawnego dziecka

Gmina	2017		2018		2019		2020		2021		2022	
	Liczba świadczeń	Kwota w zł	Liczba świadczeń	Kwota w zł	Liczba świadczeń	Kwota w zł	Liczba świadczeń	Kwota w zł	Liczba świadczeń	Kwota w zł	Liczba świadczeń	Kwota w zł
Jadów	696	106 488,00	732	115 860,00	753	142 607,00	720	155 405,00	725	156 484,00	687	148 282,00
Dąbrówka	804	123 012,00	743	117 499,00	736	139 472,00	746	160 891,00	803	173 320,00	882	190 371,00
Klembów	831	127 143,00	834	132 028,00	903	170 930,00	997	214 407,00	1 016	219 293,00	1 128	243 468,00
Strachówka	275	42 075,00	270	42 661,00	258	48 900,00	249	53 744,00	261	56 334,00	230	49 643,00
Poświętne	620	94 860,00	618	97 570,00	595	112 935,00	651	140 512,00	674	145 472,00	710	153 246,00
Tłuszcz	1412	216 036,00	1416	224 032,00	1436	271 865,00	1598	343 970,00	1 683	362 819,00	1 757	379 231,00
Radzymin	2067	316 251,00	2350	371 611,00	2512	475 200,00	2841	613 078,00	3 094	667 809,00	3 379	729 323,00
Zielonka	1300	198 900,00	1256	198 012,00	1 181	223 644,00	1241	266 695,00	1 412	304 766,00	1 539	332 178,00
Marki	3152	482 256,00	3610	571 025,00	3847	728 692,00	4007	862 554,00	4 289	925 738,00	4 914	1 060 638,00
Kobyłka	2024	309 672,00	2305	364 165,00	2460	466 178,00	2518	542 857,00	2 710	581 481,00	2 844	613 849,00
Ząbki	2881	440 793,00	3214	508 301,00	3 493	661 774,00	3753	809 237,00	4 083	881 274,00	4 252	917 743,00
Wołomin	4289	656 217,00	4380	692 951,00	4456	844 115,00	4656	1 004 574,00	4 945	1 067 329,00	5 354	1 155 607,00
Razem	20351	3 113 703,00	21 728	3 435 715,00	22 630	4 286 312 zł	23 977	5 167 924,00	25 695	5 542 119,00	27 676	5 973 579,00

Źródło: Opracowanie własne na podstawie OZPS za 2022 r. przesłanych przez ośrodki pomocy społecznej z terenu powiatu wołomińskiego

Tabela 34: Liczba i kwota świadczeń- zasilek pielęgnacyjny dla osoby niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 roku życia o znacznym stopniu niepełnosprawności

Gmina	2017		2018		2019		2020		2021		2022	
	Liczba świadczeń	Kwota w zł	Liczba świadczeń	Kwota w zł	Liczba świadczeń	Kwota w zł	Liczba świadczeń	Kwota w zł	Liczba świadczeń	Kwota w zł	Liczba świadczeń	Kwota w zł
Jadów	561	85 833,00	480	75 954,00	445	84 141,00	421	90 774,00	454	97 991,00	459	99 071,00
Dąbrówka	493	75 276,00	477	75 279,00	506	96144,00	514	110 942,00	531	114 611,00	540	116 554,00
Klembów	668	102 204,00	724	114 511,00	798	151 472,00	808	174 336,00	767	165 549,00	784	169 219,00
Strachówka	219	33 507,00	197	31 147,00	192	36 414,00	204	44 032,00	213	45 974,00	236	50 938,00
Poświętne	386	59 058,00	435	68 566,00	420	79 656,00	413	89 079,00	391	84 393,00	403	86 984,00
Tłuszcz	1180	180 540,00	1331	210 335,00	1293	245 085,00	1379	296 229,00	1 383	298 507,00	1 436	309 946,00
Radzymin	1654	253 062,00	1678	265 065,00	1844	349 379,00	1903	410 461,00	1 810	390 670,00	1 861	401 678,00
Zielonka	843	128 979,00	769	121 490,00	893	169 369,00	975	42 952,00	1 031	221 884,00	1 014	218 862,00
Marki	1284	196 452,00	1141	180 605,00	1284	243 393,00	1256	271 095,00	1 351	291 600,00	1 399	301 960,00
Kobyłka	1144	175 032,00	1117	176 808,00	1223	230 919,00	1241	266 820,00	1 250	269 549,00	1 243	267 581,00
Ząbki	1374	210 222,00	1347	212 814,00	1 498	279 690,00	1588	338 840,00	1 733	374 046,00	1 738	375 130,00
Wołomin	2680	410 040,00	2801	443 100,00	3054	578 525,00	3052	658 618,00	2 961	639 102,00	3 149	679 680,00
Razem	12 486	1 910 205,00	12 497	1 975 674,00	13 450	2 544 187,00	13 754	2 794 178,00	13 875	2 993 876,00	14 262	3 077 603,00

Źródło: Opracowanie własne na podstawie OZPS za 2022 r. przesłanych przez ośrodki pomocy społecznej z terenu powiatu wołomińskiego

Tabela 35: Liczba i kwota świadczeń- zasilek pielęgnacyjny dla osoby, która ukończyła 75 lat

Gmina	2017		2018		2019		2020		2021		2022	
	Liczba świadczeń	Kwota w zł	Liczba świadczeń	Kwota w zł	Liczba świadczeń	Kwota w zł	Liczba świadczeń	Kwota w zł	Liczba świadczeń	Kwota w zł	Liczba świadczeń	Kwota w zł
Jadów	24	3 672,00	24	3 798,00	16	3 014,00	11	2 374,00	16	3 453,00	26	5 612,00
Dąbrówka	36	5 508,00	36	5 697,00	36	6 828,00	36	7 770,00	29	6 259,00	23	4 964,00
Klembów	0	0,00	0	0,00	8	1 537,00	12	2 590,00	11	2 374,00	36	7 770,00
Strachówk	2	306,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Poświętne	13	1 898,00	12	1 899,00	12	2 276,00	12	2 590,00	12	2 590,00	12	2 590,00
Tłuszcz	35	5 355,00	24	3 798,00	24	4 552,00	24	5 180,00	29	6 259,00	56	12 087,00
Radzymin	139	21 267,00	150	23 544,00	119	21 958,00	104	22 446,00	73	15 756,00	23	4 964,00
Zielonka	232	35 496,00	211	33 288,00	180	34 201,00	199	42 952,00	188	40 578,00	170	36 693,00
Marki	109	16 677,00	101	15 956,00	86	16 300,00	87	18 778,00	100	21 584,00	113	24 390,00
Kobyłka	53	8 109,00	68	10 781,00	63	11 996,00	72	15 540,00	72	15 540,00	89	19 210,00
Ząbki	172	26 316,00	156	24 685,00	147	27 863,00	127	27 412,00	113	24 390,00	115	24 822,00
Wołomin	137	20 961,00	112	17 639,00	92	17 407,00	59	12 735,00	48	10 360,00	46	9 929,00
Razem	952	145 565,00	894	141 085,00	783	147 932,00	743	160 367,00	691	149 143,00	709	153 031,00

Źródło: Opracowanie własne na podstawie OZPS za 2022 r. przesłanych przez ośrodki pomocy społecznej z terenu powiatu wołomińskiego

Tabela 36: Liczba i kwota świadczeń- zasilek pielęgnacyjny dla osoby niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 roku życia legitymującej się umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, jeśli niepełnosprawność powstała przed 21 rokiem życia

Gmina	2017		2018		2019		2020		2021		2022	
	Liczba świadczeń	Kwota w zł	Liczba świadczeń	Kwota w zł	Liczba świadczeń	Kwota w zł	Liczba świadczeń	Kwota w zł	Liczba świadczeń	Kwota w zł	Liczba świadczeń	Kwota w zł
Jadów	702	107 406,00	694	109 701,00	716	135 909,00	708	152 815,00	732	157 995,00	680	146 771,00
Dąbrówka	696	106 488,00	727	115 032,00	716	135 689,00	687	148 282,00	700	151 088,00	707	152 599,00
Klembów	731	111 843,00	734	116 041,00	774	146 794,00	819	176 710,00	813	175 478,00	906	195 551,00
Strachówka	359	54 927,00	358	56 659,00	359	68 061,00	383	82 667,00	382	82 451,00	366	78 997,00
Poświętne	549	83 997,00	528	83 580,00	565	107 182,00	567	122 318,00	587	126 698,00	570	123 029,00
Tłuszcz	1 346	205 938,00	1 444	228 818,00	1535	290 908,00	1561	336 455,00	1 548	334 120,00	1 510	325 918,00
Radzymin	1 750	267 750,00	1 860	294 477,00	1991	374 990,00	1972	425 571,00	1 939	418 514,00	1 978	426 932,00
Zielonka	954	145 962,00	1 064	168 510,00	1 127	213 654,00	1221	263 352,00	1 236	266 684,00	1 309	282 535,00
Marki	1 164	178 092,00	1 125	177 687,00	1 078	204 617,00	1202	259 408,00	1 247	269 152,00	1 401	302 392,00
Kobyłka	1 083	165 699	1 079	170 868,00	1 220	231 119,00	1244	268 505,00	1 335	288 146,00	1 348	290 952,00
Ząbki	1 725	263 925 zł	1 783	281 785,00	1 846	349 929,00	1867	402 942,00	2 016	435 132,00	2 087	450 339,00
Wołomin	3 795	580 635 zł	3 881	613 776,00	3 956	750 145,00	4029	869 525,00	4 168	899 621,00	4 296	927 249,00
Razem	14 854	2 272 662,00	15 277	2 416 934,00	15 833	3 008 997,00	16 260	3 508 550,00	16 703	3 605 079,00	17 158	3 703 264,00

Opracowanie własne na podstawie OZPS za 2022 r. przesłanych przez ośrodki pomocy społecznej z terenu powiatu wołomińskiego

Tabela 37: Liczba i kwota świadczeń pielęgnacyjnych

Gmina	2017		2018		2019		2020		2021		2022	
	Liczba świadczeń	Kwota w zł	Liczba świadczeń	Kwota w zł	Liczba świadczeń	Kwota w zł	Liczba świadczeń	Kwota w zł	Liczba świadczeń	Kwota w zł	Liczba świadczeń	Kwota w zł
Jadów	354	496 974,00	373	548 853,00	456	719 021,00	450	822 243,00	508	998 501,00	558	1 178 916,00
Dąbrówka	438	614 299,00	480	704 628,00	494	780 356,00	611	1 110 845,00	732	1 429 523,00	756	1 596 118,00
Klembów	699	979 342,00	715	1 052 463,00	800	1 260 628,00	842	1 528 578,00	862	1 696 589,00	1 000	2 109 906,00
Strachówka	169	237 508,00	177	259 952,00	189	298 765,00	192	351 360,00	180	354 780,00	167	353 873,00
Poświętne	396	555 370,00	419	614 677,00	427	672 272,00	401	723 283,00	483	948 836,00	568	1 194 735,00
Tłuszcz	954	1 337 659,00	1 081	1 590 718,00	1 122	1 774 272,00	1 270	2 309 602,00	1 361	2 659 205,00	1 491	3 139 184,00
Radzymin	1 164	1 610 758,00	1 288	1 900 522,00	1 413	2 223 798,00	1 818	3 292 746,00	1 954	3 832 210,00	2 108	4 455 177,00
Zielonka	669	933 724,00	620	913 576,00	587	927 319,00	712	1 193 696,00	807	1 493 844,00	781	1 595 377,00
Marki	1 432	2 006 906,00	1 569	2 305 172,00	1 593	2 511 642,00	1 696	3 084 397,00	1 843	3 606 015,00	2 082	4 388 836,00
Kobyłka	1 068	1 491 853,00	1 261	1 843 771,00	1 274	2 004 816,00	1 408	2 551 762,00	1 388	2 725 182,00	1 459	3 073 076,00
Ząbki	1 257	1 754 035,00	1 465	2 145 382,00	1 560	2 447 289,00	1 670	3 022 543,00	1 774	3 464 503,00	1 854	3 893 810,00
Wołomin	2 273	3 179 556,00	2 517	3 699 718,00	2 498	3 942 527,00	2 699	4 902 945,00	2 911	5 708 710,00	2 952	6 231 710,00
Razem	10 873	15 197 984,00	11 965	15 678 910,00	12 413	19 562 705,00	13 769	24 894 000,00	14 803	28 917 898,00	15 776	33 210 718,00

Źródło: Opracowanie własne na podstawie OZPS za 2022 r. przesłanych przez ośrodki pomocy społecznej z terenu powiatu wołomińskiego

Tabela 38: Liczba i kwota specjalnych zasiłków opiekuńczych

Gmina	2017		2018		2019		2020		2021		2022	
	Liczba świadczeń	Kwota w zł	Liczba świadczeń	Kwota w zł	Liczba świadczeń	Kwota w zł	Liczba świadczeń	Kwota w zł	Liczba świadczeń	Kwota w zł	Liczba świadczeń	Kwota w zł
Jadów	73	36 729,00	138	72 581,00	166	101 462,00	144	87 660,00	133	81 511,00	82	50 060,00
Dąbrówka	24	12 480,00	34	18 280,00	22	13 640,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Klembów	106	54 397,00	75	40 200,00	85	51 952,00	71	44 020,00	50	31 000,00	36	22 320,00
Strachówka	74	36 230,00	44	21 710,00	49	30 380,00	78	48 136,00	88	54 560,00	77	47 740,00
Poświętne	90	46 037,00	115	61 396,00	84	51 180,00	74	45 281,00	61	37 300,00	54	33 480,00
Thuszcz	128	66 560,00	151	79 996,00	160	97 085,00	121	74 772,00	78	47 580,00	37	22 720,00
Radzymin	123	63 960,00	158	83 891,00	159	98 520,00	102	63 240,00	51	31 620,00	30	18 600,00
Zielonka	56	28 718,00	74	39 480,00	60	36 660,00	82	50 840,00	83	51 020,00	53	32 280,00
Marki	273	138 282,00	184	97 947,00	165	100 952,00	185	114 033,00	180	111 600,00	144	89 280,00
Kobyłka	64	32 665,00	65	34 900,00	95	58 900,00	72	44 640,00	36	22 320,00	34	21 080,00
Ząbki	95	48 819,00	102	54 305,00	106	64 746,00	100	62 000,00	147	90 520,00	95	58 900,00
Wołomin	211	107 541,00	170	88 796,00	194	120 280,00	193	119 100,00	136	84 320,00	112	69 440,00
Razem	1 317	672 418,00	1 310	693 482,00	1 345	825 757,00	1 222	753 722,00	1 043	643 351,00	754	465 900,00

Opracowanie własne na podstawie OZPS za 2022 r. przesłanych przez ośrodki pomocy społecznej z terenu powiatu wołomińskiego

Tabela 39: Liczba i kwota świadczeń opiekuńczych – ogółem

Gmina	2017		2018		2019		2020		2021		2022	
	Liczba świadczeń	Kwota	Liczba świadczeń	Kwota w zł	Liczba świadczeń	Kwota w zł	Liczba świadczeń	Kwota w zł	Liczba świadczeń	Kwota w zł	Liczba świadczeń	Kwota w zł
Jadów	2 410	837 102,00	2 441	926 747,00	2 552	1 186 154,00	2 454	1 311 271,00	2 568	1 495 935,00	2 492	1 628 712,00
Dąbrówka	2 491	937 063,00	2 497	1 036 365,00	2 510	1 172 129,00	2 594	1 538 730,00	2 795	1 874 801,00	2 908	2 060 606,00
Klembów	3 035	1 374 929,00	3 082	1 455 243,00	3 368	1 783 313,00	3 549	2 140 641,00	3 519	2 290 283,00	3 890	2 748 234,00
Strachówka	1 098	404 553,00	1 046	412 129,00	1 047	482 520,00	1 106	579 939,00	1 124	594 099,00	1 076	581 191,00
Poświętne	2 054	841 311,00	2 127	927 688,00	2 103	1 025 501,00	2 118	1 123 063,00	2 208	1 345 289,00	2 317	1 594 064,00
Thuszcz	5 055	2 012 088,00	5 447	2 337 697,00	5 570	2 683 767,00	5 953	3 366 208,00	6 082	3 708 490,00	6 287	4 189 086,00
Radzymin	6 897	2 533 048,00	7 484	2 939 110,00	8 038	3 543 845,00	8 740	4 827 542,00	8 921	5 356 579,00	9 396	6 040 344,00
Zielonka	4 054	1 471 779,00	3 994	1 474 356,00	4 028	1 604 847,00	4 430	2 027 665,00	4 757	2 378 776,00	4 866	2 497 925,00
Marki	7 414	3 018 665,00	7 730	3 348 392,00	8 053	3 805 596,00	8 433	4 610 265,00	9 010	5 225 689,00	1 053	6 167 496,00
Kobyłka	5 436	2 183 030,00	5 895	2 601 293,00	6 335	3 003 928,00	6 555	3 690 124,00	6 791	3 902 218,00	7 017	4 285 748,00
Ząbki	7 504	2 744 110,00	8 067	3 227 272,00	8 650	3 831 291,00	9 105	4 662 974,00	9 866	5 269 865,00	10 141	5 720 744,00
Wołomin	13 385	4 954 950,00	13 861	5 555 980,00	14 250	6 252 999,00	14 688	7 567 497,00	15 169	8 409 442,00	15 909	9 073 615,00
Razem	60 833	23 312 628,00	63 671	23 303 162,00	66 504	30 375 890,00	69 725	37 445 919,00	72 810	41 851 466,00	67 352	46 587 765,00

Źródło: Opracowanie własne na podstawie OZPS za 2022 r. przesłanych przez ośrodki pomocy społecznej z terenu powiatu wołomińskiego

Działania

3) *Analiza orzecznictwa o niepełnosprawności w powiecie wołomińskim.*

Koordynator: WOZ;

Współrealizator: PCPR;

Realizacja: 2017 – 2025

Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Wołominie od 01.01.2022 r. funkcjonuje w strukturze Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Wołominie. Obejmuje swoim zasięgiem gminy: Ząbki, Zielonka, Marki, Wołomin, Kobyłka, Tłuszcz, Radzymin, Klembów, Poświętne, Jadów, Strachówka, Dąbrówka. Orzeczenie o niepełnosprawności wydaje się na wniosek złożony do Powiatowego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności. Zgodnie z właściwością miejscową Zespół przyjmuje mieszkańców Powiatu Wołomińskiego.

Komisje Zespołu orzekają o stopniu niepełnosprawności do celów poza rentowych, ustalając stopnie niepełnosprawności ze względów zdrowotnych i psychospołecznych. Określa się 3 stopnie niepełnosprawności: lekki, umiarkowani i znaczny oraz wskazania dotyczące: zatrudnienia, szkolenia, terapii, zaopatrzenia o sprzęt rehabilitacyjny, korzystania z systemu wsparcia środowiskowego lub opieki innych osób. W zależności od przyznanego stopnia niepełnosprawności osoba posiadająca orzeczenie nabywa określone uprawnienia (np. karta parkingowa, możliwość korzystania z turnusu rehabilitacyjnego, możliwość ubiegania się o dofinansowanie na likwidację barier funkcjonalnych dla indywidualnych osób niepełnosprawnych, ulgi w opłacie za podróż środkami transportu publicznego, ulgi podatkowe np. za zakup leków, rehabilitację, transport).

W 2022 r. odbyło się 330 posiedzeń składu orzekającego, w trakcie których rozpatrzono 3 102 wnioski. W skład zespołu wchodziło 36 członków w tym: przewodniczący, sekretarz, 13 lekarzy, 5 psychologów, 7 pracowników socjalnych, 5 doradców zawodowych oraz 4 pedagogów.

4. Cel 4. Zapobieganie wykluczeniu społecznemu rosnącej liczbie osób niepełnosprawnych oraz podjęcie działań wyrównujących szanse tych osób na pełniejsze funkcjonowanie w społeczności lokalnej.

Działania

1) *Analiza sytuacji w zakresie orzecznictwa o niepełnosprawności dla mieszkańców powiatu wołomińskiego (orzecznictwo: ZUS; PZON; KRUS; MSW; MON; PKP, SW).*

2) *Diagnoza sytuacji w zakresie niepełnosprawności w powiecie wołomińskim.*

Koordynator: PCPR

Współrealizator: WOZ

Realizacja: 2017 – 2025

Z analizy sprawozdania Powiatowego Zespołu do spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Wołominie, dotyczącego liczby osób z niepełnosprawnością w Powiecie Wołomińskim, wynika, że w 2022 roku odnotowano spadek liczby osób zaliczonych do stopnia niepełnosprawności prawomocnym orzeczeniem w porównaniu do roku 2021, zarówno w przypadku osób w wieku 16 lat lub powyżej oraz dzieci poniżej 16 roku życia.

Dane za 2022 r. odbiegają od reguły i zdają się przeczyć wynikom analizy porównawczej. Na podstawie ustawy z dnia 31 marca 2020 r. o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz. U. z 2020 r. poz. 374) przedłużeniu uległa ważność orzeczeń o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności wydawanych przez powiatowe

i wojewódzkie zespoły do spraw orzekania o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności. W związku z powyższym w 2022 r. wydano znacznie mniej orzeczeń niż w latach ubiegłych.

Poniżej przedstawiona została liczba osób zaliczona w 2022 r. do stopnia niepełnosprawności prawomocnym orzeczeniem, z uwzględnieniem przyczyn niepełnosprawności w powiecie wołomińskim.

Tabela 40: Liczba wydanych orzeczeń o niepełnosprawności w latach 2019 – 2022 w powiecie wołomińskim, według przyczyny niepełnosprawności (osoby do 16 roku życia)

Przyczyny niepełnosprawności	2019	2020	2021	2022	Łączna liczba wydanych orzeczeń (2019 r. – 2022 r.)
	Liczba wydanych orzeczeń	Liczba wydanych orzeczeń	Liczba wydanych orzeczeń	Liczba wydanych orzeczeń	
01-U	21	24	14	7	66
02-P	8	10	17	12	47
03-L	29	44	28	33	134
04-O	16	12	11	11	50
05-R	42	64	56	40	202
06-E	23	19	14	12	68
07-S	41	58	48	29	176
08-T	13	15	12	9	49
09-M	17	14	11	15	57
10-N	91	97	60	70	318
11-I	89	87	87	70	333
12-C	180	212	261	249	902
RAZEM	570	656	619	557	2 402

Źródło: Opracowanie własne PCPR na podstawie danych Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności

Najczęstszymi przyczynami wydania orzeczeń o niepełnosprawności osobom do 16 roku życia były schorzenia z tytułu całościowych zaburzeń rozwojowych oznaczone w dokumencie symbolem 12-C, których w okresie 2019 - 2022 **wydano łącznie 902**, co stanowi 37,55 % wszystkich orzeczeń o niepełnosprawności. Drugą grupą, która stanowi częsty powód wydania orzeczenia o niepełnosprawności są schorzenia oznaczone w dokumencie symbolem 11-I (m. in. schorzenia metaboliczne, endokrynologiczne), których **łącznie wydano 333**, co stanowi 13,86 % wszystkich orzeczeń o niepełnosprawności. Trzecią grupą, która stanowi częsty powód wydania orzeczenia o niepełnosprawności są schorzenia neurologiczne (10-N), które stały się przyczyną wydania orzeczenia w **318 przypadkach**, co stanowi 13,24 % wszystkich orzeczeń o niepełnosprawności.

Tabela 41: Liczba osób w wieku 16 i powyżej 16 lat, zaliczonych do stopnia niepełnosprawności prawomocnym orzeczeniem, z uwzględnieniem przyczyny niepełnosprawności w powiecie wołomińskim

Przyczyny niepełnosprawności	2019	2020	2021	2022	Łączna liczba wydanych orzeczeń (2019 r. – 2022 r.)
	Liczba wydanych orzeczeń	Liczba wydanych orzeczeń	Liczba wydanych orzeczeń	Liczba wydanych orzeczeń	
01-U	48	74	36	26	184
02-P	204	257	218	187	866
03-L	126	89	66	64	345
04-O	63	71	49	48	231
05-R	870	830	736	547	2 983
06-E	52	91	52	35	230
07-S	371	395	313	203	1 282
08-T	103	95	80	74	352
09-M	138	142	128	111	519
10-N	615	580	407	494	2 096
11-I	212	219	177	106	714
12-C	36	63	177	66	342
RAZEM	2 838	2 906	2 439	1 961	10 144

Źródło: Opracowanie własne PCPR na podstawie danych Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności

W przypadku osób powyżej 16 roku życia orzeczenia o stopniu niepełnosprawności w latach 2019 – 2022 wydawano najczęściej z powodu schorzeń związanych z układem ruchu (05-R). **Łącznie, w tym czasie wydano 2 983 orzeczenia, co stanowi 29,41% wszystkich orzeczeń o stopniu niepełnosprawności.** Symbolem 05-R określa się upośledzenie narządu ruchu, w tym m.in. wady wrodzone i rozwojowe narządu ruchu, układowe choroby nowotwory narządu ruchu, czy amputacje oraz wiele innych schorzeń w obrębie narządu ruchu, tkanki łącznej, zapalenie stawów, choroby zwyrodnieniowe stawów.

Drugą grupą, która stanowi częsty powód wydania orzeczenia o stopniu niepełnosprawności są schorzenia oznaczone symbolem 10-N. Są to choroby neurologiczne, w tym naczyniopochodny udar mózgu, guzy centralnego układu nerwowego, pourazowa cerebrastenia i encefalopatia, choroby zapalne ośrodkowego i obwodowego układu nerwowego, choroby układu pozapiramidowego, choroby rdzenia kręgowego i inne. **Łącznie wydano 2 096 orzeczeń, co stanowi 20,66% wszystkich orzeczeń o stopniu niepełnosprawności.**

Trzecią grupą, która stanowi częsty powód wydania orzeczenia o stopniu niepełnosprawności są schorzenia oznaczone symbolem 07-S. Są to choroby układu oddechowego i krążenia, w tym m.in. przewlekła obturacyjna choroba płuc (POChP), zakaźne choroby płuc, prowadzące do niewydolności oddechowej, nowotwory płuc i opłucnej, wrodzone i nabyte wady serca, choroba niedokrwienna serca, kardiomiopatie, nadciśnienie tętnicze z powikłaniami i wiele innych. **Łącznie, w tym czasie wydano 1 282 orzeczeń, co stanowi 12,64% wszystkich orzeczeń o stopniu niepełnosprawności.**

Działania

3) *Opracowanie Powiatowego Programu Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych oraz Przestrzegania Praw Osób Niepełnosprawnych na lata następne po 2015 r.*

Realizator: PCPR

Realizacja: 2017 – 2025

Niepełnosprawność, będąca udziałem coraz większej części społeczeństwa i obejmująca wszystkie aspekty funkcjonowania dotkniętego nią człowieka, wymusza podejmowanie różnorodnych działań w celu zapewnienia słabszej części naszego społeczeństwa godnych warunków do życia i rozwoju. Jednym z takich działań jest umożliwienie osobom niepełnosprawnym dostępu do rehabilitacji zawodowej i społecznej, a tym samym pomoc w integracji ze środowiskiem lokalnym. Środki finansowe otrzymywane z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w dużym stopniu pomagają w realizacji w/w celu.

Rada Powiatu Wołomińskiego przyjęła Uchwałę Nr LV-510/2022 z dnia 20 grudnia 2022 r. „Powiatowy Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych w Powiecie Wołomińskim na lata 2022-2025”. Program został opracowany na bazie doświadczeń wynikających z realizacji Programu w latach 2013-2021 oraz bieżącej analizy problematyki osób niepełnosprawnych. Dążenie do poprawy sytuacji osób niepełnosprawnych oraz zmiana społecznego sposobu myślenia i postaw wobec osób z niepełnosprawnościami stanowiło punkt wyjścia do opracowania niniejszego Programu. Program wyznacza kierunki działania powiatowej polityki w obszarze osób z niepełnosprawnościami. Realizacja zadań określonych w Programie uzależniona jest w dużym stopniu od możliwości finansowych jednostek samorządowych i innych podmiotów działających w obszarze osób niepełnosprawnych. Ważną rolę odgrywają również sami adresaci programu, tj. osoby z niepełnosprawnościami i ich rodziny, gdyż od ich aktywnej postawy zależy będzie powodzenie realizacji zamierzonych działań.

Głównym celem programu jest poprawa jakości życia osób niepełnosprawnych i ich rodzin zamieszkałych na terenie Powiatu Wołomińskiego oraz przeciwdziałanie marginalizacji i wykluczeniu

społecznemu osób niepełnosprawnych. W związku z powyższym, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wołominie sporządza stosowną informację roczną z realizacji Programu, którą po akceptacji Rady Powiatu Wołomińskiego przekazuje Wojewodzie Mazowieckiemu. Informacja zamieszczana jest na stronie internetowej Powiatu Wołomińskiego, co umożliwia zapoznanie się z nią szerokiemu kręgowi osób zainteresowanych.

Działania

4) *Realizacja zadań określonych w Powiatowym Programie Promocji Zatrudnienia Osób Niepełnosprawnych.*

Realizator: PUP

Realizacja: 2017 – 2025

Zgodnie z zapisami Powiatowego Programu Promocji Zatrudnienia Osób Niepełnosprawnych na rok 2012, program ten od 2013 roku jest częścią składową Powiatowego Programu Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych, który jest cyklicznie przyjmowany Uchwałą Rady Powiatu Wołomińskiego jako wieloletni program.

Obowiązujący obecnie Powiatowy Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych w Powiecie Wołomińskim na lata 2022-2025 przyjęty został Uchwałą Nr LV-510/2022 Rady Powiatu Wołomińskiego z dnia 20 grudnia 2022 r. W Programie został określony cel operacyjny 4 „**Wyrównywanie szans osób z niepełnosprawnością w dostępie do rynku pracy**”.

W ramach celu operacyjnego przyjęto następujące kierunki działań:

- Promowanie zatrudnienia osób z niepełnosprawnością na otwartym rynku pracy;
- Rozpowszechnianie materiałów promocyjnych i informacyjnych dotyczących zatrudniania osób z niepełnosprawnością;
- Zapewnienie zajęć dotyczących aktywizacji społecznej i zawodowej osób z niepełnosprawnością (indywidualne poradnictwo, trening pracy, kursy zawodowe);
- Wsparcie podmiotów ekonomii społecznej zatrudniających osoby z niepełnosprawnościami;
- Rozwijanie usług pośrednictwa pracy i poradnictwa zawodowego dla osób z niepełnosprawnościami;
- Wspieranie działań na rzecz tworzenia miejsc pracy dla osób z niepełnosprawnościami;
- Przekwalifikowanie zawodowe, podnoszenie kwalifikacji zawodowych osób z niepełnosprawnościami, zgodnie z potrzebami rynku pracy;
- Wspieranie zakładania działalności gospodarczej;
- Organizacja praktyk i staży u potencjalnych pracodawców;
- Udzielanie wsparcia osobom niepełnosprawnym w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym w ramach programu „Aktywny samorząd”;
- Udzielenie wsparcia zatrudnionym osobom niepełnosprawnym w utrzymaniu aktywności zawodowej poprzez zapewnienie opieki dla osoby zależnej (przebywającej w żłobku i przedszkolu) w ramach programu „Aktywny samorząd”.

Realizacja działań w 2022 roku w ramach ww. celu operacyjnego i kierunków działań została opisana w Działaniu 8) *Wsparcie i aktywizacja zawodowa osób niepełnosprawnych.*

Działania

5) *Opiniowanie projektów Programów dotyczących osób niepełnosprawnych.*

Realizator: Społeczna Rada Osób Niepełnosprawnych

Realizacja: 2017 – 2025

Zarządzeniem Starosty Wołomińskiego Nr **120.188.2021 z dnia 8 września 2021 r. powołano Powiatową Społeczną Radę do Spraw Osób Niepełnosprawnych w Wołominie**. Rada jest organem opiniodawczo – doradczym Starosty Wołomińskiego w sprawach osób niepełnosprawnych. W skład Rady weszło 5 osób, przedstawicieli organizacji pozarządowych.

Do zakresu działania Rady należy: inspirowanie przedsięwzięć zmierzających do integracji zawodowej i społecznej oraz realizacji spraw osób niepełnosprawnych; opiniowanie projektów powiatowych programów działań na rzecz osób niepełnosprawnych; ocena realizacji programów oraz opiniowanie projektów uchwał i programów przyjmowanych przez Radę Powiatu pod kątem ich skutków dla osób niepełnosprawnych.

W 2022 roku Rada odbyła 5 posiedzeń. Ze względu na sytuację epidemiologiczną w kraju dwa spotkania Rady odbyły się w formie zdalnej – opiniowanie Uchwał odbyło się drogą elektroniczną. Podczas posiedzeń Rady zaopiniowano projekty uchwał Rady Powiatu Wołomińskiego w sprawie podziału środków PFRON na 2022 r., a także omówiono zagadnienia związane ze sprawami osób niepełnosprawnych w powiecie.

Działania

6) *Realizacja Programu PFRON „Aktywny samorząd”.*

Realizator: PCPR

Realizacja: 2017 – 2025

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wołominie w 2022 r. ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w ramach realizacji pilotażowego programu „Aktywny samorząd” przyznało dofinansowanie w ramach:

Moduł I

Obszar A - likwidacja bariery transportowej

- 1) **Zadanie 1** - pomoc w zakupie i montażu oprzyrządowania do posiadanego samochodu, adresowana do osób z orzeczeniem o niepełnosprawności (do 16 roku życia) lub osób ze znacznym albo umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, z dysfunkcją narządu ruchu.
  - przyznano dofinansowanie dla **6** osób na kwotę **46 055,00 zł**;
- 2) **Zadanie 2** - pomoc w uzyskaniu prawa jazdy, adresowana do osób ze znacznym lub umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, z dysfunkcją narządu ruchu,
  - przyznano dofinansowanie dla **2** osób na kwotę **4 200,00 zł**.

Obszar B - likwidacja barier w dostępie do uczestniczenia w społeczeństwie informacyjnym:

- 1) **Zadanie 1** - pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania, adresowana do osób z orzeczeniem o niepełnosprawności (do 16 roku życia) lub do osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności, z dysfunkcją narządu wzroku lub kończyn górnych;
  - przyznano dofinansowanie dla **17** osób na kwotę **139 735,00 zł**;
- 2) **Zadanie 2** - dofinansowanie szkoleń w zakresie obsługi nabytego w ramach programu sprzętu elektronicznego i oprogramowania;
  - przyznano dofinansowanie dla **3** osób na kwotę **6 000,00 zł**;

- 3) **Zadanie 3** - pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania, adresowana do osób z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, z dysfunkcją narządu wzroku,
  - przyznano dofinansowanie dla **3** osób na kwotę **19 870,0 zł**;
- 4) **Zadanie 4** – pomoc w zakupie sprzętu elektronicznego lub jego elementów oraz oprogramowania, adresowana do osób z orzeczeniem o niepełnosprawności (do 16 roku życia) lub osób ze znacznym lub umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, z dysfunkcją narządu słuchu i trudnościami w komunikowaniu się za pomocą mowy,
  - przyznano dofinansowanie dla **12** osób na kwotę **44 574,00 zł**.

Obszar C - likwidacja barier w poruszaniu się:

- 1) **Zadanie 1** - pomoc w zakupie wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym adresowana do osób z orzeczeniem o niepełnosprawności (do 16 roku życia) lub osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności i dysfunkcją uniemożliwiającą samodzielne poruszanie się za pomocą wózka inwalidzkiego o napędzie ręcznym,
  - przyznano dofinansowanie dla **9** osób na kwotę **115 397,00 zł**;
- 2) **Zadanie 2** - pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego skutera lub wózka inwalidzkiego o napędzie elektrycznym, adresowana do osób z orzeczeniem o niepełnosprawności (do 16 roku życia) lub osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności
przyznano dofinansowanie dla **5** osób na kwotę **16 400,00 zł**;
- 3) **Zadanie 3** - pomoc w zakupie protezy kończyny, w której zastosowano nowoczesne rozwiązania techniczne, tj. protezy co najmniej na III poziomie jakości, adresowana do osób ze stopniem niepełnosprawności,
  - przyznano dofinansowanie dla **9** osób na kwotę **198 920,00 zł**;
- 4) **Zadanie 5** - pomoc w zakupie skutera inwalidzkiego o napędzie elektrycznym lub oprzyrządowania elektrycznego do wózka ręcznego, adresowana do osób z orzeczeniem o niepełnosprawności (do 16 roku życia) lub osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności, z dysfunkcją narządu ruchu powodującą problemy w samodzielnym przemieszczaniu się i posiadających zgodę lekarza specjalisty na użytkowanie przedmiotu dofinansowania,
  - przyznano dofinansowanie dla **5** osób na kwotę **34 912,00 zł**.

Obszar D - pomoc w utrzymaniu aktywności zawodowej poprzez zapewnienie opieki dla osoby zależnej (dziecka przebywającego w żłobku lub przedszkolu albo pod inną tego typu opieką), adresowana do osób ze znacznym lub umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, którzy są przedstawicielem ustawowym lub opiekunem prawnym dziecka;

- przyznano dofinansowanie dla **12** osób na kwotę **39 729,00 zł**.

Moduł II - pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym, adresowana do osób ze znacznym lub umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, pobierających naukę w szkole wyższej lub szkole policealnej lub kolegium, a także do osób mających przewód doktorski otwarty poza studiami doktoranckimi.

- przyznano dofinansowanie dla **104** osób na kwotę **372 052,00 zł**.

Program „Pomoc obywatelom Ukrainy z niepełnosprawnością” – Moduł II

W imieniu Powiatu Wołomińskiego, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wołominie i Stowarzyszenie „Szermierka Wołomin” zrealizowano Program „Pomoc obywatelom Ukrainy z niepełnosprawnością” – Moduł II zadanie pn. „Integracja poprzez przyjaźń”. Program realizowany był w terminie 22-28.08.2022 r. oraz 04-14.12.2022 r. Celem działań była integracja społeczna obywateli Ukrainy z niepełnosprawnością, którzy w związku z konfliktem zbrojnym byli zmuszeni do opuszczenia terytorium swego kraju.

W ramach zadania wsparciem zostało objętych **40** obywateli Ukrainy z niepełnosprawnością (I lub II stopień niepełnosprawności) oraz 18 osób towarzyszących. W ramach programu zrealizowano następujące formy wsparcia:

- zapewnienie miejsca pobytu dopasowanego do niepełnosprawności danej osoby;
- wyżywienie dostosowane do stanu zdrowia;
- prowadzenie zajęć psychologicznych adekwatnych do indywidualnych potrzeb uczestników pobytu m.in. metodą neurofeedback – łącznie zrealizowanych 115 godzin;
- prowadzenie zajęć z fizjoterapeutą odpowiednich do indywidualnych potrzeb uczestników pobytu m. in.: rehabilitacja ruchowa – łącznie zrealizowano 115 godzin;
- prowadzenie indywidualnych ogólnorozwojowych zajęć treningowych, które miały na celu rozwijanie samodzielności oraz ogólne usprawnienie funkcjonowania uczestników, m.in. przy pomocy wykorzystania sprzętu szermierczego oraz sprzętu poprawiającego ogólną sprawność – łącznie 544 godzin.

Program był w 100% realizowany ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. Łącznie na realizację zadania wykorzystano kwotę **200 298,46 zł**.

Działania

7) *Wsparcie osób niepełnosprawnych z środków PFRON w postaci dofinansowań: WTZ; turnusów rehabilitacyjnych; pomoc indywidualna (sprzęt rehabilitacyjny, bariery).*

8) *Wsparcie i aktywizacja zawodowa osób niepełnosprawnych;*

Realizator: PCPR

Realizacja: 2017 – 2025

W 2022 r. Powiat Wołomiński otrzymał z PFRON środki finansowe na realizację zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej w wysokości **2 635 187,00 zł** (wykorzystano 2 635 185,80 zł). Rada Powiatu Wołomińskiego dokonała podziału środków PFRON Uchwałą Nr XLIV-434/2022 Rady Powiatu Wołomińskiego z dnia 31.03.2022 r. w sprawie określenia podziału środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, przyznanych powiatowi wołomińskiemu według algorytmu, na realizację zadań z zakresu rehabilitacji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych w 2022 roku, zmienioną uchwałą Nr LI-478/2022 Rady Powiatu Wołomińskiego z dnia 27.10.2022 r., Uchwałą Nr LIII-497/2022 Rady Powiatu Wołomińskiego z dnia 24.11.2022 r. oraz Uchwałą Nr LV- 511/2022 Rady Powiatu Wołomińskiego z dnia 20.12.2022 r. Otrzymane środki zostały podzielone:

1) Zadania z zakresu **rehabilitacji społecznej** realizowane przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w wysokości **2 428 774,90 zł**, (wykorzystano 2 428 773,70 zł), w tym na :

- dofinansowanie kosztów działalności Warsztatu Terapii Zajęciowej (art. 35 ust.1 pkt.8) kwota **621 504,00 zł** (24 uczestników WTZ, zadanie zlecone do realizacji przez Drewnickie Stowarzyszenie Rodzin i Przyjaciół Osób z Zaburzeniami Psychicznymi „Empatia”);
- dofinansowanie na realizację wymienionych zadań w art. 35 a ust.1 pkt.7 ustawy wydatkowana kwota **1 807 270,90 zł** (wykorzystano 1 807 269,70 zł), w tym na :
  - ✓ dofinansowanie do zakupu sprzętu rehabilitacyjnego oraz środków pomocniczych i przedmiotów ortopedycznych. Wyplacono dofinansowanie w wysokości **776 422,49 zł dla 302 osób, w tym dla 2 osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą.**
  - ✓ dofinansowanie do turnusu rehabilitacyjnego. Przyznano dofinansowanie dla 312 osób (wraz z opiekunami) na kwotę: 458 734,00 zł w tym skorzystało

z dofinansowania **266 osób** na kwotę **392 225,00 zł**, a 46 osób zrezygnowało z dofinansowania.

- ✓ dofinansowanie do likwidacji barier architektonicznych i technicznych oraz w komunikowaniu się. Wyplacono dofinansowanie w wysokości **614 997,07 zł dla 169 osób**.
- ✓ dofinansowanie do sportu, kultury, turystyki i rekreacji osób niepełnosprawnych. Wyplacono dofinansowanie w wysokości **14 425,14 zł dla 2 organizacji** (w zorganizowanych imprezach oraz wycieczkach wzięło udział 52 osoby).
- ✓ dofinansowanie do usługi tłumacza języka migowego lub tłumacza przewodnika. Zawarto umowy z 3 wnioskodawcami na kwotę 11 000,00 zł; wyplacono dofinansowanie w kwocie **9 200,00 zł**.

2) Zadania z zakresu **rehabilitacji zawodowej** realizowane przez Powiatowy Urząd Pracy w kwocie **206 412,10 zł** (wykorzystano **206 412,10 zł**), w tym na:

- zwrot kosztów w wyposażenia stanowisk pracy (art. 26e ustawy) na kwotę **41 986,00 zł; wyplacono dofinansowanie dla 1 osoby;**
- dofinansowanie do oprocentowanego kredytu bankowego (art. 13 ustawy) na kwotę **155 800 zł; wyplacono dofinansowanie dla 1 osoby;**
- dofinansowanie środków na podjęcie działalności gospodarczej, rolniczej albo wniesienie wkładu do spółdzielni socjalnej (art. 12a ustawy) na kwotę **159 000,00 zł; wyplacono dofinansowanie dla 4 osób.**

W Powiatowym Urzędzie Pracy w Wołominie w 2022 r. zarejestrowało się **246 osób** niepełnosprawnych, **z czego 152 to osoby ze znacznym lub umiarkowanym stopniem niepełnosprawności**. Indywidualny plan działania został przygotowany dla 216 osób niepełnosprawnych.

W roku sprawozdawczym:

- **15** osób niepełnosprawnych skorzystało z poradnictwa zawodowego;
- **83** osoby z niepełnosprawnością podjęły zatrudnienie i zostały wyłączone z ewidencji urzędu;
- **1** osoba z niepełnosprawnością odbyła szkolenie indywidualne;
- **1** osoba z niepełnosprawnością podjęła studia podyplomowe;
- **10** osób z niepełnosprawnością odbyło staż;
- **3** osoby podjęły zatrudnienie w ramach refundacji wyposażenia stanowiska pracy osoby niepełnosprawnej;
- **1** osoba z niepełnosprawnością podjęła zatrudnienie w ramach prac interwencyjnych;
- **6** osób z niepełnosprawnością podjęło prace społecznie użyteczne;
- **1** osoba z niepełnosprawnością realizowała umowę dotyczącą dofinansowania do oprocentowania zaciągniętego kredytu na kontynuowanie działalności gospodarczej;
- **5** osób z niepełnosprawnością skorzystało z dofinansowania na otwarcie działalności gospodarczej;

Działania

9) *Ograniczenie procesu marginalizacji osób niepełnosprawnych*

10) *Poprawa jakości życia osób z niepełnosprawnością*

Koordinator: PCPR

Współrealizatorzy: PUP; WOZ; OPS-y; organizacje pozarządowe

Realizacja: 2017 – 2025

- Prowadzenie zajęć rehabilitacyjnych i terapeutycznych dla osób niepełnosprawnych ruchowo

i intelektualnie w Klubie „Muminki” - **skorzystało 12 osób; kwota środków własnych - 177 443,56 zł oraz kwota dofinansowania z Powiatu Wołomińskiego - 45 000,00 zł.**

- Realizowanie zadań w zakresie rehabilitacji społecznej w Domach Pomocy Społecznej w formie terapii zajęciowej: artterapii (zajęcia plastyczne), biblioterapii (czytanie książek), ludoterapii (zajęcia świetlicowe, pikniki, gry i zabawy), muzykoterapii (terapia śpiewem), silwoterapii (kontakt z drzewami i przyrodą), ergoterapii (terapia pracą, zajęcia manualne), kinezyterapii (ćwiczenia usprawniające), filmoterapii (terapia filmami fabularnymi, przyrodniczymi itp.), rehabilitacji leczniczej.
- Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Koło Pomocy Dzieciom i Młodzieży Niepełnosprawnej w Ząbkach prowadzi zajęcia ukierunkowane na poprawę jakości życia osób z niepełnosprawnością intelektualną takich jak: rehabilitacja ruchowa, logopedia, zajęcia z psychologiem, zajęcia muzyczno-teatralne, plastyczno-twórcze, fotograficzne, komputerowe - **skorzystało 38 osób.** Zajęcia realizowane były dzięki dotacjom z: Powiatu Wołomińskiego - „Rehabilitacja oraz integracja osób niepełnosprawnych” – kwota **36 000,00 zł**, oraz Miasta Ząbki „Prowadzenie pozaszkolnej świetlicy edukacyjno- terapeutycznej” – kwota **31 000,00 zł.**
- Powołanie **Pełnomocnika do spraw osób niepełnosprawnych**, który udziela pomocy w realizacji uprawnień osób niepełnosprawnych z terenu powiatu wołomińskiego. Pełnomocnik współpracuje m.in. z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, Wydziałem Ochrony Zdrowia i Polityki Społecznej w zakresie kształtowania właściwych postaw społecznych wobec osób niepełnosprawnych poprzez promocję i popularyzację problemów, potrzeb i ogółu spraw związanych z niepełnosprawnością.
- Zorganizowanie **I Wołomińskiej Konferencji Integracji Osób Niepełnosprawnych** skierowanej do podmiotów działających na rzecz osób niepełnosprawnych z terenu powiatu wołomińskiego.
- Otwarcie **Powiatowego Centrum Opiekuńczo-Mieszkalnego w Kobylce** – **skorzystały 33 osoby.**
- Realizacja budowy Centrum Opiekuńczo-Mieszkalnego w Tłuszczu przy ul. Szerokiej, gdzie będą świadczone usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze dorosłym osobom niepełnosprawnym realizowane w ramach pobytu dziennego i całodobowego.

Działania

11) Zwiększenie powierzchni archiwalnej w Powiatowym Zespole ds. Orzekania Niepełnosprawności.

Realizator: WOZ;

Realizacja: 2017 – 2025

Działanie zostało zrealizowane w grudniu 2016 roku, w ramach którego w wykonano remont pomieszczeń Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności. W wyniku tych działań, kosztem ograniczenia powierzchni poczekalni, powstało nowe pomieszczenie archiwalne o powierzchni ok. 12 m², które pozwala na przechowanie indywidualnej dokumentacji personalno-medycznej dla ok. 12 000 osób.

Z dniem 1 stycznia 2022 r. Uchwałą Nr XXXVII-361/2021 Rady Powiatu Wołomińskiego nastąpiło włączenie Powiatowego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w strukturę organizacyjną Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Wołominie.

Działania

12) Zwiększenie dostępu do leczenia, opieki, rehabilitacji medycznej oraz usług opiekuńczych i pielęgnacyjnych osób niepełnosprawnych.

Koordynator: SZPZOZ (opieka medyczna);

Koordynatorzy gminni: OPS-y (usługi opiekuńcze);

Współrealizatorzy: WOZ; PCPR; organizacje pozarządowe.

Realizacja: 2017 – 2025

- Organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych realizowanych w miejscu zamieszkania jest zadaniem własnym gminy o charakterze obowiązkowym. Usługi opiekuńcze obejmują pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zalecaną przez lekarza pielęgnację oraz, w miarę możliwości, zapewnienie kontaktów z otoczeniem. Specjalistyczne usługi opiekuńcze są to usługi dostosowane do szczególnych potrzeb wynikających z rodzaju schorzenia lub niepełnosprawności, świadczone przez osoby ze specjalistycznym przygotowaniem zawodowym. Pomoc społeczna w formie usług opiekuńczych lub specjalnych usług opiekuńczych przysługuje osobie samotnej, lub w rodzinie, która z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymaga pomocy innych osób, a jest jej pozbawiona lub osoby bliskie nie mogą takiej pomocy zapewnić. Usługi opiekuńcze przyznawane są decyzją administracyjną, zawierającą ilość godzin oraz odpłatność, wydawaną na podstawie wywiadu środowiskowego przeprowadzonego w miejscu zamieszkania. Pracownik socjalny sporządza plan pomocy określając w jej ramach rodzaje oraz ilość godzin tygodniowo dla każdej osoby korzystającej z pomocy w formie usług opiekuńczych.

W 2022 roku gminy z terenu powiatu wołomińskiego zapewniły usługi opiekuńcze dla 386 osób.

Tabela 42: Liczba osób korzystająca z usług opiekuńczych

Jednostka terytorialna	Liczba osób korzystających z usług opiekuńczych						Liczba osób korzystających z usług specjalistycznych opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi					
	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Jadów	12	13	22	22	21	17	1	1	1	0	0	0
Dąbrówka	6	5	8	8	8	0	2	2	1	1	1	0
Klembów	12	11	12	9	11	11	1	1	1	0	0	0
Strachówk	7	7	8	8	5	7	1	1	0	0	0	0
Poświętne	0	0	2	5	6	5	1	1	0	0	0	0
Tłuszcz	46	42	54	47	52	39	5	8	10	8	8	8
Radzymin	15	20	24	20	14	15	2	1	2	2	0	0
Zielonka	24	24	33	26	26	26	1	1	1	0	0	0
Marki	35	43	59	50	48	59	5	4	4	3	5	3
Kobyłka	41	46	60	48	53	52	8	6	3	3	5	3
Ząbki	21	28	30	32	28	23	1	2	1	1	1	3
Wołomin	136	144	144	126	134	132	16	14	7	7	3	3
Razem	355	383	456	401	406	386	44	42	31	27	23	20

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Ocen zasobów pomocy społecznej 2017-2022 r.

Pomoc w formie usług opiekuńczych udzielana była w zakresie i wymiarze dostosowanym do indywidualnych potrzeb każdej osoby ubiegającej się o tego typu pomoc.

W gminie Tłuszcz, Marki, Kobyłka, Ząbki i Wołomin w 2022 roku realizowane były również specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

W 2022 roku gminy z terenu powiatu wołomińskiego zapewniły specjalistyczne usługi opiekuńcze dla 20 osób.

- Miasto Zielonka uczestniczy (jako partner) w projekcie realizowanym przez M. St. Warszawa w partnerstwie z dziewięcioma innymi gminami (Grodzisk Mazowiecki, Jabłonna, Karczew, Legionowo, Marki, Pruszków, Raszyn, Wieliszew, Żyrardów), we współpracy z warszawskimi ośrodkami pomocy społecznej, Centrum Usług Społecznych "Społeczna Warszawa", Stołecznym Centrum Opiekuńczo-Lecznym oraz 14 warszawskimi domami pomocy społecznej. Głównym celem projektu „Budowa i wdrożenie zintegrowanego systemu wsparcia usług

opiekuńczych opartego na narzędziach TIK na terenie Warszawskiego Obszaru Funkcjonalnego (E-Opieka)" jest nie tylko poprawa jakości życia osób korzystających z usług opiekuńczych ale i wspieranie dalszej digitalizacji usług obszaru pomocy społecznej. W ramach programu zostanie utworzony i wdrożony system zarządzania usługami opiekuńczymi, integrujący wszystkie działania począwszy od wydania decyzji administracyjnej, przez elektroniczne ewidencjonowanie świadczonych usług, na rozliczeniach odpłatności kończąc. Warto zaznaczyć, iż dostęp do niektórych funkcji systemu będą posiadać świadczeniobiorcy lub ich rodziny.

Drugim elementem wdrożonym w ramach projektu będzie system teleopieki. Usługa polegać będzie na monitorowaniu świadczeniobiorcy w miejscu zamieszkania przy pomocy urządzeń elektronicznych tj. opaski monitorujące funkcje życiowe, czujniki gazu, czujniki czadu. Zgodnie z założeniami, w przypadku zagrożenia urządzenia zintegrowane z systemem wyślą sygnał do centrum reagowania.

W roku 2022 pracownicy Ośrodka Pomocy Społecznej uczestniczyli w szeregu spotkań, szkoleń oraz testów tworzonego systemu. Ostateczny termin wdrożenia projektu zaplanowano na rok 2023.

D. SYTUACJA DZIECI I MŁODZIEŻY

1. Cel 1. Przeciwdziałanie zachowaniom dysfunkcyjnym (samookaleczenia, zażywanie dopalaczy, cyberprzemoc, nieletnie matki, uzależnienie od komputera, telefonu) – wśród uczniów gimnazjów oraz młodszych dzieci.

Działania

- 1) Organizacja cykli szkoleń, wykładów dla rodziców i nauczycieli szkół i gimnazjów, szkół średnich;*
- 2) Działania profilaktyczne w ramach programów i projektów realizowanych we współpracy z organizacjami pozarządowymi.*

Koordinator: PP-P,

Współrealizatorzy: WOZ, WED; gminy powiatu wołomińskiego; KBPN.

Realizacja: 2017 – 2025

Na terenie powiatu wołomińskiego działają następujące poradnie psychologiczno - pedagogiczne:

1. Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Tłuszczu, ul. Kościelna 1A;
2. Poradnia Psychologiczno- Pedagogiczna w Wołominie, ul. Legionów 85;
3. Poradnia Psychologiczno- Pedagogiczna w Zielonce, ul. Inżynierska 1 i jej filia w Ząbkach.

W 2022 r. Poradnie Psychologiczno- Pedagogiczne przeprowadziły prelekcje dla rodziców i nauczycieli mające na celu uświadomienie osób zajmujących się opieką i wychowaniem dzieci i młodzieży zagrożeń płynących z internetu i gier komputerowych, ryzykiem i objawami uzależnienia od komputera, telefonu, używek. Poradnie podjęły działania mające na celu zapobieganie zachowaniom dysfunkcyjnym wśród dzieci i młodzieży.

Pomoc realizowana jest w różnych formach: indywidualnych lub grupowych zajęć terapeutycznych oraz zajęć warsztatowych i programów profilaktycznych dla rodziców, dzieci i młodzieży; terapii rodziny; grup wsparcia; prowadzenia mediacji; interwencji kryzysowej; warsztatów; porad i konsultacji; wykładów i prelekcji; działalności informacyjno-szkoleniowej; udziału w zebraniach rad pedagogicznych.

W ramach swoich działań/zadań Poradnie psychologiczno - pedagogiczne realizują bardzo szeroki program profilaktyki z uwzględnieniem tematów dotyczących przemocy szkolnej, rówieśniczej, medialnej, itp.

Poradnia Psychologiczno- Pedagogiczna w Zielonce zorganizowała w 2022 r.:

- „Psychoedukacja, techniki” – warsztaty antystresowe dla uczniów kl. VII SP Nr 5 w Ząbkach – skorzystało 38 osób;
- „Moje zdrowie psychiczne „ – warsztaty psychoedukacyjne dla uczniów kl. VII SP Nr 5 w Ząbkach – skorzystało 100 osób;
- „Moje zdrowie psychiczne „ – warsztaty psychoedukacyjne dla uczniów kl. VII SP Nr 4 w Markach – skorzystało 20 osób;
- Warsztaty rozwijające umiejętności współpracy i komunikacji dla uczniów kl. VII SP Nr 1 w Markach – skorzystało 17 osób;
- Warsztaty profilaktyczne „Sieciaki” dla uczniów kl. II i III – skorzystało 60 osób.

Poradnia Psychologiczno- Pedagogiczna w Wołominie zorganizowała w 2022 r.:

- Zajęcia Integrujące dla uczniów szkół podstawowych (28 realizacji) – skorzystało 535 osób;
- Zajęcia Integrujące dla uczniów szkół ponadpodstawowych (9 realizacji) – skorzystało 204 osoby;
- Zajęcia Przeciwdziałanie Przemocy dla szkół podstawowych (42 realizacje) – skorzystało 825 osób;
- Zajęcia Przeciwdziałanie Przemocy dla szkół ponadpodstawowych (2 realizacje) – skorzystało 48 osób;
- Zajęcia Zdrowie Psychiczne (samookaleczenia, depresja, emocje, relacje) dla szkół podstawowych (16 realizacji) – skorzystało 680 osób;
- Zajęcia Profilaktyka Uzależnień dla szkół podstawowych (5 realizacji) – skorzystały 372 osoby;
- Zajęcia Profilaktyka Uzależnień dla szkół ponadpodstawowych (23 realizacje) – skorzystało 426 osób;
- Zajęcia dla rodziców „Jak pomóc dziecku poradzić sobie z konfliktem” skorzystało 7 osób;
- Warsztaty wychowawcze (przedszkole) – skorzystało 11 osób;
- Warsztaty umiejętności wychowawczych (3 edycje) – skorzystały 42 osoby;
- Przeprowadzono 832 porady.

Poradnia Psychologiczno- Pedagogiczna w Tłuszczu zorganizowała w 2022 r.:

Prelekcje i spotkania dla rodziców i nauczycieli:

- „Depresja i samookaleczanie się – Kiedy zmiany w zachowaniu dziecka są niepokojące?” prelekcja dla nauczycieli i rodziców w SP im. Polskiej Organizacji Wojskowej w Ostrówku – skorzystało 21 osób;
- „Depresja i samookaleczanie się – Kiedy zmiany w zachowaniu dziecka są niepokojące?” prelekcja dla nauczycieli i rodziców w SP im. Jana Pawła II w Woli Raszowskiej – skorzystało 25 osób;
- „Depresja i samookaleczanie się – Kiedy zmiany w zachowaniu dziecka są niepokojące?” prelekcja dla nauczycieli i rodziców w SP im. Jana Twardowskiego w Strykach – skorzystało 15 osób.

Warsztaty dla uczniów:

- Zajęcia profilaktyczne w ramach ogólnopolskiej kampanii społecznej „Bądź kumplem. Nie dokuczaj” – dla uczniów klas IV-VI w SP w Kruszu, SP w Woli Raszowskiej, SP w Strykach – skorzystało 114 osób;
- Zajęcia profilaktyczne w ramach ogólnopolskiej kampanii społecznej „Bądź kumplem. Nie dokuczaj” – uczniowie klas II-III SP w Tłuszczu i SP w Woli Raszowskiej – skorzystały 94 osoby;
- „Internet bez hejtu” – zajęcia dla uczniów klas IV-VI SP w Woli Raszowskiej, SP W Strykach, SP w Kozłach, SP w Dobczyniu – skorzystały 222 osoby;

- Ogólnopolski projekt edukacyjny – „Covidowe zdrowe love” – zajęcia dla uczniów klas I- III SP w Woli Rasztowskiej i oddział przedszkolny – skorzystały 52 osoby;
- „Zagrożenia płynące z cyberprzestrzeni” – zajęcia dla uczniów VI-VIII SP w Strykach – skorzystało 99 osób;
- „Warsztaty na temat przemocy psychicznej i fizycznej” dla uczniów klas IV-VIII w Tłuszczu – skorzystały 62 osoby;
- Warsztaty dla młodzieży prowadzone przez doradcę zawodowego z Poradni związane z wyborem kierunku kształcenia i zawodu oraz planowania kariery zawodowej – skorzystały 54 osoby.

Zestawienie udzielonej pomocy psychologiczno-pedagogicznej przez poszczególne Poradnie przedstawia się w następujący sposób:

Tabela 43: Zestawienie udzielonej pomocy psychologiczno-pedagogicznej przez poszczególne Poradnie 2021-2022

Poradnia	Liczba wydanych orzeczeń 2021	Liczba wydanych orzeczeń 2022	Liczba wydanych opinii 2021	Liczba wydanych opinii 2022	Liczba diagnoz 2021	Liczba diagnoz 2022	Liczba badań przesiewowych 2021	Liczba badań przesiewowych 2022	Liczba innych konsultacji 2021	Liczba innych konsultacji 2022
Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Wołominie	436	501	949	1105	3635	4308	50	29	1 100	1710
Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Tłuszczu	104	150	342	381	1284	1795	52	266	3 063	291
Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Zielonce	476	582	1218	1337	2343	2757	150	169	408	966
Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Zielonce (Filia w Ząbkach)	0	0	288	541	539	817	53	41	476	109

Źródło: Opracowanie własne PCPR na podstawie danych z PP-P

E. STAROŚĆ

1. **Cel 1. Organizacja wsparcia dla osób starszych w formach: dziennych domów pobytu, klubów dla osób starszych oraz dzieci i młodzieży, uniwersytetów trzeciego wieku (poza Tłuszczem, Wołominem i Zielonką), usług opiekuńczych, pobytu w dps, szczególnie w gminach Zielonka, Strachówka, Jadów, Wołomin.**

Działania

1) *Opracowanie Powiatowego Programu Polityki Senioralnej*

Koordynator: WOZ;

Współrealizatorzy: PCPR; DPS-y, OPS-y

Realizacja: 2017 – 2025

Program Polityki Senioralnej Powiatu Wołomińskiego na lata 2019 – 2025, przygotowany przez Wydział Zdrowia i Polityki Społecznej Starostwa Powiatowego w Wołominie, został przyjęty Uchwałą Nr VIII- 100/2019 Rady Powiatu Wołomińskiego z dnia 18 czerwca 2019 roku.

Celem strategicznym dla polityki senioralnej Powiatu Wołomińskiego jest to, aby przy wykorzystaniu możliwości wszystkich podmiotów na terenie powiatu stwarzać korzystne warunki godnego,

samodzielnego, zdrowego starzenia się mieszkańców w połączeniu z tworzeniem możliwości czynnego uczestnictwa w życiu społecznym i gospodarczym społeczności powiatu.

Działania

2) *Rozwój usług opiekuńczych dla osób starszych z wykorzystaniem realizatorów z terenu powiatu*

Realizatorzy gminni: OPS-y;

Realizacja: 2017 – 2025

Wymienione gminy: Zielonka, Strachówka, Jadów i Wołomin powinny w największym stopniu przyjąć systemowe rozwiązania dla działań wspierających Seniorów, bowiem w tych gminach występują największe populacje osób w wieku poprodukcyjnym, a tym samym zapotrzebowanie na usługi wspierające dla tej grupy osób. Wskaźnik osób w wieku poprodukcyjnym wg danych GUS na dzień 30 czerwca 2022 r dla powiatu wynosił 16,99 %, natomiast dla wymienionych gmin jest on zdecydowanie wyższy i wynosi w odniesieniu do wszystkich mieszkańców gminy. Największy odsetek mieszkańców w wieku senioralnym posiadają gminy: Zielonka – 22,50 % , Wołomin – 21,93 % , Jadów – 19,97 % . Strachówka – 19,60 %. Najmłodszą gminą w powiecie wołomińskim jest gmina Ząbki – 13,59 % oraz gmina Marki 12,67 % mieszkańców w wieku 60+ w stosunku do ogółu mieszkańców gminy. Aktualnie na terenie powiatu w różnych gminach podejmowane są liczne inicjatywy działań prospołecznych wskazujące na aktywność samego środowiska osób starszych jak również inicjatywy jednostek samorządu lokalnego oraz niezależnych organizacji pozarządowych.

W roku 2022 na terenie powiatu wołomińskiego, w ramach bezpośrednich działań na rzecz środowiska seniorów, realizowano zadania w następujących obszarach: promocja i ochrona zdrowia; pomoc społeczna; wspieranie osób niepełnosprawnych; przeciwdziałanie bezrobociu oraz aktywizacja lokalnego rynku pracy.

Działania

3) *Utworzenie dziennych domów pobytu dla osób starszych oraz dzieci i młodzieży.*

Realizatorzy gminni: OPS-y;

Realizacja: 2017 – 2025

- W Gminie Wołomin, w ramach Programu Wieloletniego Senior+ na lata 2015-2020, utworzono **Dzienny Dom Senior+**. Placówka ta skierowana jest dla osób po 60 roku życia, z terenu gminy Wołomin, nieaktywnych zawodowo, o zmniejszonej sprawności psychoruchowej, samotnych, lub takich które są pozostawione przez członków rodzin w domach przez cały dzień, osoby których dochody nie pozwalają na zapewnienie stałej opieki zewnątrz. **Uczestnikami placówki w 2022 roku było łącznie 19 osób.** Dom przystosowany jest do prowadzenia działalności w pomieszczeniach umożliwiających zorganizowanie terapii zajęciowej, spożywania posiłków, wypoczynku, relaksu, zajęć kulinarnych, spotkań kulturalnych, i rekreacyjnych. Seniorzy mają możliwość korzystania ze sprzętu rehabilitacyjnego, urządzeń służących do utrzymania higieny osobistej ze sprzętu gospodarstwa domowego, sprzętu RTV, biblioteki, gier, stanowiska komputerowego będących na wyposażeniu placówki.
- W 2021 roku na terenie Gminy Radzymin, utworzono **Radzyński Klub Inspiracji**. Głównym celem placówki jest stworzenie sprzyjających warunków rozwoju osobistego oraz zapewnienie dodatkowej opieki wychowawczej dzieciom i młodzieży. Kadre klubu stanowią specjaliści - psychologowie i pedagodzy. Oprócz pomocy i wsparcia w nauce, organizacji czasu wolnego, propozycji zabaw i zajęć sportowych, placówka oferuje również pomoc w zakresie integracji grupy, nauki poszukiwania własnych zasobów, treningi rozwojowe i umiejętności, treningi relaksacyjne, redukujące stres oraz regulujące emocje. Kadra placówki pracuje również

z rodzicami w zakresie problemów opiekuńczych i wychowawczych, w tym nawiązanie i utrzymanie relacji z dziećmi i rodzicami - relacji opartej na bezpieczeństwie, szacunku i zaufaniu. Praca Klubu odbywa się od poniedziałku do piątku, w godzinach 14-19. Ponadto placówka zapewniała posiłek. Placówka w latach 2020 – 2022 współpracowała z Ośrodkiem Pomocy Społecznej oraz szkołami podstawowymi zlokalizowanymi na terenie Radzymina. W ramach wsparcia środowiskowego dzieci i młodzież były kierowane m. in. przez asystentów rodziny. W dniu 5 grudnia 2022 r. Gmina Radzymin podpisała umowę z Fundacją „Idylla” na realizację zadania publicznego - prowadzenie w 2023 roku Placówki Wsparcia Dziennego w formie opiekuńczej na terenie Gminy Radzymin pn. „Wsparcie rodzin w opiece i wychowaniu dzieci oraz młodzieży”. Placówka swoją działalność rozpoczęła 2 stycznia 2023 roku. Świetlica działa na terenie Szkoły Podstawowej im. ppłk. pil. Mariana Pisarka, przy ul. 11 listopada 1, w Radzyminie (w danym budynku świetlicy szkolnej). Stworzono dwie grupy wiekowe: 6-12 lat i 13-18 lat - liczące po 15 osób każda. W ramach świetlicy prowadzone są: zajęcia opiekuńcze; zajęcia wychowawcze; zostanie zapewniona opieka pedagogiczno-psychologiczna; zajęcia socjoterapeutyczne; zajęcia edukacyjne: informatyka, j. angielski, ekonomia, zajęcia ruchowe, zajęcia plastyczne itp.; wycieczki, gry i zabawy; uczestnikom zostanie zapewniony ciepły posiłek. Wolontariusze fundacji "Idylla" zapewnią także wsparcie dla rodziców. Udział w klubie jest bezpłatny. Liczba miejsc w Klubie – 15.

Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówki – 308 128 zł (Budżet: dochody własne gminy).

- Na terenie gminy Zielonka funkcjonuje Klub Senior +, który działa przy Ośrodku Pomocy Społecznej w Zielonce. **Klub zrzesza ponad 60 uczestników.** W ramach działalności klubu są organizowane zajęcia: gimnastyki, tańca w kręgu, spacerzy z kijkami, warsztaty z zakresu pierwszej pomocy, zagrożeń konsumenckich i zjawiska kradzieży oraz zajęcia z psychomotoryki.
- Klubu Senior+ utworzono w 2018 roku w Gminie Tłuszcz **dla 15 osób.** Klub został utworzony w celu zwiększenia aktywnego uczestnictwa seniorów (osób nieaktywnych zawodowo w wieku 60+) w życiu społecznym oraz zapewnienia im wsparcia przez umożliwienie korzystania z oferty na rzecz społecznej aktywizacji, w tym oferty prozdrowotnej, edukacyjnej, kulturalnej i rekreacyjnej.
- Od stycznia 2019 roku w strukturze organizacyjnej Ośrodka Pomocy Społecznej w Ząbkach funkcjonuje Klub Senior+ **dla 25 osób** . W ramach prowadzonej działalności w 2022 roku odbyły się zajęcia ruchowe – gimnastyka, zajęcia taneczne, zajęcia „zdrowy kręgosłup” na pływalni w Ząbkach, spotkania integracyjne. Ponadto odbyły się wykłady z różnych dziedzin życia, mieli możliwość skorzystania z pomocy psychologa oraz porad prawnych, a także brali udział w wydarzeniach kulturalnych.
- W 2019 roku Gmina Dąbrówka przystąpiła do realizacji Programu Wieloletniego „Senior +”, w ramach którego od stycznia 2020 roku swoją działalność rozpoczął Klub Senior+ przeznaczony **dla 15 uczestników.** W ramach działalności klubu w 2022 r. realizowano działania z w postaci zajęć ruchowych, warsztatów teatralnych, warsztatów wokalnych, wycieczek i spotkań integracyjnych, warsztatów plastycznych, warsztatów coachingowych, a także warsztatów dotyczących zdrowia.
- Na terenie Gminy Poświętne w 2020 roku zostały utworzone dwa „Kluby Senior+” w miejscowości Poświętne oraz Międzyłes. Obydwie placówki są przeznaczone **dla 20 uczestników.** Kluby powstały z myślą o osobach, które nie będąc już aktywne zawodowo, chcą aktywnie spędzać czas, rozwijać swoje zainteresowania, pasje czy poszerzać wiedzę. Głównym celem powstania klubu było stworzenie seniorom miejsca i warunków do spotkań, w trakcie których będą mogli ciekawie spędzać czas.
- Na terenie Gminy Klembów w 2021 r. w ramach Wieloletniego rządowego programu „Senior + na lata 2015- 2020. został utworzony Klub Senior+. Klub jest ośrodkiem wsparcia działającym w strukturach Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Klembowie, świadczącym usługi dla osób w wieku 60+, nieaktywnych zawodowo i zamieszkujących na terenie gminy Klembów. Główne cele,

jakie przyświecają idei tworzenia takich miejsc to: organizowanie form wsparcia dostosowanych do potrzeb, oczekiwań i możliwości seniorów, zaspokajanie potrzeb towarzyskich, kulturalnych, edukacyjnych i społecznych, świadczenie pomocy w rozwiązywaniu trudnych sytuacji życiowych, motywowanie seniorów do działań na rzecz samopomocy i działań wolontarystycznych, integracja ze środowiskiem lokalnym. **W zajęciach klubu brały udział 23 osoby.**

- W Markach 2 placówki wsparcia dziennego prowadzone są przez organizacje pozarządowe w trybie zlecenia zadania publicznego w konkursie przeprowadzonym zgodnie z przepisami ustawy o działalności pożytku publicznego i wolontariacie.
  - Placówka wsparcia dziennego typu specjalistycznego prowadzona przez Fundację Otwarte Serce pod nazwą Młodzieżowy Klub Socjoterapeutyczny „Otwarte Serce” zapewnia 45 miejsc dla młodzieży w wieku 12-19 lat. Jego głównym założeniem jest zapewnienie kompleksowej opieki i pomocy poprzez działania socjoterapeutyczne, opiekuńczo-wychowawcze, edukacyjno-rozwojowe oraz profilaktyczne. Klub stara się zaproponować atrakcyjną formę spędzania wolnego czasu nastoletniej młodzieży. Proponowane zajęcia w placówce poza socjoterapią, arteterapią i dogoterapią to: zajęcia wokalnie-muzyczne, zajęcia fotograficzne, zajęcia komputerowe i graficzne, zajęcia artystyczne. **W 2022 roku w zajęciach klubu brało udział 48 uczestników.**
- Placówka typu opiekuńczego prowadzona jest przez Stowarzyszenie „Razem w przyszłość” pod nazwą „Świetlica środowiskowa CHATA”. Uczestnikami zajęć są dzieci i młodzież zamieszkujące miasto Marki w wieku od 6 do 18 roku życia. Celem Świetlicy jest zapewnienie kompleksowej pomocy dziecku, rozwijanie jego zainteresowań, wyrównywanie szans edukacyjnych, kształtowanie pozytywnych postaw i wartości oraz umiejętności funkcjonowania w społeczeństwie. **W 2022 roku w zajęciach brało udział 30 uczestników.**
- W 2022 roku swoją działalność kontynuował Dzienny Dom Wsparcia w Strachówce prowadzony przez Centrum Medyczo-Diagnostyczne Sp. z o.o., gdzie podopieczni mieli zapewnioną opiekę medyczną, terapeutyczną, rehabilitacyjną, edukację, transport oraz wyżywienie. **Uczestnikami placówki w 2022 roku było łącznie 102 osoby.**
- Na terenie gminy Tłuszcz funkcjonuje od 2009 roku Stowarzyszenie Rodziców i Przyjaciół Dzieci Niepełnosprawnych „Nadzieja”. Stowarzyszenie powstało przy Ośrodku Pomocy Społecznej z potrzeby pomocy osobom z niepełnosprawnością i ich rodzinom. „Nadzieja” zrzesza rodziców dzieci niepełnosprawnych i podejmuje szereg działań mających na celu poprawę funkcjonowania oraz zapobiegania wykluczeniu społecznemu osób niepełnosprawnych z terenu gminy Tłuszcz. Placówka Wsparcia Dziennego - Punkt Pomocy Dziecku i Rodzinie z Tłuszcza mieści się w budynku przy ul. Kościuszki 7. Placówka czynna jest od poniedziałku do piątku od godz.10.00 do 18.00. Uczestnicy Punktu Pomocy Dziecku i Rodzinie – Placówka Wsparcia Dziennego mają zapewnioną opiekę i pomoc specjalistyczną zarówno bezpłatnie jak i odpłatnie. **W 2022 roku uczestnikami placówki były 94 osoby.**
- Dzieci i młodzież oraz seniorzy z Miasta Kobyłka zostali objęci wsparciem zorganizowanym w ramach realizacji zadań publicznego oraz działań statutowych Stowarzyszenia Qźnia. **W roku 2022 objętych zostało 183 seniorów z Miasta Kobyłka.** Działania miały charakter edukacyjno – hobbystyczny. Seniorzy uczestniczyli w zajęciach z zakresu, min. bezpieczeństwa, treningu pamięci, warsztatów rękodzielniczych, zajęć ruchowych – 101 osób. W ramach działań statutowych Stowarzyszenie Qźnia objęło wsparciem asystenckim, socjalno-bytowym 22 Seniorów, mieszkańców Kobyłki. Dodatkowo w ramach swoich działań społecznych Stowarzyszenie objęło wsparciem grupę 60 Seniorów ukraińskich na terenie Miasta Kobyłka – udział w warsztatach, wsparcie socjalno – bytowe.
W roku 2022, Stowarzyszenie Qźnia, w ramach zadania publicznego zleconego przez Miasto Kobyłka prowadziło Placówkę Wsparcia Dziennego w formie Świetlicy Środowiskowej nr 1 w Kobyłce.

W roku 2022 do Placówki uczęszczało 38 dzieci i młodzieży z Kobyłki. W działaniach Kobyłkowskiego Klubu Młodzieżowego Sztoś uczestniczyła 20 beneficjentów. W warsztatach i spotkaniach profilaktycznych przez cały rok 2022 uczestniczyło 101 najmłodszych mieszkańców Kobyłki (od 6 do 18 r.ż.). **Łącznie wsparciem objętych zostało 159 dzieci.**

Działania

4) *Kierowanie do Domów Pomocy Społecznej na terenie powiatu.*

Realizatorzy gminni: OPS-y

Realizacja: 2017 – 2025

Na terenie powiatu wołomińskiego działają dwa domy pomocy społecznej prowadzone przez samorząd powiatowy, są to:

- Dom Pomocy Społecznej przeznaczony dla osób przewlekle somatycznie chorych i osób z chorobą Alzheimer'a w Radzyminie - **dla 107 osób**;
- Dom Pomocy Społecznej przeznaczony dla osób w podeszłym wieku w Zielonce – **dla 67 osób**.

Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r. (t.j. Dz. U. z 2021 poz. 2268 z późn. zm.) dokumenty do domu pomocy społecznej kompletuje ośrodek pomocy społecznej właściwy dla miejsca zamieszkania osoby zainteresowanej. Ośrodek pomocy społecznej wydaje również decyzję o skierowaniu do wybranego domu i decyzję o odpłatności, które są podstawą dla PCPR-u do wydania decyzji o umieszczeniu w danym DPS-ie.

W 2022 roku średni miesięczny koszt utrzymania w domach wynosił: DPS Radzymin – 4 998,08 zł, DPS Zielonka – 5 279,80 zł.

Tabela 44: Odpłatność gmin za pobyt w domu pomocy społecznej

Lp.	Gmina	Liczba osób 2021	Kwota świadczeń 2021	Liczba osób 2022	Kwota świadczeń 2022
1	Wołomin	95	3 334 884 zł	94	3 620 408 zł
2	Zielonka	26	951 567 zł	30	1 011 160 zł
3	Ząbki	20	719 320 zł	21	794 763 zł
4	Radzymin	28	822 124 zł	33	986 261 zł
5	Dąbrówka	8	283 661 zł	8	292 595 zł
6	Kobyłka	31	1 156 020 zł	37	1 362 655 zł
7	Poświętne	2	76 145 zł	2	82 115 zł
8	Tuszczy	19	663 989 zł	23	831 484 zł
9	Klembów	8	262 511 zł	9	301 034 zł
10	Jadów	11	303 522 zł	10	325 905 zł
11	Strachówka	3	137 561 zł	3	141 030 zł
12	Marki	28	1 043 346 zł	27	1 198 816 zł
	RAZEM	287	8 679 664 zł	297	10 948 226 zł

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Oceny Zasobów Pomocy Społecznej za 2022 r.

Działania

5) Tworzenie gminnych i powiatowej Rady Seniorów

Realizatorzy: gminy, powiat wołomiński

Realizacja: 2017 – 2025

Na terenie powiatu wołomińskiego w gminach: Wołomin, Zielonka i Marki zostały utworzone rady seniorów:

- **Wołomińską Radę Seniorów powołano** Uchwałą Nr XXXVIII/66/14 Rady Miejskiej w Wołominie z dnia 29 maja 2014 r. w sprawie powołania Wołomińskiej Rady Seniorów
- **Marecką Radę Seniorów powołano** Uchwałą Nr LIV/443/2017 Rady Miasta Marki z dnia 29 listopada 2017 r. w sprawie powołania Mareckiej Rady Seniorów i nadania jej statutu.

Celem działania Rad Seniorów jest m.in. integracja, wspieranie i reprezentowanie środowiska osób starszych na zewnątrz poprzez:

1. ścisłą współpracę z władzami gminy przy rozstrzyganiu istotnych spraw seniorów;
2. integrację i wspieranie środowiska osób starszych oraz reprezentowanie zbiorowych potrzeb osób starszych;
3. przedstawianie propozycji w zakresie ustalania priorytetów i działań na rzecz seniorów;
4. zgłaszanie uwag do przekazanych do zaopiniowania aktów prawa miejscowego
5. wspieranie różnorodnych form działalności kulturalnej i edukacyjnej;
6. dążenie do odtwarzania i umacniania więzi międzypokoleniowych więzi społecznych;
7. wydawanie opinii, formułowanie wniosków służących rozwojowi działalności na rzecz seniorów, czynne uczestnictwo w tworzeniu długofalowej polityki senioralnej gminy;
8. upowszechnianie wiedzy o potrzebach, prawach i możliwościach, a przede wszystkim wzmacnianie wpływu seniorów na decyzje podejmowane przez władze lokalne w tym na jakość usług przeznaczonych dla tej grupy wiekowej.

Działania

6) Utworzenie Uniwersytetów Trzeciego Wieku.

Koordynatorzy gminni: OPS-y, gminy poza: Tłuszczem, Wołominem, Zielonką

Realizacja: 2017 – 2025

W kilku gminach powiatu zostały powołane Uniwersytety Trzeciego Wieku:

1. Wołomiński Uniwersytet Trzeciego Wieku, ul. Mariańska 7, 05-200 Wołomin;
2. Uniwersytet Trzeciego Wieku przy Ośrodku Kultury w Zielonce, ul. Literacka 20, 05- 220 Zielonka;
3. Uniwersytet Trzeciego Wieku w Tłuszczu, ul. Warszawska 10, 05-240 Tłuszcz;
4. Marecki Uniwersytet Trzeciego Wieku, ul. Piłsudskiego 37, 05-270 Marki;
5. Radzyński Uniwersytet Otwarty ul. Konstytucji 3 Maja 15, 05-250 Radzymin;
6. Kobyłkowski Uniwersytet Trzeciego Wieku Al. Jana Pawła II 22, 05-230 Kobyłka,

które realizują różne formy aktywności umysłowej, fizycznej, kulturalnej czy krajoznawczej wyrażających się w organizacji wielu wykładów, spotkań z ciekawymi ludźmi, organizacji różnych form medytacji, wyjazdów do kin i teatrów oraz organizacji wycieczek do miejsc kultu, historycznych czy ciekawych przyrodniczo i krajobrazowo.

Działania

7) *Utworzenie Ośrodków Kultury i Sportu*

Realizatorzy: gmina Jadów; gmina Strachówka.

Realizacja: 2017 – 2025

Gminny Ośrodek Kultury w Jadowie znajduje się przy ul. Jana Pawła II 17. Ośrodek czynny jest od poniedziałku do soboty. W skład GOK wchodzi Ośrodek Kultury w Jadowie oraz świetlice wiejskie w Starowoli i Wujówce.

2. Cel 2. Usprawnienie systemu organizacji usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych oraz kierowania do domów pomocy społecznej.

Działania

1) *Konieczność przyjęcia przez gminy zasad zlecania usług opiekuńczych, specjalistycznych usług opiekuńczych przez gminy (np. Marki, Tłuszcz) podmiotom zarejestrowanym na terenie powiatu oraz kierowania mieszkańców gmin w pierwszej kolejności do domów pomocy społecznej powiatu wołomińskiego.*

Realizatorzy gminni: gminne OPS-y

Realizacja: 2017– 2025

Zasadą jest kierowanie osób do domów pomocy społecznej najbliższej miejsca zamieszkania. Aktualnie w 2 domach pomocy społecznej na terenie powiatu funkcjonuje średniorocznie ok. 20 wolnych miejsc w sytuacji, gdy osoby z powiatu wołomińskiego deklarujące chęć pójścia do DPS są kierowane do DPS komercyjnych czy prowadzonych przez administrację publiczną, ale na terenie innego powiatu. Odpłatność za pobyt trafia więc do innych powiatów i nie wraca do jednostek samorządowych jako dochód z tytułu udziału w podatkach.

Usługi opiekuńcze zlecane dotąd podmiotowi spoza powiatu wołomińskiego w Gminie Tłuszcz i Marki oraz w Gminie Kobyłka i Jadów, aktualnie zlecane są Spółdzielni Socjalnej „Pożytek” z siedzibą w Tłuszczu oraz Spółdzielni Socjalnej „Podkowa” z siedzibą w Kobyłce. **Stawka za godzinę usługi Spółdzielni Socjalnej „Pożytek” w 2022 roku wynosiła 26,50 zł.**

F. UBÓSTWO, BIEDA, NIEDOSTATEK

1. Cel 1. Tworzenie programów pomocowo-wspierających z udziałem gmin oraz organizacji pozarządowych, uczestnictwo w programach regionalnych i krajowych

Działania

1) *Uczestnictwo w Programie Operacyjnym Pomoc Żywnościowa 2014 – 2020.*

Koordynatorzy gminni: OPS-y;

Współrealizatorzy: organizacje pozarządowe.

Realizacja: 2017 – 2025

Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa 2014-2020 (PO PŻ) – Podprogram 2021/ Podprogram 2021 Plus jest współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym (Fund for European Aid to the Most Deprived – FEAD). Program został opracowany zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 223/2014 z dnia 11 marca 2014 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym. Cel Programu to **udzielenie**

wsparcia osobom doświadczającym najgłębszych form ubóstwa poprzez udostępnienie pomocy żywnościowej w formie paczek lub posiłków.

Pomoc jest udzielana w postaci artykułów spożywczych lub posiłków, przekazywanych bezpłatnie np. osobom bezdomnym. W ramach Programu i z wykorzystaniem żywności mogą być również organizowane działania w formie:

- warsztatów kulinarnych z udziałem ekspertów kulinarnych, kucharzy i dietetyków,
- warsztatów dietetycznych i dotyczących zdrowego żywienia,
- programów edukacyjnych wskazujących zasady zdrowego żywienia przeciwdziałania marnotrawieniu żywności,
- warsztatów edukacji ekonomicznej (budżet domowy, ekonomiczne prowadzenie gospodarstwa domowego).

Do otrzymania pomocy osoby i rodziny, spełniające kryteria, kierowane są przez ośrodki pomocy społecznej do Punktów wydawania żywności.

W 2022 roku Gminy z terenu powiatu wołomińskiego uczestniczyły, głównie przez ośrodki pomocy, w Programie Operacyjnym „Pomoc Żywnościowa 2014-2020 (PO PŻ)” – Podprogram 2021/ Podprogram 2021 Plus , m. in.:

1. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dąbrówce kwalifikował i wydawał skierowania osobom, które spełniały kryteria ww. programu. **Pomocą żywnościową w roku 2022 objęto 111 rodzin (242 osoby).**
2. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Jadowie w 2022 r. na realizację zadań z zakresu dystrybucji artykułów żywnościowych kontynuował współpracę na podstawie zawartej umowy z Bankiem Żywności w Siedlcach. **Z tej formy pomocy korzystało 132 osoby.**
3. W Gminie Kobyłka w ramach podpisanej umowy z Bankiem Żywności na odbiór i dystrybucję żywności od marca 2022 r. do października 2022 r. odbywało się wydawanie żywności otrzymanej z Banku Żywności. **W okresie od marca do października 2022 r. wydano żywność dla 400 osób, na łączną kwotę 72 081,02 zł, w ilości 13 ton 182 kg żywności.**
W okresie od 25 do 26 listopada 2022 r. odbyła się świąteczna zbiórka żywności w 4 sklepach na terenie Miasta Kobyłka podczas, której zebrano 647 kg żywności o wartości 9 321,00 zł. Żywność w formie paczek wydano 50 rodzinom.
4. Ośrodek Pomocy Społecznej w Radzyminie kwalifikował i wydawał skierowania osobom, które spełniały kryteria ww. programu. Dystrybucją zajął się Caritas w Radzyminie. **Pomocą żywnościową w roku 2022 objętych zostało 94 rodzin, w tym 137 osób.**
5. Ośrodek Pomocy Społecznej w Wołominie w zakresie realizacji programu współpracuje z Caritas Diecezji Warszawsko – Praskiej. **W 2022 r. do otrzymywania produktów żywnościowych skierował 195 rodzin, w tym 419 osób.**
6. Ośrodek Pomocy Społecznej w Tłuszczu w 2022 r. objął wsparciem poprzez dystrybucję produktów żywnościowych **łącznie 378 osób.** W 2022 r. wydał osobom najbardziej potrzebującym łącznie 1287 paczek, co daje ponad 20 ton żywności z Banków Żywności. **Łączna wartość produktów żywnościowych wyniosła 98 474,45 zł.**
7. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Strachówce kwalifikował i wydawał skierowania osobom, które spełniały kryteria ww. programu. **Ze wsparcia w ramach Programu skorzystało 237 osób, w ilości 6 ton żywności.**
8. Ośrodek Pomocy Społecznej w Markach w 2022 r. **do otrzymywania pomocy w ramach Programu zakwalifikował 224 osoby i wydał 132 skierowania.**
9. W 2022 r. Gmina Poświętne nie uczestniczyła w realizacji zadania publicznego w ramach programu POPŻ z powodu braku odpowiedniego lokalu do przechowywania i wydawania żywności.

Działania

- 2) *Uczestnictwo gmin w pomocowych Programach unijnych i regionalnych.*
- 3) *Tworzenie Programów lokalnych zgodnie z zapotrzebowaniem.*

Realizatorzy gminni: OPS-y;

Współrealizatorzy: organizacje pozarządowe.

Realizacja: 2017 – 2025

Gminy z terenu powiatu wołomińskiego uczestniczyły w programach unijnych i regionalnych. Aktywność projektowo-konkursowa jednostek organizacyjnych pomocy społecznej w 2022 r. polegała głównie na realizacji projektów finansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego, udziału w konkursach ogłaszanych przez Ministerstwo Rodziny Pracy i Polityki Społecznej oraz na realizacji programów osłonowych.

- W roku 2022 Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Klembowie oraz Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dąbrówce, kontynuował realizację projektu partnerskiego pod tytułem „Bądźmy aktywni” w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckie na lata 2014-2020, współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego, Priorytetu IX Wspieranie włączenia społecznego i walka z ubóstwem, Działania 9.1 Aktywizacja społeczno-zawodowa osób wykluczonych i przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu. Celem głównym projektu jest zwiększenie aktywności społeczno-zawodowej 48 osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, w tym 24 z terenu gminy Klembów oraz 24 osób z gminy Dąbrówka. Całkowita wartość projektu to 672 000 zł, zaś dofinansowanie wyniosło 537 589 zł. Projekt zakładał III edycje, I edycja projektu rozpoczęła się w 2019 r. – 17 uczestników (9 osób z gminy Klembów i 8 osób z gminy Dąbrówka), II edycja rozpoczęła się w 2020 r. – 16 uczestników (8 osób z gminy Klembów i 8 osób z gminy Dąbrówka), III edycja rozpoczęła się w 2021 r. – 16 uczestników (8 osób z gminy Klembów i 8 osób z gminy Dąbrówka).
- Realizacja programu „Opieka Wytchnieniowa” – **edycja 2022** w ramach środków z Funduszu Solidarnościowego poprzez zapewnienie członkom rodziny lub opiekunom sprawującym bezpośrednią opiekę nad dziećmi z orzeczeniem o niepełnosprawności lub osobami ze znacznym stopniem niepełnosprawności/osobami z orzeczeniem równoważnym.

Tabela 45: Świadczenie usługi „Opieki Wytchnieniowej” z podziałem na gminy realizujące program w 2022 r.

Gmina	Liczba osób	Kwota wydatkowana na realizację usługi
Klembów	4	30 125,11 zł
Jadów	1	9 374,47 zł
Radzymin	23	194 959,85 zł
Zielonka	3	26 637,97 zł
Kobyłka	3	29 374,86 zł
Marki	12	104 380,00 zł
Ząbki	14	120 202,70 zł
Wołomin	10	97 702,70 zł*
Suma	70	612 757,66 zł

Źródło: Opracowanie własne PCPR na podstawie danych z OPS

*Dane pobrane z Powiatowego Programu Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych w Powiecie Wołomińskim za 2022 r.

- Realizacja programu „Asystent Osobisty Osoby Niepełnosprawnej” - **edycja 2022** w ramach środków z Funduszu Solidarnościowego poprzez wprowadzenie usługi asystenta jako formy ogólnodostępnego wsparcia w wykonywaniu codziennych czynności oraz funkcjonowaniu w życiu społecznym z podziałem na gminy realizujący program.

Tabela 46: Świadczenie usługi „Asystent Osobisty Osoby Niepełnosprawnej z podziałem na gminy realizujące program w 2022 r.

Gmina	Liczba osób	Środki finansowe wydatkowane na realizację programu
Dąbrówka	26	369 087,00 zł
Tłuszcz	33	386 541,75 zł
Klembów	15	207 234,01 zł
Poświętne	3*	59 586,20 zł*
Radzymin	46	720 661,70 zł
Zielonka	9	141 663,26 zł
Marki	36	445 484,55 zł
Kobyłka	23	390 307,44 zł
Ząbki	3	53 197,43 zł
Wołomin	25	556 588,25 zł*
Suma	219	3 330 351,59 zł

Źródło: Opracowanie własne PCPR na podstawie danych z OPS

*Dane pobrane z Powiatowego Programu Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych w Powiecie Wołomińskim za 2022 r.

- Gmina Radzymin od 2021 r. realizuje projekt pn. „**NOWY STANDARD**” z Europejskiego Funduszu Społecznego z Działania 9.2: Usługi społeczne i usługi opieki zdrowotnej z Poddziałania 9.2.1. Zwiększenie dostępności usług społecznych. Głównym celem projektu jest zwiększenie dostępności usług społecznych na terenie Gminy Radzymin dla osób potrzebujących wsparcia w codziennym funkcjonowaniu, w tym osoby starsze 60+, osoby z niepełnosprawnościami, osoby z problemami zdrowotnymi, poprzez realizację usług w formie dziennej stacjonarnej w Klubie Seniora.

W projekcie realizowane są trzy zadania:

- W pierwszym zadaniu został uruchomiony Klub Seniora;
- W drugim zadaniu prowadzony jest program społeczny - udzielanie wsparcia psychologicznego;
- W trzecim zadaniu realizowana jest aktywizacja społeczna poprzez zaangażowanie uczestników w program zdrowotny tj. gimnastyka (dobór ćwiczeń i ich intensywności dobierana jest do indywidualnych potrzeb i możliwości)

Realizacja projektu od 01.08.2021 r. do 31.12.2023 r.; Całkowita wartość projektu wynosi 678 166,50 zł.

- W 2022 roku Miasto Kobyłka przystąpiło do realizacji programu „opieki na odległość” i przyjęło uchwałę w sprawie programu osłonowego „Korpus Wsparcia Seniorów na rok 2022” . W ramach otrzymanej dotacji konkursowej w wysokości **10 700,00 zł - 11 seniorów** z Kobyłki otrzymało bezpłatnie opaski bezpieczeństwa mające poprawiać bezpieczeństwo oraz możliwość samodzielnego funkcjonowania w miejscu zamieszkania.
- Gmina Wołomin realizuje projekt „Remont dla Seniora” dedykowany mieszkańcom gminy Wołomin, którzy ukończyli 65 lat. W ramach tego projektu wykonuje się bezpłatnie drobne naprawy remontowe. W 2022 roku z programu skorzystało 200 osób;
- Gmina Wołomin przystąpiła do realizacji projektu „TAXI SENIOR”, który umożliwia korzystanie z bezpłatnych przejazdów dla seniorów w wieku 80+. Pilotażowy projekt został wdrożony w listopadzie oraz grudniu 2022 r. - skorzystało 11 osób.

- Realizacja programu „Opieka 75+” – wsparcie w zakresie usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób powyżej 75 roku życia, które są osobami samotnymi. – **Skorzystało 61 Osób.**

Tabela 47: świadczenie usługi „Opieka 75+” z podziałem na gminy realizujące program

Gmina	Liczba osób
Strachówka	4
Marki	15
Kobylka	23
Poświętne	5

Źródło: Opracowanie własne na podstawie informacji przekazanych przez gminy

- Realizacja Powiatowego Programu dla dzieci ze Szkół Specjalnych – **Lato z Uśmiechem (środki własne powiatu).**

Skierowany do uczniów szkół specjalnych w wieku od 8 do 24 lat, z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim, umiarkowanym, znacznym i ze spektrum autyzmu.

Cele Programu obejmowały wzrost dbałości o zdrowie psychiczne i fizyczne, poprzez np. poznanie zasad higieny osobistej i najbliższego otoczenia, poznanie zasad zdrowego stylu życia, odkrywanie własnych zainteresowań. Koszty obejmowały ubezpieczenie uczestników, zapewnienie transportu na wycieczki, materiały pomocnicze wykorzystywane podczas zajęć plastycznych z dziećmi, a także wynagrodzenie dla opiekunów.

Tabela 48: Powiatowy program Lato/Zima z Uśmiechem – wydatkowane środki w latach 2019-2022

	Zima z Uśmiechem		Zima z Uśmiechem		Lato z Uśmiechem / Zima z Uśmiechem		Lato z Uśmiechem	
	2019		2020		2021		2022	
	Liczba osób	Kwota świadczeń	Liczba osób	Kwota świadczeń	Liczba osób	Kwota świadczeń	Liczba osób	Kwota świadczeń
Plan	28	40 000,00 zł	31	12 903,00 zł	21 (Zima) 30 (lato)	54 475,00 zł	38	51 752,00 zł
Wydatkowane		31 754,87 zł		12 900,53 zł		50 303,87 zł		46 275,78 zł

Źródło: Opracowanie własne PCPR

2. Cel 2. Wsparcie rodzin poprzez system ulg i zniżek, pomoc w naturze oraz pomoc w trudnej sytuacji materialnej

Działania

1) Uczestnictwo w Ogólnopolskim programie polityki prorodzinnej „Karta Dużej Rodziny” zgodnie z Ustawą o Karcie Dużej Rodziny.

Realizatorzy: Gminy

Realizacja: 2017 – 2025

Jednym z działań wspierających rodziny wielodzietne z terenu powiatu wołomińskiego jest realizacja ustawy z dnia 5 grudnia 2014 roku o Karcie Dużej Rodziny.

Ogólnopolska Karta Dużej Rodziny oferuje system zniżek i dodatkowych uprawnień dla rodzin 3+ zarówno w instytucjach publicznych, jak i w firmach prywatnych. Jej posiadacze mają możliwość tańszego korzystania z oferty instytucji kultury, ośrodków rekreacyjnych czy księgarni na terenie całego kraju. Posiadanie Karty ułatwia dużym rodzinom dostęp do rekreacji oraz obniża koszty codziennego życia. W praktyce Karta Dużej Rodziny zapewnia zniżki przy zakupie żywności i kosmetyków, odzieży i obuwia, książek, zabawek oraz paliwa. Obniża także koszty rachunków za usług telekomunikacyjne

czy bankowe. Pozwala na tańsze przejazdy pociągami i komunikacją publiczną w wybranych miejscowościach. Posiadacze Karty Dużej Rodziny mogą korzystać z oferty ponad 24 tys. miejsc zgłoszonych przez firmy i instytucje z całej Polski. Karta przysługuje niezależnie od uzyskiwanych dochodów rodzinom, z co najmniej trójką dzieci, a od początku 2019 roku również rodzicom, którzy kiedykolwiek mieli na utrzymaniu przynajmniej troje dzieci.

Tabela 49: Karta Duża Rodzina w gminach na terenie powiatu wołomińskiego

Lp.	Gmina	Kto realizuje	Od kiedy	Liczba wydanych kart od początku realizacji projektu	Liczba wydanych kart w 2022 r.
1	Wołomin	Urząd Miasta, Wydział Polityki Społecznej	05.12.2014r.	10 557	963
2	Zielonka	Urząd Miasta, Wydział Spraw Społecznych	01.01.2015r	2 661	288
3	Ząbki	Urząd Miasta (od 01.05.2018 r. OPS)	01.01.2016r	4 632	1 380
4	Radzymin	Urząd Miasta, Referat Partycypacji i Polityki Społecznej.	16.06.2014r	3 753	731
5	Dąbrówka	Urząd Gminy (od 17.06.2014 r. OPS)	05.12.2014r	1 820	130
6	Kobyłka	Urząd Miasta, Wydział Oświaty, Sportu i Spraw Społecznych	16.06.2014r	3 359	447
7	Poświętne	GOPS	Lipiec 2014	1 445	95
8	Tłuszcz	OPS	16.06.2014r	7 261	355
9	Klembów	GOPS	05.12.2014	1 983	265
10	Jadów	GOPS	01.01.2015	1 584	142
11	Strachówka	OPS	05.12.2014r	463	21
12	Marki	Urząd Miasta (od 01.01.2018 r. OPS)	31.10.2012r	5 524	652
Razem				45 042	5 469

Źródło: Opracowanie własne na podstawie informacji przekazanych przez gminy

Działania

2) *Realizacja Powiatowego Programu Polityki Prorodzinnej „Powiatowa Karta Rodziny”.*

Koordynator: WOZ;

Współrealizatorzy: gminy uczestniczące w Programie

Realizacja: 2017 – 2025

Program Polityki Prorodzinnej „Powiatowa Karta Rodziny” realizowany jest od 2012 roku. Od początku realizacji do chwili obecnej wydano ponad 11 658 kart. W 2022 roku wydano łącznie 1 343 Powiatowych Kart Rodziny, z tego 548 nowych kart oraz 795 kart z nowym okresem ważności. W roku 2022 przyznana kwota dotacji na realizację Programu wynosiła 272 985,00 zł.

Informacje dot. Powiatowej Karty Rodziny (m.in. inf. o niezbędnych dokumentach, katalog ulg i zniżek, listę partnerów programu) można uzyskać na stronie internetowej: <http://www.takrodzina.pl/>

W 2022 r. powiat wołomiński udzielił następującym gminom, które przystąpiły do realizacji Programu, pomocy finansowej w formie dotacji celowej:

Tabela 50: Powiatowa Karta Rodziny w gminach na terenie powiatu wołomińskiego w 2022 r.

Gmina	Liczba wydanych kart w 2022 r.	Wysokość udzielonej dotacji
Dąbrówka	77	60 000,00 zł
Poświętne	1	3 485,00 zł
Radzymin	210	96 000,00 zł
Tłuszcz	98	31 000,00 zł
Zielonka	162	82 500,00 zł

Źródło: Opracowanie na podstawie danych z Wydziału Ochrony Zdrowia i Polityki Społecznej Starostwa Powiatowego

Na terenie Gminy Marki wprowadzono Marecką Kartę Dużej Rodziny. Program jest realizowany przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Markach od stycznia 2018 r. Od początku realizacji programu wydano 2 727 kart, w tym w 2022 r. wydano 602 karty. Marecka Karta Dużej Rodziny uprawnia do:

- 50% zniżki w opłatach za posiłki wydawane w formie obiadów oraz wyżywienia całodziennego dla dzieci z rodzin wielodzietnych uczęszczających do publicznych szkół podstawowych oraz średnich, publicznych przedszkoli oraz przedszkoli niepublicznych realizujących świadczenia publiczne zlecone przez Miasto Marki.
- 50% zniżki od obowiązujących opłat za zajęcia dla dzieci z rodzin wielodzietnych organizowane przez miejskie instytucje kultury (czyli Marecki Ośrodek Kultury),
- korzystania przez dzieci z rodzin wielodzietnych mających na utrzymaniu czworo i więcej dzieci z bezpłatnych przejazdów komunikacją miejską ZTM, które dojeżdżają do szkoły znajdującej się w odległości powyżej 3 km od miejsca zamieszkania,
- 50 % zniżki od obowiązujących cen biletów za korzystanie przez dzieci z rodzin wielodzietnych posiadających na utrzymaniu czworo i więcej dzieci z miejskiego obiektu sportowo-rekreacyjnego MCER.

Działania

3) *Uczestnictwo w Wieloletnim Programie wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania na lata 2014-2020”.*

4) *Organizacja gminnych punktów dystrybucji żywności w Programie Operacyjnym Pomoc Żywnościowa 2014-2020.*

Koordynatorzy gminni - OPS-y.

Realizacja: 2017 – 2025

Pomoc w dożywianiu realizowana jest na podstawie Uchwały Rady Ministrów w sprawie przyjęcia wieloletniego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019 – 2023. Program wykonywany jest zgodnie z porozumieniem z Wojewodą Mazowieckim. Celem programu jest ograniczenie zjawiska niedożywienia dzieci i młodzieży z rodzin o niskich dochodach, znajdujących się w trudnej sytuacji oraz objęcie pomocą osób dorosłych, zwłaszcza osób starszych, chorych lub niepełnosprawnych i samotnych.

Realizacja Programu „Posiłek w domu i szkole” to najbardziej kompleksowe wsparcie rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej udzielane w ramach systemu pomocy społecznej Program przewiduje wsparcie finansowe gmin w udzieleniu pomocy w formie posiłku, świadczenia pieniężnego w postaci zasiłku celowego na zakup posiłku lub żywności oraz świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych. Pomoc taka trafia do dzieci i młodzieży oraz osób dorosłych – spełniających warunki otrzymania pomocy wskazane w ustawie o pomocy społecznej oraz kryterium dochodowe

oraz kryterium dochodowe. W 2022 r. w programie uczestniczyły gminy z terenu powiatu wołomińskiego.

Tabela 51: Zasilki celowe przyznawane w ramach programu wieloletniego „Posilek w domu i w szkole”

Gmina	Liczba osób, 2018	Kwota świadczeń 2018	Liczba osób, 2019	Kwota Świadczeń 2019	Liczba osób 2020	Kwota Świadczeń 2020	Liczba osób 2021	Kwota Świadczeń 2021	Liczba osób 2022	Kwota Świadczeń 2022
Wołomin	535	632 491	423	401 637	415	542 703	447	609 425	978	836 869
Zielonka	98	44 177	87	63 299	87	37 922	135	64 176	195	129 374
Ząbki	175	106 251	171	89 150	211	145 381	196	138 204	74	42 809
Radzymin	164	38 320	139	35 280	153	69 880	116	64 660	254	144 302
Dąbrówka	23	10 200	28	12 050	26	16 150	30	14 600	77	33 105
Kobylka	198	100 800	167	143 739	183	202 516	152	154 565	279	280 000
Poświętne	61	58 237	7	1 950	18	6 800	32	16 500	130	99 692
Tłuszcz	110	60 464	115	73 999	126	89 278	116	88 209	64	26 596
Klembów	68	25 300	51	21 794	57	26 493	45	25 603	63	34 126
Jadów	25	6 840	24	9 650	54	23 370	38	17 450	66	28 566
Strachówka	4	1 950	6	2 400	23	18 098	17	13 630	46	27 530
Marki	231	170 050	382	215 000	298	306 400	277	350 780	439	333 290
RAZEM	1692	1 255 080 zł	1600	1 069 948 zł	1651	1 484 991 zł	1 601	1 557 802 zł	2 665	2 016 259 zł

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Ocen zasobów pomocy społecznej w okresie od 2018 - 2022 r.

Tabela 52: Posiłki w ramach programu wieloletniego „Posilek w domu i w szkole”

Gmina	Liczba osób, 2018	Kwota świadczeń 2018	Liczba osób, 2019	Kwota świadczeń 2019	Liczba osób 2020	Kwota świadczeń 2020	Liczba osób 2021	Kwota świadczeń 2021	Liczba osób 2022	Kwota świadczeń 2022
Wołomin	624	467 966 zł	621	492 867 zł	495	306 647 zł	380	238 969	37	317 859
Zielonka	75	73 656	79	67 077	57	37 922	68	45 465	76	65 337
Ząbki	119	84 436	121	80 296	108	35 590	83	42 259	74	42 809
Radzymin	129	64 059	126	65 321	93	25 433	93	47 477	109	93 622
Dąbrówka	115	46 095	101	43 854	72	15 648	51	15 695	33	14 384
Kobylka	193	166 857	178	136 261	127	77 484	147	125 435	145	161 261
Poświętne	102	61 796	142	83 356	116	35 371	85	49 229	80	72 502
Tłuszcz	124	52 402	113	38 001	81	20 722	54	26 211	64	26 596
Klembów	99	42 006	89	35 914	63	12 745	59	17 809	63	34 126
Jadów	116	41 184	83	33 883	62	15 182	54	18 089	66	28 566
Strachówka	59	20 723	54	18 127	38	7 495	47	13 924	46	27 530
Marki	112	65 962	152	74 779	131	86 184	55	23 919	58	33 251
RAZEM	1 877	1 187 142 zł	1 859	1 169 736 zł	1 443	676 423 zł	1 176	664 481 zł	851	917 843 zł

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Ocen zasobów pomocy społecznej w okresie od 2018 - 2022 r.

Tabela 5: Posiłki dla dzieci w ramach programu wieloletniego „Posilek w domu i w szkole”

Gmina	Liczba osób, 2018	Kwota świadczeń 2018	Liczba osób, 2019	Kwota świadczeń 2019	Liczba osób, 2020	Kwota świadczeń 2020	Liczba osób, 2021	Kwota świadczeń 2021	Liczba osób, 2022	Kwota świadczeń 2022
Wołomin	510	306 560	554	294 411 zł	412	128 978 zł	328	156 847	335	227 238
Zielonka	71	63 323	74	58 739	52	27 431	62	43 267	70	57 357
Ząbki	111	70 665	115	71 728	105	32 821	80	39 592	73	40 813
Radzymin	127	61 516	125	64 566	92	25 217	93	45 196	109	93 622
Dąbrówka	113	44 094	98	41 125	70	15 044	50	15 261	33	14 384
Kobylka	191	166 501	178	136 261	127	77 484	125	93 973	118	120 508
Poświętne	102	61 796	139	82 528	110	31 944	84	44 414	74	63 886
Łuszczy	120	42 644	112	35 383	76	12 987	48	11 571	62	20 215
Klembów	99	42 006	89	35 914	63	12 745	59	17 809	63	34 126
Jadów	115	38 760	82	31 211	61	15 014	54	18 089	66	28 566
Strachówka	58	19 909	53	17 467	38	7 495	47	13 924	46	27 530
Marki	111	64 947	152	74 779	95	53 454	52	19 270	53	25 335
Razem	1 728	982 721 zł	1 771	944 112 zł	1 301	440 614 zł	1 082	519 213 zł	1 102	753 580 zł

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Ocen zasobów pomocy społecznej w okresie od 2018 - 2022 r.

IV. PODSUMOWANIE

Analizując dane i informacje przekazane przez podmioty odpowiedzialne i uczestniczące w realizacji zadań strategicznych można stwierdzić, że zdecydowana większość założonych kierunków działań została zrealizowana lub jest w trakcie realizacji. Podejmowane działania przyczyniają się do łagodzenia skutków dominujących problemów społecznych.

Wielokierunkowy model podejścia do rozwiązywania problemów społecznych potwierdza, iż Powiat posiada duży potencjał podmiotów życia społecznego zaangażowanych w realizację Strategii 2025, który pozwala w miarę możliwości optymalnie wykorzystać własne zasoby do udzielania pomocy osobom, rodzinom i grupom społecznym oczekującym wsparcia.

Dzięki rozwojowi form pomocy w postaci poradnictwa prawnego, psychologicznego, terapii, warsztatów, wyspecjalizowanej pracy socjalnej uzyskano między innymi zmniejszenie skali zjawiska wykluczenia społecznego, wzmocnienie rodzin oraz wyrównywanie szans osób niepełnosprawnych.

Obserwacja lokalnych uwarunkowań społeczno-gospodarczych ostatnich lat prowadzi do wniosku, że pomimo ogólnej poprawy sytuacji materialnej rodzin najuboższych w wyniku spadku poziomu bezrobocia i wprowadzenia form finansowego wspierania rodzin z dziećmi, w dalszym ciągu pozostaje grupa beneficjentów społecznego wsparcia, która jest „niewrażliwa” na zmieniające się otoczenie. Dowodzi to faktu, iż u podstaw ubóstwa i innych kluczowych problemów społecznych nie zawsze leży brak pracy. Nierzadko są to problemy o podłożu psychologicznym i osobowościowym, zwane szeroko pojętą „wyuczoną bezradnością”. Dlatego należy zaznaczyć, że długoterminowa i trwała poprawa sytuacji osób w kryzysie wymaga przede wszystkim takich rozwiązań, które pomogą korygować niewłaściwe, destrukcyjne postawy i zmotywują do zmian, a także wspomogą rodziny we właściwym wypełnianiu ich funkcji.

Biorąc pod uwagę, iż postawy i cechy osobowościowe kształtują się od najmłodszych lat, ważnym elementem jest także rozwijanie form wspierania właściwego rozwoju dzieci i młodzieży.

Wyzwaniem jest także wzrastająca liczba osób trwale niesamodzielnych z powodu problemów zdrowotnych, podeszłego wieku, uzależnień czy braku wsparcia ze strony najbliższych. W tym przypadku, poza nieodzownym wsparciem o charakterze materialnym i usługowym, konieczne jest prowadzenie działań służących rozwijaniu infrastruktury zdrowotnej i społecznej, propagujących zdrowy tryb życia i aktywne starzenie się.

Dobra współpraca kadry realizującej zadania w obszarze pomocy dziecku i rodzinie skutkuje tworzeniem spójnego systemu wsparcia dla dzieci i wychowanków opuszczających formy opieki zastępczej, co przekłada się na szybki proces usamodzielniania wychowanków. Zasadna jest kontynuacja podejmowanych działań w tym obszarze z wykorzystaniem instrumentów aktywnej integracji.

Niestety związku z panującą pandemią, ze względów bezpieczeństwa, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wołominie jak również inne jednostki były zmuszone ograniczyć działania mające na celu organizowanie szkoleń, warsztatów, konferencji i spotkań o charakterze integracyjnym dla istniejących rodzin zastępczych.

Wyrównywanie szans osób z niepełnosprawnościami wymaga kompleksowych działań podmiotów działających na rzecz osób z niepełnosprawnościami oraz ich rodzin, konieczna jest kontynuacja zadań w kolejnych latach.

Osoby długotrwale bezrobotne wymagają kompleksowych usług w zakresie aktywnej integracji, konieczna jest stała współpraca instytucji pomocy społecznej i rynku pracy.

W kolejnych latach należy kontynuować działania w zakresie rozwoju usług społecznych podjąć działania w zakresie tworzenia mieszkań chronionych lub wspieranych dla osób starszych, w szczególności z niepełnosprawnościami.

W obszarze wsparcia osób niepełnosprawnych inicjatywy zgłaszane przez organizacje pozarządowe uzyskują wsparcie finansowe ze środków PFRON oraz wsparcie organizacyjne ze strony powiatu i gmin - wskazana jest kontynuacja wypracowanych zasad współpracy w tym obszarze oraz rozwój nowych rozwiązań w oparciu o zdefiniowane potrzeby i dostępne programy wsparcia.

Pomimo, iż założenia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Powiatu Wołomińskiego do roku 2025 przedstawiają bardzo dużo realizacji i działań, to organy pomocy społecznej muszą się mierzyć z kolejnymi. Należy tu zwrócić uwagę na narastający problem pomocy dla obywateli Ukrainy, którzy w związku z napaścią Rosji na ich kraj przybywają do Polski. Coraz większa liczba obywateli z Ukrainy przebywająca na terenie powiatu wołomińskiego potrzebuje pomocy i wsparcia – nakłada to nowe wyzwania i zadania na organy pomocy społecznej. Skala istniejących problemów społecznych ukazuje potrzebę zabezpieczenia znacznych nakładów i środków finansowych na realizację nałożonych ustawowo zadań, co nie będzie możliwe bez zwiększenia także środków pochodzących z budżetu państwa.

Efektywna realizacja zadań przyczynia się do wzrostu znaczenia nie tylko polityki społecznej w Powiecie. Działania realizowane w ramach Strategii 2025 rozwijają świadomość społeczną, pogłębiają wiedzę na temat problemów społecznych i metod skutecznego im przeciwdziałania.

Są jednak zadania które wymagają poszerzenia i dalszego realizowania, tj:

- poszerzenie współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy, przedsiębiorcami i organizacjami pozarządowymi w zakresie inicjowania i wspierania systemowych rozwiązań umożliwiających podjęcie pracy, szczególnie dla osób długotrwale bezrobotnych;
- zapewnienie oraz stałe rozwijanie oferty placówek wsparcia dziennego, szczególnie dla osób niepełnosprawnych i seniorów oraz zapewnienie mieszkania chronionego dostosowanego do potrzeb osób niepełnosprawnych;
- dalsze prowadzenie działań profilaktycznych i rehabilitacyjnych;
- wspieranie inicjatyw szerzących wiedzę i podnoszących kwalifikacje osób niepełnosprawnych oraz osób długotrwale lub ciężko chorych;
- rozszerzanie współpracy z organizacjami pozarządowymi poprzez zlecanie zadań aktywizujących społeczność lokalną;
- dalszy rozwój instytucji koordynatora i asystenta rodziny w celu wzmocnienia prawidłowego funkcjonowania rodzin;
- skoordynowanie działań różnych instytucji, w szczególności Powiatowego Urzędu Pracy i Ośrodków Pomocy Społecznej, nakierowanych na aktywizację zawodową i społeczną wspólnych

- klientów szczególnie młodzieży i opracowywanie wspólnych działań, mających na celu przeciwdziałanie dziedziczenia ubóstwa i bezrobocia;
- utworzenie strony internetowej (platformy) wspólnej dla wszystkich instytucji działających na rzecz osób z dysfunkcjami - gdzie osoby będą mogły znaleźć informacje o rodzajach usług i pomocy świadczonej w powiecie i poszczególnych gminach;
  - stworzenie funkcjonalnej ścieżki wsparcia uwzględniającej kolejne etapy życia osoby niepełnosprawnej od urodzenia do starości;
  - podwyższenie standardu i zabezpieczenia usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania seniorów jako alternatywy umieszczenia w domu pomocy społecznej;
  - tworzenie warunków sprzyjających powstawaniu i funkcjonowaniu Klubów Seniora lub Dziennych Domów Pobytu;
  - niezbędne jest zintensyfikowanie inicjatyw w zakresie współpracy lokalnych podmiotów na rzecz rozwiązywania problemów społecznych oraz podnoszenie potencjału podmiotów zajmujących się rozwiązywaniem problemów społecznych;
  - zintensyfikowanie promocji idei rodzicielstwa zastępczego;
  - zapewnienie poradnictwa w zakresie pomocy psychologicznej, prawnej i organizacyjnej skierowanej do uchodźców z Ukrainy.

Realizacja Strategii 2025 w kolejnych latach powinna zatem dążyć do dalszego doskonalenia i w miarę potrzeby, intensyfikacji działań służących trwałej poprawie warunków życia mieszkańców powiatu wołomińskiego oraz monitorowania skuteczności tych działań.

Działania podejmowane w kolejnych latach realizacji Strategii, co do zasady stanowią działania o charakterze długofalowym i interdyscyplinarnym, a wprowadzane nowe rozwiązania i formy wsparcia powstają na kanwie doświadczeń lat poprzednich.

Zaznaczyć należy, że w niniejszym dokumencie znajdują się jedynie główne i strategiczne informacje, które stanowią kanwę całości działań, metod pracy, form wsparcia w zakresie pomocy społecznej oraz w obszarach mających ważne znaczenie dla poprawy jakości życia mieszkańców powiatu wołomińskiego.

Warto podkreślić, iż polityka społeczna jest zagadnieniem obszernym i wielowątkowym aby opisać ją w sposób wyczerpujący. Niezależnie jednak od skali podejmowanych działań gwarantem skuteczności i efektywności ich realizacji jest właściwa, systematyczna i nieprzerwana współpraca pomiędzy instytucjami i organizacjami pozarządowymi zajmującymi się nie tylko pomocą społeczną, ale również integracją lokalną mieszkańców Powiatu.

Efektywność podejmowanych działań w znacznej mierze uzależniona jest od posiadanych środków finansowych. Zasadne jest zatem dalsze aplikowanie przez jednostki organizacyjne powiatu o środki ze źródeł zewnętrznych, jak również zwiększenie nakładów finansowych zarówno gmin jak też Powiatu na realizację poszczególnych celów Strategii 2025.

PCPR w Wołominie nadzorowało i koordynowało prace nad przygotowaniem niniejszego raportu z realizacji podjętych działań na rzecz mieszkańców powiatu wołomińskiego.

Dokument został opracowany przez zespół zadaniowy powołany Zarządzeniem nr 5/2017 z dnia 29.08.2017 r. Dyrektora Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Wołominie do opracowania rocznych raportów z realizacji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Powiatu Wołomińskiego do roku 2025, zmienione Zarządzeniem Nr 11/2020 Dyrektora Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Wołominie z dnia 11 maja 2020 r. oraz Zarządzeniem Nr 4/2021 Dyrektora Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Wołominie z dnia 29 marca 2021 r. przy współpracy przedstawicieli różnych środowisk (samorządowych, pozarządowych oraz społecznych).

SPIS TABEL

Tabela 1: Liczba osób bezrobotnych w poszczególnych gminach.....	8
Tabela 2: Struktura osób bezrobotnych w powiecie wołomińskim.....	9
Tabela 3: Przyczyny „odpływu”osób bezrobotnych z ewidencji Powiatowego Urzędu Pracy.....	9
Tabela 4: Liczba osób bezrobotnych objętych wsparciem w 2022 roku w podziale na poszczególne gminy.....	10
Tabela 5: Liczba zgłoszonych miejsc pracy, ich realizacja oraz procentowa efektywność.....	11
Tabela 6: Liczba rozpoczętych działalności gospodarczych powstałych w powiecie wołomińskim w podziale na gminy.....	13
Tabela 7: Podział osób, które otrzymały dotację w 2022 r. według wieku i płci.....	13
Tabela 8: Osoby korzystające z poradnictwa zawodowego w latach 2017-2022.....	16
Tabela 9: Liczba osób skierowanych do wykonywania prac społecznie użytecznych i uczestniczących w danej formie wsparcia w latach 2016-2022 w rozbięciu na poszczególne gminy powiatu wołomińskiego.....	22
Tabela 10: Liczba osób bezrobotnych skierowanych w latach 2016-2022 do pracy w ramach robót publicznych w podziale na poszczególne gminy wg miejsca zamieszkania.....	23
Tabela 11: Analiza SWOT.....	25
Tabela 12 : Cele szczegółowe Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej.....	26
Tabela 13: Limit rodzin zastępczych zawodowych na lata 2022-2024.....	27
Tabela 14: Liczba dzieci i pełnoletnich wychowanków przebywających w poszczególnych formach instytucjonalnej pieczy zastępczej w latach 2017-2022.....	27
Tabela 15: Liczba rodzinnych form pieczy zastępczej w latach 2017-2022.....	28
Tabela 16: Liczba dzieci i pełnoletnich wychowanków przebywających w poszczególnych formach rodzinnej pieczy zastępczej w latach 2017-2022.....	28
Tabela 17: Informacja dot. liczby rodzin zastępczych i dzieci w poszczególnych gminach w 2022 r....	29
Tabela 18: Porozumienia w sprawie zwrotu kosztów utrzymania dzieci pochodzących z terenu powiatu wołomińskiego, umieszczonych w pieczy na terenie innych powiatów.....	30
Tabela 19: Porozumienia w sprawie zwrotu kosztów utrzymania dzieci pochodzących z terenu innych powiatów, umieszczonych w pieczy na terenie powiatu wołomińskiego.....	30
Tabela 20: Wsparcie dla rodzin zastępczych.....	30
Tabela 21: Liczba asystentów rodziny.....	33
Tabela 22: Liczba rodzin objętych pracą asystenta rodziny.....	33
Tabela 23: Specjalistycznego poradnictwa rodzinnego na terenie powiatu wołomińskiego.....	34
Tabela 24: Program korekcyjno-edukacyjny dla sprawców przemocy.....	36
Tabela 25: Zestawienie informacji o przyznanych dotacjach w 2022 roku.....	42
Tabela 26: Zestawienie informacji o przyznanych dotacjach w 2022 r. z podziałem na zadania publiczne.....	42
Tabela 27: Działania podejmowane na rzecz budowania społeczeństwa obywatelskiego.....	46
Tabela 28: Wspomaganie i inspirowanie rozwoju idei samopomocy.....	47
Tabela 29: Zapewnienie mieszkańcom szerszego dostępu do informacji o wolontariacie.....	47
Tabela 30: Podmioty ekonomii społecznej na terenie powiatu wołomińskiego.....	49
Tabela 31 : Liczba osób pobierających zasiłki w latach 2021 -2022.....	59
Tabela 32: Liczba i kwota świadczeń - zasiłek pielęgnacyjny – ogółem.....	60
Tabela 33: Liczba i kwota świadczeń- zasiłek pielęgnacyjny dla niepełnosprawnego dziecka.....	60
Tabela 34: Liczba i kwota świadczeń- zasiłek pielęgnacyjny dla osoby niepełnosprawnej w wieku powyżej 16.roku życia o znacznym stopniu niepełnosprawności.....	61
Tabela 35: Liczba i kwota świadczeń- zasiłek pielęgnacyjny dla osoby, która ukończyła 75 lat.....	61
Tabela 36: Liczba i kwota świadczeń- zasiłek pielęgnacyjny dla osoby niepełnosprawnej w wieku powyżej 16roku życia legitymującej się umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, jeśli niepełnosprawność powstała przed 21 rokiem życia.....	62
Tabela 37: Liczba i kwota świadczeń pielęgnacyjnych.....	62
Tabela 38: Liczba i kwota specjalnych zasiłków opiekuńczych.....	63
Tabela 39: Liczba i kwota świadczeń opiekuńczych – ogółem.....	63

Tabela 40: Liczba wydanych orzeczeń o niepełnosprawności w latach 2019 – 2022 w Powiecie Wołomińskim, według przyczyny niepełnosprawności (osoby do 16 roku życia).....	65
Tabela 41: Liczba osób w wieku 16 i powyżej 16 lat, zaliczonych do stopnia niepełnosprawności prawomocnym orzeczeniem, z uwzględnieniem przyczyny niepełnosprawności w Powiecie Wołomińskim.....	65
Tabela 42: Liczba osób korzystająca z usług opiekuńczych.....	73
Tabela 43: Zestawienie udzielonej pomocy psychologiczno-pedagogicznej przez poszczególne Poradnie 2021-2022.....	76
Tabela 44: Odpłatność gmin za pobyt w domu pomocy społecznej.....	80
Tabela 45: Świadczenie usługi „Opieki Wytchnieniowej” z podziałem na gminy realizujące program w 2022 r.....	84
Tabela 46: Świadczenie usługi „Asystent Osobisty Osoby Niepełnosprawnej z podziałem na gminy realizujące program w 2022 r.....	85
Tabela 47: świadczenie usługi „Opieka 75+” z podziałem na gminy realizujące program.....	86
Tabela 48: Powiatowy program Lato/Zima z Uśmiechem – wydatkowane środki w latach 2019-2022.....	86
Tabela 49: Karta Duża Rodzina w gminach na terenie powiatu wołomińskiego.....	87
Tabela 50: Powiatowa Karta Rodziny w gminach na terenie powiatu wołomińskiego w 2022 r.....	88
Tabela 51: Zasiłki celowe przyznawane w ramach programu wieloletniego „Posiłek w domu i w szkole”.....	89
Tabela 52: Posiłki w ramach programu wieloletniego „Posiłek w domu i w szkole”.....	89
Tabela 53: Posiłki dla dzieci w ramach programu wieloletniego „Posiłek w domu i w szkole”.....	90

SPIS WYKRESÓW

Wykres 1: Zarejestrowane osoby bezrobotne w latach 2015-2021.....	7
Wykres 2: Oferty pracy złożone w celu uzyskania informacji starosty w latach 2019-2022.....	12
Wykres 3: Liczba wolnych stanowisk pracy zgłoszonych przez pracodawców w latach 2019-2022.....	12
Wykres 4: Liczba wydanych informacji starosty w latach 2019-2022.....	12
Wykres 5: Liczba porozumień zawartych z gminami w sprawie organizacji prac społecznie użytecznych.....	22
Wykres 6: Liczba osób skierowanych na roboty publiczne w latach 2016-2022.....	23